

SÉANCES DU JEUDI 23 OCTOBRE 1997
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 23 OKTOBER 1997

MATIN

SOMMAIRE :

CONGÉS :

Page 3595.

EXCUSÉS :

Page 3595.

RÉORGANISATION DES SERVICES DE POLICE :

Débat. — *Orateurs :* **MM. Coveliers, Happart, Caluwé, Lallemand, Tobback, Mme Milquet, MM. Foret, Verreycken, Loones, Daras, Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, **M. Vandenberghe, Mme Lizin**, p. 3595.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE :

EXCUSÉ :

Page 3615.

MESSAGE :

Page 3615.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 3615.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 3595.

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 3595.

REORGANISATIE VAN DE POLITIE :

Debat. — *Sprekers :* **de heren Coveliers, Happart, Caluwé, Lallemand, Tobback, mevrouw Milquet, de heren Foret, Verreycken, Loones, Daras, Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, **de heer Vandenberghe, mevrouw Lizin**, blz. 3595.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 3615.

BOODSCHAP :

Bladzijde 3615.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 3615.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Parlement wallon.
4. Commission communautaire française.
5. Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-Capitale.
6. Conseil de la Communauté française.

NON-ÉVOCATION:

Page 3617.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 3617.

M. Erdman et consorts:

- a) Proposition de loi modifiant l'article 631 du Code judiciaire;
- b) Proposition de loi modifiant l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail.

Mme de Bethune et consorts. — Proposition de résolution relative à la problématique de l'égalité des chances entre les femmes et les hommes dans le cadre de la réorganisation de la police.

Mme Thijs. — Proposition de résolution relative aux réfugiés au Congo.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 3618 et 3644.

M. Hatry. — Proposition de loi modifiant l'article 51 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites en vue de supprimer le monopole légal de la Caisse des dépôts et consignations.

M. Boutmans et Mme Dardenne. — Proposition de loi abrogeant les articles 35, alinéa 1er, et 36 du Code rural.

Mme Dardenne. — Proposition de résolution concernant la proposition de directive du Parlement européen et du Conseil relative à la protection juridique des inventions biotechnologiques.

Mmes Leduc et Nelis-Van Liedekerke. — Proposition de modification de l'article 69 du règlement du Sénat.

MOTIONS D'ORDRE:

Orateurs: **MM. Anciaux, Erdman, M. le président**, p. 3618 et 3640.

Orateurs: **MM. Van Hauthem, Devolder, M. le président**, p. 3640.

RÉORGANISATION DES SERVICES DE POLICE:

Débat (Reprise). — *Orateurs:* **M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, **M. De Clerck**, ministre de la Justice, **M. Foret**, **Mmes Milquet, Lizin**, **MM. Coveliers, Loones, Boutmans, M. Dehaene**, Premier ministre, **M. le président**, p. 3618.

PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Proposition de loi modifiant la loi du 27 décembre 1973 relative au statut du personnel du cadre actif du corps opérationnel de la gendarmerie et la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. *Parlement wallon.*
4. *Commission communautaire française.*
5. *Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.*
6. *Conseil de la Communauté française.*

NON-EVOCATIE:

Bladzijde 3617.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 3617.

De heer Erdman c.s.:

- a) Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 631 van het Gerechtelijk Wetboek;
- b) Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 46 van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen.

Mevrouw de Bethune c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de gelijke kansen voor vrouwen en mannen bij de reorganisatie van de politie.

Mevrouw Thijs. — Voorstel van resolutie betreffende de vluchtelingen in Congo.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 3618 en 3644.

De heer Hatry. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 51 van de faillissementswet van 8 augustus 1997 met het oog op de afschaffing van het wettelijke monopolie van de Deposito- en Consignatiekas.

De heer Boutmans en mevrouw Dardenne. — Wetsvoorstel tot opheffing van de artikelen 35, eerste lid, en 36 van het Veldwetboek.

Mevrouw Dardenne. — Voorstel van resolutie betreffende het voorstel van richtlijn van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen.

De dames Leduc en Nelis-Van Liedekerke. — Voorstel tot wijziging van artikel 69 van het reglement van de Senaat.

MOTIES VAN ORDE:

Sprekers: **de heren Anciaux, Erdman, de voorzitter**, blz. 3618 en 3640.

Sprekers: **de heren Van Hauthem, Devolder, de voorzitter**, blz. 3640.

REORGANISATIE VAN DE POLITIE:

Debat (Hervatting). — *Sprekers:* **de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, **de heer De Clerck**, minister van Justitie, **de heer Foret**, **de dames Milquet, Lizin**, **de heren Coveliers, Loones, Boutmans, de heer Dehaene**, eerste minister, **de voorzitter**, blz. 3618.

WETSVOORSTEL (Bespreeking):

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht en de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden voor het rijkswachtpersoneel van het actief kader.

Discussion générale. — *Orateurs*: **M. Caluwé**, rapporteur, **Mmes Lizin, Leduc, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, **M. Pinoie**, **Mmes Cornet d'Elzius, Milquet, MM. Loones, Boutmans**, p. 3627.

Examen des articles, p. 3624.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Goris au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur et au ministre des Affaires étrangères sur «l'exportation de lances et d'autres armes blanches en 1993 et 1994».

Orateurs: **M. Goris, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 3629.

Question orale de M. Hatry au ministre des Affaires étrangères sur «les faux commis par des fonctionnaires après la signature du Traité d'Amsterdam».

Orateurs: **M. Hatry, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 3630.

Question orale de Mme Cantillon au secrétaire d'État à la Sécurité, adjoint au ministre de l'Intérieur et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, adjoint au ministre de la Santé publique, sur «l'allocation pour l'aide aux personnes âgées».

Orateurs: **Mme Cantillon, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 3631.

Question orale de M. Van Hauthem au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'intention du gouvernement fédéral de ne pas prolonger l'application du taux réduit de la T.V.A. dans le secteur de la construction».

Orateurs: **M. Van Hauthem, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 3632.

Question orale de Mme Milquet au ministre de la Politique scientifique sur «l'autorisation pour l'organisation du Salon de l'armement».

Question orale de Mme Sémer au ministre de la Politique scientifique sur «l'organisation du Salon de l'armement».

Orateurs: **Mmes Milquet, Sémer, M. Ylief, ministre de la Politique scientifique, M. Anciaux**, p. 3632.

Question orale de M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur «le non-remboursement par l'I.N.A.M.I., de la pose d'une prothèse endoluminale».

Orateurs: **M. Devolder, M. Ylief**, ministre de la Politique scientifique, p. 3635.

Question orale de Mme Dua au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «l'aide à un projet d'horticulture biologique à Courtrai».

Orateurs: **Mme Dua, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 3636.

Question orale de Mme Lizin au ministre de la Justice sur «le recours aux informateurs».

Orateurs: **Mme Lizin, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 3637.

Question orale de M. Mahoux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement, adjoint au Premier ministre, sur «la suspension immédiate du directeur général de l'A.G.C.D.».

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **de heer Caluwé**, rapporteur, **de dames Lizin, Leduc, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, **de heer Pinoie, de dames Cornet d'Elzius, Milquet, de heren Loones, Boutmans**, blz. 3627.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 3624

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel en aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de uitvoer van lansen en andere blanke wapens in 1993 en 1994».

Sprekers: **de heer Goris, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3629.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de valsheid in geschrifte waaraan ambtenaren zich hebben schuldig gemaakt na de ondertekening van het Verdrag van Amsterdam».

Sprekers: **de heer Hatry, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3630.

Mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid, over «de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden».

Sprekers: **mevrouw Cantillon, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3631.

Mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «het voornemen van de federale regering het verlaagde BTW-tarief in de bouwsector niet te verlengen».

Sprekers: **de heer Van Hauthem, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3632.

Mondelinge vraag van mevrouw Milquet aan de minister van Wetenschapsbeleid over «de vergunning voor het organischheidsbeleid over «de vergunning voor het or

Mondelinge vraag van mevrouw Sémer aan de minister van Wetenschapsbeleid over «het organiseren van de Wapenbeurs».

Sprekers: **de dames Milquet, Sémer, de heer Ylief**, minister van Wetenschapsbeleid, **de heer Anciaux**, blz. 3632.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «de niet-terugbetaling van coronaire stents door het RIZIV».

Sprekers: **de heer Devolder, de heer Ylief**, minister van Wetenschapsbeleid, blz. 3635.

Mondelinge vraag van mevrouw Dua aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de steun aan een project van biologische tuinbouw te Kortrijk».

Sprekers: **mevrouw Dua, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 3636.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Justitie over «het inschakelen van informanten».

Sprekers: **mevrouw Lizin, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 3637.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de eerste minister, over «de onmiddellijke schorsing van de directeur-generaal van het ABOS».

Orateurs : **M. Mahoux, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 3637.

Question orale de M. Anciaux au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les déversements effectués par l'usine française de retraitement Cogéma et les solutions de rechange possibles pour les déchets nucléaires belges».

Orateurs : **M. Anciaux, M. Di Rupo**, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 3638.

Question orale de M. D'Hooghe au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «le moment de l'entrée en vigueur de la loi relative aux dates de valeur des opérations bancaires».

Orateurs : **M. D'Hooghe, M. Di Rupo**, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 3639.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 3640.

PROPOSITION DE LOI (Vote) :

Proposition de loi portant modification du statut syndical du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie, p. 3641.

Explications de vote : *Orateurs* : **MM. Buelens, Boutmans**, p. 3641.

PROPOSITION VISANT À INSTITUER UNE COMMISSION D'ENQUÊTE PARLEMENTAIRE CONCERNANT LES ÉVÉNEMENTS DU RWANDA :

Orateur : **M. le président**, p. 3641.

MOTIONS (Votes) :

Motions déposées en conclusion des demandes d'explications de Mme Dardenne au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, développée le 15 octobre 1997 en réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques, p. 3642.

Motions déposées en conclusion des demandes d'explications de MM. Desmedt, De Decker, Vandenberghe et Mmes Willame-Boonen et Milquet au ministre de la Justice, développées le 16 octobre 1997 en séance plénière, p. 3642.

Explications de vote : *Orateurs* : **MM. Desmedt, Van Hauthem, Loones, Boutmans**, p. 3643.

Sprekers : **de heer Mahoux, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 3637.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de lozingen van de Franse opwerkingsfabriek Cogéma en de mogelijke alternatieven voor het Belgische kernafval».

Sprekers : **de heer Anciaux, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 3638.

Mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het tijdstip van de inwerkingtreding van de wet betreffende de valutadatum van bankverrichtingen».

Sprekers : **de heer D'Hooghe, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 3639.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde 3640.

WETSVOORSTEL (Stemming) :

Wetsvoorstel tot wijziging van het syndicaal statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht, blz. 3641.

Stemverklaringen : *Sprekers* : **de heren Buelens, Boutmans**, blz. 3641.

VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN PARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK BETREFFENDE DE GEBEURTENISSEN IN RWANDA :

Spreker : **de voorzitter**, blz. 3641.

MOTIES (Stemmingen) :

Moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, gesteld op 15 oktober 1997 in openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, blz. 3642.

Moties ingediend tot besluit van de vragen om uitleg van de heren Desmedt, De Decker, Vandenberghe en de dames Willame-Boonen en Milquet aan de minister van Justitie, gesteld op 16 oktober 1997 in plenaire vergadering, blz. 3642.

Stemverklaringen : *Sprekers* : **de heren Desmedt, Van Hauthem, Loones, Boutmans**, blz. 3643

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 9 h 40.
De vergadering wordt geopend om 9.40 uur.

CONGÉS — VERLOF

MM. Bourgeois, en mission à l'étranger; De Decker, pour d'autres devoirs; Hostekint et Mouton, pour raison de santé, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Bourgeois, met opdracht in het buitenland; De Decker, wegens andere plichten; Hostekint en Mouton, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Anciaux, pour d'autres devoirs, et Devolder, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Anciaux, wegens andere plichten, en Devolder, wegens ambtsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

REORGANISATIE VAN DE POLITIE

Debat

RÉORGANISATION DES SERVICES DE POLICE

Débat

De voorzitter. — Aan de orde is het debat over de reorganisatie van de politie.

L'ordre du jour appelle le débat sur la réorganisation des services de police.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, sinds kort wordt in ons land een debat gevoerd over de politie en neemt de

interesse voor de politiestructuren toe. De jongste jaren breidde dit debat zich steeds verder uit en het is dan ook onmogelijk om in vijftien minuten de hele problematiek te overlopen. Het is bijgevolg niet mijn bedoeling volledig te zijn en ik hoop dat mij hierover geen verwijten zullen worden gemaakt. Indien iemand mij op onjuiste zaken zou betrappen, ben ik bereid naar zijn argumenten te luisteren.

Er werden in België parlementaire onderzoekscommissies opgericht na dramatische gebeurtenissen die aanleiding gaven tot trauma's bij de bevolking. In 1985 werd aldus na het Heizeldrama een eerste parlementaire onderzoekscommissie opgericht, die al klaar was met haar besluiten voordat er een gerechtelijk onderzoek was gestart. Toch werd toen nooit een opmerking gemaakt over de scheiding der machten. Bij andere onderzoekscommissies gebeurde dat later wel. Nadien werden ook nog de Bendecommissie, de commissie-Vrouwenhandel, de Bendecommissie *bis*, de commissie-Dutroux in het leven geroepen.

De desinteresse leidde tot verzelfstandiging van de politiekorpsen. Deze verzelfstandiging was het sterkst bij dat deel van de politie waar dat het eenvoudigste was omdat het over een totale wettelijke structuur beschikte, over een eigen begroting en relatief weinig gecontroleerd werd door de juridische, bestuurlijke en politieke overheden. Door die verzelfstandiging gingen de verschillende politiediensten eigen waarden ontwikkelen en hun eigen prioriteiten leggen. Aangezien de prioriteiten van de korpsen afhingen van hun specifieke structuur en cultuur, leidde de verzelfstandiging automatisch tot een politie-oorlog en tot botsingen met de andere actoren actief op het gebied van opsporing en vervolging, zoals het openbaar ministerie.

Ik geef hiervan een voorbeeld. Sinds 1991 heeft de rijkswacht zich sterk geprofessionaliseerd en nam ze op een aantal terreinen afstand van haar gezagsgerichte structuur. Nu blijkt dat de rijkswacht precies op de terreinen waar ze concurrentieel is met de andere diensten, professioneler werd en veel investeerde. Ik denk hierbij aan de eerstelijns politiezorg, ook waargenomen door de gemeentepolitie, en aan de recherche, ook waargenomen door de gerechtelijke politie. Daar waar de rijkswacht een monopoliepositie inneemt, zoals inzake de provinciale verkeersenheden, werden geen analisten of grote technische middelen ingezet. Deze

domeinen worden verwaarloosd omdat de rijkswacht haar prioriteiten vastlegt met het oog op de concurrentiestrijd, die uitmondt in een politie-oorlog.

Men kan naar mijn gevoel bijgevolg ook niet spreken over een politiehervorming, wanneer men niet duidelijk zegt wat die politie nu precies moet doen. Ik geef toe dat in de algemene beginselen van de bijlage drie bij de verklaring die de eerste minister heeft afgelegd in de Kamer een aantal waardevolle zaken staan. Ik vraag mij alleen af, maar dat zal de toekomst moeten uitwijzen, of deze waardevolle verklaringen geen ijdele liefdesverklaringen zijn en wat er daarvan concreet zal worden uitgevoerd. Ik kan akkoord gaan met de inhoud en zelfs met de terminologie van de eerste zin: «De overheid dient in te staan voor de veiligheid van de burger.» Vooral dat laatste woord heeft blijkbaar ingang gevonden. Dat betekent dat de politie moet instaan voor de bescherming van de gemeenschap en van de individuele burger. Zij moet de vrijheid garanderen, vooral voor de normbewuste burger, evenwel in de wetenschap dat ook voor de normovertreder een aantal vrijheden moeten worden gegarandeerd, precies om die fundamentele vrijheden te waarborgen.

Indien men het daarmee eens is, is een opdracht van de politie dus de formele sociale controle. In de tekst over de georganiseerde misdaad van minister De Clerck staat dat de politie en het strafrecht alleen de criminaliteit niet kunnen aanpakken. Dat is correct. Daarvoor moet de hele structuur van de maatschappij worden ingezet. Formele sociale controle als opdracht van de politie betekent — en daar komt de moeilijkheid — dat men de politie het monopolie geeft van het legale geweld. Ik heb het dan niet over de privédetectives en dergelijke, want dat zou mij te ver leiden. Dat betekent eveneens dat de politiediensten geen eigen waarden mogen bepalen. Zij zullen geen eigen normen mogen voorstellen. Zij moeten met andere woorden maatschappelijk neutraal zijn. Hun structuren zullen dusdanig moeten worden opgebouwd dat die taak van formele sociale controle kan worden uitgevoerd zonder eigen normen of waarden, want anders komen we terecht in een politiestaat.

Wat de politie moet doen, zal worden bepaald door de politieke overheden, de wetgever en later de uitvoerende macht. De concrete vormgeving is een politietak. Hoe dat moet worden gecontroleerd, zal moeten worden bepaald door de politieke overheid. Hoe dat moet worden gestuurd, vervolging is een taak van het openbaar ministerie, maar onder controle van degenen die de normen bepaald hebben, namelijk de wetgever en de uitvoerende macht. Die controle mag uiteraard geen betrekking hebben op de opdracht van de zittende magistratuur, naar mijn gevoel echter wel op de functioning ervan.

Mijn inleiding is zeker niet volledig, maar ik wens de mij toegevoerde sprektijd niet te overschrijden.

Ik zal mijn inleiding nu toetsen aan wat door de verschillende instellingen of diensten is gezegd. Ik neem hiervoor als basis het reorganisatieplan van de regering, het verslag van de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden, het verslag van de commissie-Dutroux.

De regering maakt een onderscheid tussen het lokale en het federale niveau. Ik kan daarmee akkoord gaan indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Een eerste voorwaarde is dat duidelijk moet worden omschreven wat die verschillende niveaus zullen moeten doen, wat weer niet mag worden bepaald door degenen die op het terrein werken. De taakomschrijving van het lokale en federale niveau moet nauwkeurig worden bepaald, onder meer op basis van het subsidiariteitsprincipe.

Een volgende voorwaarde is dat de wettelijke relaties tussen de federale en lokale diensten duidelijk worden bepaald teneinde een nieuwe politieoorlog te vermijden. Een laatste voorwaarde is dat ook de relatie met het openbaar ministerie duidelijk wordt bepaald en dat de structuur van het openbaar ministerie en die van de politiediensten aan elkaar worden aangepast.

Wat de lokale politiediensten betreft, is de regering echter niet consequent. Daar wijkt ze af van de algemene beginselen uit haar verklaring, waaronder de integratie. De regering zal hiervoor allerlei politieke redenen hebben, maar haar houding is niet rechtlijnig. Op het lokale vlak wil men door coördinatie tot integratie

overgaan. Dit komt in geen enkele andere organisatiestructuur voor. In elke organisatiestructuur zegt men dat men in geval van integratie tot een eenheid komt en helemaal integreert.

Volgens het huidige plan zullen op het lokale vlak opnieuw minimaal twee politiediensten opereren. Deze diensten beschikken over de volle bevoegdheid en zullen in elkaars vaarwater komen. Bovendien zullen ze in sommige gevallen op elkaar een beroep moeten doen. Als voorbeeld haal ik het telecommunicatieproject Astrid aan. Dit project is op zichzelf zeer degelijk, maar de dispatching zal op een provinciaal niveau worden geleid. Nu reeds wordt ervoor geijverd om één politiedienst voor deze dispatching verantwoordelijk te maken.

Men zal dus een verschil in gezagsstructuur krijgen. De gemeentepolitie zal hoofdzakelijk onder het gezag van de burgemeester staan, terwijl de rijkswacht niet alleen onder het gezag van de burgemeester, maar ook onder het gezag van de hiërarchische oversten zal staan. De nationale politie behoudt immers haar piramidale structuur. Beide korpsen worden dus verschillend behandeld.

Ook op het vlak van de informatielijnen zullen er verschillen zijn. De gemeentepolitie zal voor informatie vooral op zichzelf aangewezen zijn, tenzij de federale informatiedienst grondig wordt hervormd. De landelijke politie zal door haar structuur voor informatie tot op het hoogste niveau teruggaan.

Tevens krijgt men een verschil in de inzetbare middelen. De gemeentepolitie zal steeds ondergeschikt zijn en minder mogelijkheden hebben dan het nationale politiekorps, waarvan ongeveer 8 000 manschappen volgens de regeringsplannen naar het lokale niveau zullen worden gedetacheerd.

De regering laat twee korpsen met een verschillende cultuur zogenaamd samenwerken. Men laat een korps dat per definitie bevolkingsgericht is, samenwerken met een korps dat gezagsgericht is in al zijn structuren. Volgens mij moeten alle politiediensten trouwens bevolkingsgericht zijn. Ook de regering is die mening toegedaan, wanneer ze stelt dat het de taak van de politie is om de bevolking te beschermen en niet het gezag te dienen. De regeringsvoorstellen terzake komen echt niet overeen met hetgeen in de verslagen van de kamercommissie en van de senaatscommissie en in het verslag van de commissie-Huybrechts staat. De regering bouwt hier opnieuw de mogelijkheid voor een politieoorlog in.

Naar mijn gevoelens zullen de problemen nog groter zijn voor de arrondissementele recherche die de regering wenst te creëren. Het verheugt mij dat de regering de noodzaak van een dergelijke recherche dienst inziet. Ik ben echter van mening dat een dergelijke dienst in de bestuurlijke politie moet worden ingebouwd. In plaats van de politiezones zou men een groter geheel als basis voor de lokale politie moeten voorstellen, zodat men de recherche dienst meteen kan koppelen aan de bestuurlijke politie. Nu loopt de regering het gevaar dat de arrondissementele recherche, die een gedecentraliseerde dienst zal zijn van de federale recherche, niet alleen concurrentieel wordt met bepaalde ondersteunende diensten, maar ook met de lokale politie, die eveneens aan recherche zal doen. Het openbaar ministerie kan zich immers ook tot de lokale politie richten. De lokale politie krijgt de taak van *all crime fighter* en moet deze functie ook uitoefenen. Ik vrees dat hier eens te meer aanleiding wordt gegeven tot problemen. Bovendien blijft de vraag bestaan naar de sturing van deze arrondissementele recherche, vooral wat het juridisch aspect betreft.

Ik geloof niet in de liefdesverklaring van velen, die beweren dat de magistratuur altijd de leiding moet hebben van het onderzoek. Nu reeds wringt men zich in alle mogelijke bochten om toch maar een definitie van de proactieve recherche te vinden. De magistratuur, althans het openbaar ministerie, zou zich met de controle daarop moeten bezighouden. Maar ook de projectwerking, de «pre-proactieve» recherche, zou onder de hoede van het openbaar ministerie moeten komen. Ik vrees dat de structuren van het openbaar ministerie niet aangepast zijn om deze controle te kunnen uitoefenen. De regering zal duidelijk de relaties moeten bepalen tussen deze arrondissementele recherche en de lokale politie, enerzijds, en de nationale politie, anderzijds.

Ik juich de oprichting van een nationale politie toe. Ik wil de regering er overigens op wijzen dat in de plannen van bijna alle

politieke partijen, uitgezonderd één, zo'n nationale politie in één of andere vorm ter sprake komt. De regering zegt echter niet duidelijk dat al deze nationale diensten een wettelijk statuut gaan krijgen. Hopelijk begaat zij weer niet de vergissing een steundienst op te richten bij koninklijk besluit. Ik denk aan de huidige Algemene Politiesteundienst, die afhankelijk is van gedetacheerden uit de verschillende politiekorpsen, wat opnieuw zorgt voor een vertroebelde relatie tussen die dienst en andere diensten.

Zeker indien de regering op het lokale vlak het onderscheid wil behouden tussen de gemeentepolitie, die naar ik vrees in een minderwaardige positie zal terechtkomen, en de nationale politie, de vroegere rijkswacht, moeten de steundiensten een wettelijk statuut krijgen. Ook dan zullen er echter problemen rijzen bij het aanpakken van de georganiseerde misdaad, met name omdat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen ondersteunende diensten, enerzijds, en operationele diensten, anderzijds. Het is evident dat de relatie van een louter ondersteunende dienst tot de arrondissementele recherche en de plaatselijke politiediensten een ander karakter heeft dan wanneer het gaat om een operationele dienst. Wanneer een louter ondersteunende dienst die alle mogelijke informatie verzamelt, ook zachte informatie, over de georganiseerde misdaad in al haar vormen, zoals corruptie en vermogensverschuiving, operationeel wordt gemaakt, zal de concurrentiepositie ten opzichte van de andere diensten een grote invloed uitoefenen op de wil tot medewerking van deze diensten.

Los van de verbinding met de lokale politie rijst hier bovendien de vraag over de sturing. Uit het verslag van de Bendecommissie *bis* blijkt dat de regering verplicht zal zijn het openbaar ministerie en de politiediensten op een gelijkaardige manier te reorganiseren. Aangezien er wordt geopteerd voor één accent op het lokale vlak en een ander accent op het federale vlak, moet hetzelfde principe worden toegepast voor het openbaar ministerie. Wat de lokale parketten betreft, moet dan de nadruk worden gelegd op het lokale vlak. Voor een eventueel federaal parket zal de nadruk moeten worden gelegd op het federale vlak. Op dat ogenblik moet een moeilijke knoop worden doorgesneden met betrekking tot het nut, de efficiëntie en de meerwaarde van de territoriale hoven van beroep, wier functie eigenlijk tot administratieve en louter procedurele maatregelen wordt beperkt.

Uiteraard moet de politie worden gecontroleerd. De heer Cachet heeft ooit gezegd dat de gemeenschap wordt beschermd door de politie, maar dat de gemeenschap zich ook moet beschermen tegen de politie wegens het monopolie dat deze bezit van het legale geweld. Dit wordt het inherent problematisch karakter van de politie genoemd.

Deze controle moet toch nog worden bijgeschaafd. De regering voorziet in drie controlesystemen.

Ten eerste is er de algemene inspectie. Ik vermoed dat het hier om de interne controle gaat. Interne controle betekent eigenlijk dat het hoofd van een organisatie moet kunnen nagaan of zijn richtlijnen conform worden uitgevoerd.

Daarnaast moet er een extern controlesysteem bestaan. De regering verwijst hierbij naar het Comité P. Een degelijke externe controle impliceert uiteraard de uitbreiding van de enquêtedienst van het Comité P. Vijftien personen kunnen onmogelijk een externe controle uitoefenen op een politiekorps van 36 000 mensen. Bovendien wordt er nergens een relatie bepaald tussen interne en externe controle.

Ten derde wordt er een politieraad gecreëerd. Ik heb de indruk dat bepaalde personen, wier namen thans circuleren, in drie of zelfs vier hoedanigheden in deze raad zouden kunnen worden benoemd. Sommigen zouden voorzitter kunnen worden en tegelijkertijd als onafhankelijke — of onafhankelijk verklaarde — expert of als afgevaardigde van een politiedienst in deze raad kunnen zitting hebben. De samenstelling en de bevoegdheden van de politieraad moeten alleszins duidelijker worden omschreven. Hij krijgt blijkbaar slechts een loutere adviesbevoegdheid. Hierbij kan men zich afvragen aan wie en waarover hij advies zal verstrekken en waarom de politieraad als zoveelste adviesorgaan wordt gecreëerd.

Mijnheer de voorzitter, ik respecteer de afspraken betreffende de spreektijd en besluit.

Ik ben graag bereid om aan alle plannen, verslagen, opties en dergelijke de verdienste toe te kennen dat ze bestaan, wat gedurende vele jaren immers niet het geval was.

Bovendien worden in de algemene beginselen in de eerste vijf pagina's van het regeringsplan een aantal juiste opvattingen geformuleerd. Jammer genoeg blijft het in de uitvoering ervan vaak bij heel vrijblijvende liefdesverklaringen.

Op het lokale vlak blijft de politieoorlog geïnstitutionaliseerd omdat men twee korpsen met verschillende bedrijfscultuur en gerichtheid, verschillende gezagslijnen en -structuren en met verschillende materiële mogelijkheden dezelfde taken geeft en men ze blijft beschouwen als *all crime fighters*. Hiermee lost men op het lokale vlak uiteindelijk niets op.

Op het federale vlak vormt het idee van het creëren van ondersteunende diensten een juiste keuze, maar dreigt de vermenging tussen operationele functies en ondersteuning opnieuw te leiden tot de disfuncties die momenteel geregeld worden uitgesmeerd in de media en die in de verklaringen van leden van de betrokken diensten aan parlementaire commissies worden vermeld.

De gedecentraliseerde delen van de recherche zullen naar mijn gevoel het zwaarst onder vuur komen en hebben ook de minst stevige basis. Het openbaar ministerie blijft anders gestructureerd dan de politiediensten, waardoor zijn sturingsbeleid ten opzichte van de politie aan kracht verliest. De verticale gezagslijnen van de zonale afdeling van de federale politie zullen ongetwijfeld « corruptoogeen » werken.

Ik herhaal dat het regeringsplan als verdienste heeft dat het bestaat, maar het is de taak van het Parlement om de concrete uitwerking van een aantal van de verklaringen te bewaken en te veranderen. Indien het Parlement dat niet doet, zal deze hervorming een maat voor niets zijn en zal alles bij het oude blijven, wat voor de democratie en voor ons allemaal — wellicht met uitzondering van enkelen, die nu niet aanwezig zijn — bijzonder gevaarlijk kan zijn. Onze democratie verdraagt op het ogenblik geen falen.

Ik nodig de Senaat dan ook uit een meer consequente houding aan te nemen, de hervorming niet te laten vertroebelen door de machten en de invloeden van de bestaande korpsen, maar op een onderbouwde visie over de politie een nieuwe structuur uit te bouwen die van de talrijke negatieve kanten van de oude structuur afwijkt. Alleen op die manier kunnen wij ons land uit het huidige moeras redden. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Happart.

M. Happart (PS). — Monsieur le président, pendant près d'un an, la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives a entendu un maximum de représentants de toutes les structures policières, des syndicats et de la gendarmerie. L'important rapport que nous avons présenté constitue une bonne synthèse de ce travail et doit être la référence objective de la nouvelle organisation des polices de notre pays. S'il n'en était pas ainsi, il faudrait s'interroger sur l'utilité d'un tel travail.

Nous sommes partis de la demande des citoyens et nous nous sommes interrogés sur les attentes de la population concernant le rôle des services de police dans leur ensemble. Nous sommes ainsi arrivés à une structure horizontale à plusieurs niveaux : une police de proximité dirigée par les communes, une police criminelle sous l'autorité des magistrats et une police administrative et d'intervention sous le contrôle du Parlement. Une telle structure devrait être facilement comprise par l'ensemble de la population.

Le projet présenté aujourd'hui pourrait laisser supposer que le fait de changer de nom ou d'uniforme permettra de modifier aussi les habitudes et la manière de travailler. Je crains cependant que ce ne soit pas le cas et que les choses ne changent pas fondamentalement.

De nos travaux, je retiens que le point le plus important est l'accès aux données, l'existence d'un seul réseau d'informations alimenté par toutes les polices mais également accessible à toutes les polices. Il faut donc en arriver à un système simplifié, sans passe-droit, de manière à éviter toute forme de contrôle d'un type de police sur un autre, et garder à l'esprit que l'élément fondamental est l'information et la manière dont elle circule entre les différentes polices. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Caluwé.

De heer Caluwé (CVP). — Mijnheer de voorzitter, het organiseren van een nieuwe politiestructuur is geen eenvoudige opdracht. De vereisten waaraan de politiehervorming moet beantwoorden, zijn in wezen aan elkaar tegengesteld. Enerzijds wil men om redenen van efficiëntie één enkele structuur, anderzijds wil men om redenen van democratie en inhoudelijke kwaliteit dat op drie verschillende niveaus, de federale regering, de magistratuur en de burgemeesters, op deze structuur gezag wordt uitgeoefend. Er zijn logische en eenvoudige politiemodellen denkbaar, maar die beantwoorden slechts aan een van de vereisten. Zo kan men opteren voor een hiërarchisch gestructureerde, federaal geleide eenheidspolitie, maar daarbij komt de kwaliteit van de lokale en gerechtelijke politieopdrachten in de verdrukking, om nog maar te zwijgen van de democratische controle. Het andere uiterste, drie afzonderlijke korpsen, één voor de magistraten, één voor de federale regering en één voor de burgemeesters, leidt tot een totaal verlies aan efficiëntie en is heel nadelig voor de informatiedoorstroming.

De ideale politiestructuur ligt dus ergens in het midden. Ze is dan ook noodzakelijkerwijze enigszins complex en het resultaat van de afweging van verschillende doelstellingen. De kunst is de optimale structuur te vinden. Daarom zijn wij ook geen fetisjist van één model van politiehervorming. Zoals collega D'Hooghe tijdens het debat in juli reeds naar voren bracht, beoordelen wij elk voorstel op zijn verdiensten op het vlak van efficiëntie, kwaliteit en democratisch gehalte. Dat doen wij ook met de voorstellen van de regering. Wij zijn tevreden dat de regering in de Kamer duidelijk heeft verklaard dat haar voorstellen niet te nemen of te laten zijn. Zij zal luisteren naar de verbeteringen die tijdens de discussies in de Kamer en, naar ik aanneem, ook in de Senaat worden voorgesteld. Deze houding is niet alleen democratisch, maar ook de meest voor de hand liggende, gelet op het feit dat bij de politiehervorming de verschillende aspecten eerlijk tegen elkaar moeten worden afgewogen op zoek naar het optimale model. De CVP-fractie houdt in dit dossier niet van slogans, exclusieven of het zwaaien met onaantastbare politieke evenwichten. Wij hopen dat alle partijen dit debat met openheid willen voeren.

De voorstellen van de regering vallen uiteen in verschillende onderdelen. Allereerst wil de regering de verschillende politiediensten onder dezelfde noemer plaatsen. Wij kunnen nooit genoeg onze tevredenheid daarover uitspreken. Tien jaar geleden vroeg de Bende-commissie dit reeds. Eindelijk lijken de geesten rijp en is de weerstand op het terrein dermate afgenomen dat men kan komen tot één statuut, één opleiding, één tuchtstelsel en één systeem van recrutering en selectie. Men kan het belang hiervan moeilijk overschatten. Veel spanningen komen immers voort uit het feit dat politiemensen die samen hetzelfde werk doen, maar toevallig tot een ander korps behoren, een verschillende bezoldiging ontvangen. De eengemaakte opleiding moet er ook voor zorgen dat de verschillen in politiecultuur tussen de korpsen verdwijnen. Bovendien moeten het eengemaakte statuut en de eengemaakte opleiding mutatie van de ene politiedienst naar de andere gemakkelijker maken. De hervorming moet het tot slot mogelijk maken de opname van vrouwen en alloctonen in de politiediensten te bevorderen. Nogmaals, het belang van dit deel van de hervorming kan nooit voldoende worden onderstreept. Welke vorm van integratie van de politiediensten men ook kiest, de eenmaking van opleiding, statuut en tuchtstelsel is steeds onontbeerlijk.

Ik kom nu tot de politiestructuur zelf. Zoals de commissie-Dutroux vroeg, bevat de hervormde politiestructuur twee niveaus, een lokaal en een nationaal. Het verheugt mij dat de regering voor het nationale niveau in grote mate het voorstel van de senaatscommissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden heeft overgenomen. Onze commissie stelde als eerste voor een federale politieraad op te richten. Een dergelijke raad vinden wij ook in de voorstellen van de regering terug. Er zijn wel enkele detailverschillen. In ons voorstel maakt een nationale magistraat wel deel uit van deze raad, in de voorstellen van de regering is dit niet het geval. Over dergelijke details moet kunnen worden gediscussieerd. De senaatscommissie stelde voor federale

politiedirecties op te richten. De regering gaat hiermee akkoord, maar trekt hun aantal op van drie naar zes. Zij heeft het model als het ware complexer gemaakt. Belangrijker is dat volgens de voorstellen van de regering de federale politieraad enkel een arbitragebevoegdheid heeft in conflicten tussen de commissaris-generaal en de directie van de gerechtelijke politie. In het voorstel van de senaatscommissie gold dit voor alle directies. Ook dit moet nog verder kunnen worden bekeken.

Ten slotte stellen wij met vreugde vast dat er — zoals door de senaatscommissie werd voorgesteld — een aparte directie komt voor alle manschappen die belast zijn met gespecialiseerde taken van gerechtelijke politie. Dit is trouwens één van de waarborgen die moet ervoor zorgen dat de magistraten op efficiënte wijze een beroep kunnen doen op de politiediensten. De mate waarin de voorgestelde structuur tegemoet komt aan de vereisten die noodzakelijk zijn voor een efficiënte bestrijding van de georganiseerde criminaliteit zal worden toegelicht door onze fractie-voorzitter, Hugo Vandenberghe.

Aangaande het lokale niveau, bevatten de voorstellen veel meer integrerende elementen dan oorspronkelijk op basis van de eerste berichten over de regeringsplannen kon worden verondersteld.

In feite gaat hierdoor de discussie erover of het glas half vol dan wel half leeg is. Het voorstel van de senaatscommissie leidde tot een integratie van gemeentepolitie en lokale rijkswachtbrigades in één lokale politie. Er werd echter meteen bepaald dat sommige onderdelen van deze lokale politie in een aantal gevallen voor rekening van en onder leiding van de federale autoriteiten zouden opereren. Dit zou ongetwijfeld geleid hebben tot een situatie waarbij op lokaal vlak een aantal agenten permanent ten dienste zouden staan van federale opdrachten.

De regering van haar kant behoudt op het lokale vlak gemeentepolitie en zonale afdelingen van de nationale politie, maar bepaalt wel dat beiden gezamenlijk en onder leiding van de burgemeester kunnen worden ingeschakeld voor lokale politietaken. Dit zal wellicht ook op het terrein leiden tot de situatie waarbij een aantal agenten van de zonale afdelingen nagenoeg permanent belast zullen zijn met lokale opdrachten en dus ook bijna permanent onder het gezag van de burgemeester zullen staan. Heel wat theoretische verschillen tussen beide benaderingen worden bij de praktische toepassing miniem, zeker wanneer alle statutaire verschillen tussen beide korpsen wegvallen.

Toch lijkt het op het eerste gezicht logischer om op het lokale vlak onmiddellijk één korps te vormen.

Wij hebben er echter begrip voor dat de regering op korte termijn deze stap nog niet wil zetten. Men is immers nog maar pas gestart met de interpolitiezones. Men weet nog niet goed hoe de beslissingsorganen in deze nieuwe structuren effectief zullen werken. Er zijn interpolitiezones met vijf of meer gemeenten samen. Hoe zullen de burgemeesters in deze zones samenwerken en effectief tot gezamenlijke beslissingen komen? Het verschil in politiecultuur is nog meters diep en de statutaire verschillen zijn huizenhoog.

Eerst moeten er wijzigingen komen aan het statuut en aan de opleiding en moet er enige ervaring worden opgedaan met het functioneren van de IPZ, vooraleer die stap kan worden gezet. Al deze argumenten moeten in overweging worden genomen.

Toch rekenen wij erop dat de regering uit dit debat en uit de discussies in de Kamer de conclusie zal trekken om bij de totstandkoming van haar ontwerpen een grotere integratie op lokaal vlak alle kansen te geven.

In dit verband wens ik drie concrete vragen te stellen. Kan men bij lokale operaties aan een officier van de gemeentepolitie het commando toevertrouwen, ook al nemen er manschappen van de zonale afdelingen aan deel?

De regeringstekst wijst erop dat het één van de taken van de zonale afdelingen is aan informatiegaring te doen voor de federale politiediensten. Worden ook de leden van de gemeentepolitie ingeschakeld in de federale opdrachten van informatiegaring of zal men geen beroep doen op deze 18 000 paar ogen en oren van de lokale politieagenten?

Volgens welke criteria zullen de manschappen van de zonale afdelingen over de zones worden verdeeld? Men moet in elk geval

éviter que des communes qui ont fait de bonnes dépenses — et des moins jeunes — étaient désorientés face à des enquêteurs qui, en plus de leur formation policière — dont eux-mêmes sont dépourvus —, sont souvent des licenciés en droit. C'est là un point primordial. Le manque de formation empêche ces substituts de pouvoir exercer véritablement leur fonction de contrôle.

Ten slotte stellen wij met tevredenheid vast dat de regering een evaluatie van deze hervorming in het vooruitzicht stelt binnen de vier jaar. In onze ogen dient het Parlement geen vier jaar te wachten, maar zou het best jaarlijks een debat houden over de stand van deze revolutionaire politiehervorming. Alle onderdelen van deze operatie zijn immers noodzakelijk voor de veiligheid van de burgers en voor het functioneren van de samenleving. Het is dan ook uiterst belangrijk de druk op de ketel te houden, ook wanneer de aandacht van de publieke opinie die werd aangewakkerd door de sensationele gebeurtenissen van het voorbije jaar, zou gaan afnemen. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, je voudrais émettre quelques considérations sur la note du Premier ministre et souligner qu'elle vient à un moment significatif. Il est en effet caractéristique que tant la commission d'enquête sur le grand banditisme, la première puis la deuxième commission sur les tueries du Brabant, que la commission sur le crime organisé ont toutes abordé le problème posé par les structures policières, problème politique qui est devenu de première importance.

J'ai lu la note du Premier ministre. Elle a des mérites incontestables car elle permet d'ouvrir un débat de société sur la problématique des polices.

Aucune réforme générale des services de police ne fera l'économie d'une réflexion sur leur rôle dans notre société. Par ailleurs, toute réforme doit concilier deux éléments objectifs: assurer une plus grande efficacité ainsi qu'un meilleur fonctionnement des services de police tant pour le maintien de l'ordre public que pour la recherche des délinquants; répondre aux exigences d'une société démocratique en termes de contrôle politique et judiciaire des services de police et de protection du citoyen contre l'arbitraire.

Un débat fondamental ne peut être évité. Je suis heureux de constater que le gouvernement a tenu à soumettre à l'assemblée une note qui préfigure une réforme importante.

Je commencerai par mettre l'accent sur ce qui me paraît être des points essentiels et positifs de cette note.

D'abord, la fusion des différents services nationaux de police judiciaire est, à nos yeux, un fait capital. Dans le passé, la concurrence issue de la séparation desdits services a nui à de nombreuses enquêtes. Aussi, la nécessité d'un grand service de police judiciaire paraît-elle évidente.

Ensuite, la fusion des services de gestion de l'information policière est un élément important car la rétention d'informations a été à la base de la « guerre des polices ». La mauvaise circulation de l'information qui résulte de l'incompatibilité des services informatiques, de la non-coordination des différents services, est sans doute la cause des nombreux dysfonctionnements qui ont été constatés dans le passé.

Enfin, la création d'un statut unique qui devra être établi en fonction de la spécificité de chaque corps de police, est un facteur susceptible d'améliorer la collaboration entre tous les policiers car, à long terme, il permettra de mettre tout le personnel sur un pied d'égalité.

En outre, la formation commune constitue un facteur d'intégration. Elle créera des références communes entre toutes les polices tout en rapprochant les mentalités et en unifiant les pratiques. Il faut souligner que ce projet s'articule autour d'autres réformes et, notamment, celle de la procédure pénale qui confie explicitement la direction des enquêtes judiciaires aux magistrats. La note du gouvernement rappelle ce principe essentiel. Toutefois, il est nécessaire de donner aux magistrats les moyens d'assurer la direc-

tion des enquêtes. J'ai parfois constaté que de jeunes substituts — et des moins jeunes — étaient désorientés face à des enquêteurs qui, en plus de leur formation policière — dont eux-mêmes sont dépourvus —, sont souvent des licenciés en droit. C'est là un point primordial. Le manque de formation empêche ces substituts de pouvoir exercer véritablement leur fonction de contrôle.

Dans ce contexte et sous ces garanties, les réformes liées à la formation, je trouve personnellement — mais c'est également l'opinion au sein de mon groupe — que le refus d'une police unique et le maintien de l'autorité du bourgmestre sur les polices communales sont des éléments positifs. Tout d'abord, parce qu'il s'agit de garantir le meilleur contrôle démocratique et d'éviter les structures monolithiques en matière policière; ensuite, parce qu'il faut maintenir des polices de proximité, des polices de contact avec les citoyens. À cet égard, les polices communales jouent un rôle essentiel, notamment dans la collecte des desiderata de la population, ainsi que dans la lutte contre la petite et moyenne délinquance.

La note gouvernementale suscite des remarques peut-être plus critiques. Je rappelle, ceci n'est qu'une simple constatation, que la tutelle des décisions prises par les autorités communales en matière de police relève des régions. Il est donc essentiel de consulter ces dernières sur certains points des réformes envisagées, touchant notamment au statut pécuniaire et administratif des polices communales.

Il convient par ailleurs de poser quelques questions. Le gouvernement prévoit l'intégration d'un service de gestion de l'information au sein d'une des directions de la police nationale.

Il est heureux à cet égard qu'il ait prévu la présence de policiers communaux au sein de ces directions. Cependant, ne serait-il pas préférable de constituer un grand service de centralisation et de gestion de l'information, autonome et indépendant des services de police, géré par des policiers issus des deux corps de police et dotés d'un statut propre? Idéalement, ce service pourrait être placé, par exemple, sous la direction d'un magistrat national. La tutelle du département de la Justice et le contrôle par le pouvoir judiciaire de ce service, particulièrement sensible, seraient alors établis. La séparation de l'information et de l'opérationnel serait ainsi consacrée. De nombreux juges d'instruction sont favorables à une telle réforme. J'aimerais connaître la réaction du gouvernement à l'égard de ces propositions que j'ai collectées lors de discussions relatives à la note du gouvernement.

D'autres questions méritent aussi un examen. Vous avez confié à deux directions distinctes la gestion de l'information et l'analyse stratégique alors que l'information constitue la matière première de l'analyse. L'analyse stratégique repose sur l'information; l'information ne prend de sens qu'en fonction de l'analyse stratégique qui en est faite. Par conséquent, j'estime qu'il est utile de réunir ces deux pôles au sein d'une direction unique. En fait, je demande quel avantage vous comptez tirer de cette opération.

Par ailleurs, la note relative à la direction des services d'appui nationaux précise que cette direction comprend ou dirige « les missions spéciales — E.S.I. et Posa —, l'appui aérien, l'informatique et la télématique — Polis, P.I.P., Astrid et Terma —, la gestion de l'information, les programmes de formation ».

Voilà donc une direction qui sera amenée à s'occuper de quatre ou cinq domaines assez différents. Pourquoi avoir regroupé la gestion de l'information dans une direction chargée également du contrôle des Posa et de l'E.S.I.? N'est-il pas risqué de confier à une même direction la gestion de l'information et la direction de certains services particulièrement opérationnels tels que le Posa et l'E.S.I.? La gestion de l'information ne sera-t-elle pas monopolisée, orientée, au bénéfice de ces seuls services?

Je citerai à cet égard l'exemple précis du Bureau central de renseignement de la gendarmerie qui a, bien sûr, toujours privilégié les services opérationnels de celle-ci. Nous savons que la rétention d'informations vis-à-vis des juges d'instruction et des autres services de police a constitué un des éléments de base de la crise des polices. Je me demande donc si, en ce qui concerne l'information,

il est utile de mélanger dans une direction la gestion de l'information et la gestion de services de police opérationnels, comme l'E.S.I. ou les Posa.

Enfin, je voudrais formuler deux remarques. J'ai exprimé tout à l'heure mon appréciation positive quant à l'autonomie accordée à la direction de la police judiciaire nationale. La création de cette direction regroupant la police judiciaire et la B.S.R. est une réforme fondamentale qui, à mon avis, sera irréversible. Cette autonomie vis-à-vis de la direction de la police nationale est une bonne chose. Toutefois, ne serait-il pas opportun que le représentant d'une des fonctions essentielles des polices — la fonction de police judiciaire — soit présent au sein du Conseil national de police? Certes, vous prévoyez la présence du commissaire général au sein de cette nouvelle institution mais vous ne prévoyez pas la présence du commissaire général adjoint, lequel est cependant appelé à diriger toute la politique en matière de police judiciaire.

J'ai encore noté que le gouvernement envisage de créer, entre l'échelon national et l'échelon zonal, une «unité déconcentrée au niveau de l'arrondissement». Je suis quelque peu perplexe. Une telle unité déconcentrée ne devrait-elle pas être située à l'échelon du ressort des cours d'appel? En effet, l'application de bon nombre de directives en matière de politique criminelle se fera à l'intervention des procureurs généraux, c'est-à-dire au niveau du ressort des cours d'appel. Je me demande donc si l'arrondissement judiciaire n'est pas une structure trop étroite par rapport à la structure d'intervention normale, courante, fondamentale, des procureurs généraux, particulièrement en matière de criminalité grave et, singulièrement, de criminalité organisée.

Je conclurai mon intervention en me réjouissant de l'ouverture de ce débat par le gouvernement. Je ne m'attarderai pas davantage sur ces problèmes essentiels puisque nous devons nécessairement y revenir ultérieurement. Je me limiterai donc à relever que ce débat s'inscrit dans un mouvement indiscutable de réformes, initié, — certains l'ont peut-être oublié — par la démilitarisation de la gendarmerie et par la loi sur la fonction de police. Ces réformes ne tombent pas du ciel; le mouvement a débuté depuis un certain temps et le gouvernement a pris ses responsabilités. Ce débat consacre encore une nouvelle conception des départements d'autorité. Il met en évidence le fait que, si le service policier a pour mission principale le respect du droit et le maintien de l'ordre public, aucune réforme de l'appareil policier ne peut faire l'économie d'une réflexion sur la place et le rôle de la police dans notre société.

L'objectif annoncé par le gouvernement, qui est d'atteindre une structure policière orientée davantage vers la population et fondée sur un débat parlementaire approfondi, me paraît fondamental. Je me réjouis qu'un tel débat, à la fois critique et approfondi, permette de mieux atteindre cet objectif essentiel. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Tobback.

De heer Tobback (SP). — Mijnheer de voorzitter, de bijlage bij de regeringsverklaring is voor de SP een aanvaardbaar compromis in de evolutie van ons politiebestedel. Ik beklemtoon dus drie begrippen: de aanvaardbaarheid, het compromis en de evolutie. Ik zal trachten dit in de mij toebedeelde spreektijd toe te lichten.

Ik spreek van een compromis, want in tegenstelling tot de appreciatie van anderen hebben wij in deze tekst een aantal zwakheden menen te ontdekken.

Met het idee van de nationale politieraad heeft men uiting gegeven aan zijn koudwaterrees; het is een vergeefse poging om een evenwicht te vinden tussen de zorgen van de enen en van de anderen. Die poging is eerbaar, maar het resultaat zal weinig efficiënt zijn. Zoals we nu reeds hebben vernomen, belooft er overigens nogal wat touwtrekkerij te zullen ontstaan rond de samenstelling van deze raad.

Als het nieuwe politiestelsel functioneert, dan is deze raad volkomen overbodig. Mocht het niet functioneren, dan zal deze raad aan deze dysfuncties weinig vermogen. Deze raad wordt, wat generaal de Gaulle met betrekking tot een andere assemblee noemde, «un machin».

Verder kan ik onmogelijk de mening van collega Lallemand delen over het systeem van delegatie. Dat is helemaal geen goede

zaak. Voor wie de jongste tien jaar als ik, uit hoofde van zijn functie, verplicht is geweest of de gelegenheid heeft gehad om de evolutie terzake in de ons omringende landen te volgen, is het duidelijk dat België het enige land is waar nog wordt gebakkeleid over de vraag of er een scheiding nodig is tussen de gerechtelijke en de bestuurlijke politie. De Duitsers en de Nederlanders zijn reeds door deze discussies heen. Op dit ogenblik aanvaardt iedereen dat het onmogelijk is de gerechtelijke van de bestuurlijke politie te scheiden als men efficiëntie nastreeft. Het is toch merkwaardig dat precies zij die dermate de klemtoon op de informatie leggen, niet zien dat die achttienduizend oren en ogen waar collega Coveliers naar verwees, zo dicht mogelijk bij de gerechtelijke politie moeten blijven, waarmee we samen een functioneel geheel vormen. In naam van een misbegrepen democratische beweging, maar vooral ook uit onwetendheid en bij gebrek aan ervaring, schijnt men te willen vasthouden aan de aloude droom van de magistratuur om al het nobele gerechtelijke uit de handen van de «flikken» te houden en zo dicht mogelijk bij zich. Deze opvatting is naar mijn gevoelen achterhaald. In het systeem van delegatie steekt die oude droom zijn kop weer op. Dit is een zwakheid in het compromis.

Dan wil ik de regering nog een vraag stellen. Op lokaal niveau is het de bedoeling met IPZ's te werken, hoe zal dit in Brussel gebeuren? Blijven de negentien «baronietjes» bestaan? Indien men erin slaagt de rijkswacht te integreren in de IPZ's, wordt Brussel dan in negentien rijkswachtzones opgesplitst? Dit zal immers nodig zijn als men niet aan de baronietjes wil raken.

Brussel vormt volgens mij een zwak punt in dit compromis. Ik hoop dat men mij tegensprekt en zegt dat er voor Brussel wel een oplossing werd uitgedokterd, maar ik vind hierover niets in de tekst. Dit waren de drie redenen die mij ertoe aanzetten om van een «compromis» te spreken.

Dit compromis is voor mij «aanvaardbaar», omdat het een doorbraak betekent op federaal vlak. Eindelijk komt er op dit niveau een hervorming die er al lang had moeten komen, maar zoals collega Caluwé zei, ontstond de politieke bereidheid pas nadat zich een reeds drama's hadden voorgedaan.

Ik herinner mij dat in 1991 bij een eerste evaluatie van de gemeentepolitie na een ronde in de verschillende provincies professor Fijnhaut in het Heizelstadion zei dat men erin geslaagd was het politieonderdeel van het Pinksterplan uit te voeren, maar dat de zaken niet zouden verbeteren zolang het justitieonderdeel niet werd uitgevoerd. Nu blijken zijn woorden meer dan ooit profetisch te zijn. Vandaag is er echter een doorbraak gerealiseerd ondanks het feit dat het huidige compromis nog steeds enkele zwakke kanten heeft.

Er is nog altijd een zekere schrik bij de overheid, ze geeft met de ene hand en tracht met de andere hand onmiddellijk de helft terug te nemen. Aldus ondermijnt ze de doelmatigheid van de politiehervorming.

Op het lokale vlak werd de basis gelegd voor een evolutie die nog vele jaren zal aanhouden. De afspraak om de politiehervorming over vier jaar te evalueren heeft niets te maken met een compromis, is geen tegemoetkoming. Ik ben ervan overtuigd dat wij deze hervorming over een, twee, drie of vier jaar anders zullen bekijken. In 1994 kwam in Nederland een politiehervorming tot stand waarbij het land werd opgedeeld in 25 regio's met daarnaast, niet daarbovenop, één landelijke organisatie.

Vandaag wordt in Nederland gediscussieerd over de vraag of er toch niet beter een eenheidspolitie komt, zij het met behoud van de splitsing van de twee departementen Binnenlandse Zaken en Justitie. De Nederlanders zijn dus nu al zo ver dat zij van de opsplitsing in 25 regio's af willen. Er is dus heel wat beweging bij onze Noorderburen en er bestaat hierover heel wat interessantere literatuur. Kortom, een politiehervorming is nooit definitief, de zaken evolueren en bijgevolg moet deze hervorming regelmatig worden geëvalueerd en bijgestuurd.

Ik ben zelf getuige geweest van het feit dat de politiehervorming steeds evolueert. De wet-Nothomb van 1986 betekende de redding van de gemeentepolitie. Sommigen beweren nu dat de huidige hervorming de dood van de gemeentepolitie betekent. Ik begrijp ze niet en wil uitleggen waarom als ik daarvoor de tijd krijg.

Dankzij de wet-Nothomb, à tout seigneur, tout honneur, hebben wij vanaf 1988, gedurende vijf à zes jaar, minimale normen in de praktijk kunnen omzetten. Hadden wij dat niet gekund, dan was de gemeentepolitie in vier vijfden van het land een «veredelde schuttersvereniging» geworden.

Op het vlak van de gemeentepolitie hebben wij de voorbije tien jaar een enorme weg afgelegd, vertrekkend van de wet-Nothomb, over de maatregelen die ik zelf heb genomen, de financiering met federale middelen, de IPZ's en de huidige hervorming. Wie de zaken objectief bekijkt, ziet hierin een evolutief proces, waarbij de samenwerking tussen de politiediensten vaak sneller tot stand komt dan de regering met haar project kan volgen en de volksverteenwoordiging in het Parlement kan bijhouden.

Op initiatief van de regering zal men in Middelkerke en Doornik reeds gezamenlijke infrastructuur bouwen. Lier en Leuven zijn vragende partij om dat eveneens te doen, zelfs op een veel grotere schaal. In tegenstelling tot wat hier is gezegd over het Astrid-project ben ik van mening dat dit, mits een stevige financiering, een bindmiddel tussen de politiediensten kan worden en niet omgekeerd.

Wat de lokale politie betreft, heerst er mijn inziens een Babelse spraakverwarring over de begrippen fusie, coördinatie en dergelijke. Als ik de verschillende partijprogramma's van enige tijd terug doorblader, stel ik vast dat die vaak handelen over de eenheidspolitie, ook bij partijen die dat idee vandaag niet meer durven verdedigen.

Het is trouwens de vraag wat men precies bedoelt wanneer men zegt dat men de lokale politie en de brigade wil fusioneren. Gaat het hier over de gemeentepolitie, de politie-eenheid in een IPZ, of de politie-eenheid in een kleine of een grote IPZ?

Wat de commissarissen bedoelen is alleszins zeer duidelijk en dat staat ook neergeschreven: «De uitvoering van de reactieve politiezorg is vooral een kwestie van permanente bereikbaarheid en snelle responstijd. Dit stelt vooral een probleem bij de kleinere korpsen. Daarom lijkt het ons aangewezen te werken in grotere zones van één tot zes gemeenten en een effectief van 100 tot 300 personeelsleden.»

Dat is dus iets totaal anders. In hun voorstel schieten er nog slechts 90 politiezones over voor het hele land. Dat is nog niet de arrondissementele politie van de heer Coveliers, maar toch een heel eind weg van het gemeentelijk niveau. Is dit dan een soort zonepolitie? Dit is wel een eerbaar voorstel, maar allicht politiek niet haalbaar. Iedereen is er ondertussen van overtuigd dat de 25 politiezones in Nederland alleszins niet goed werken. Dat heeft mijn betrouwde vriend van Traa overtuigend aangetoond, zeker wat betreft de gerechtelijke politie en de pro-actieve recherche. Wij kunnen ons een beetje troosten met het idee dat wij niet de enigen zijn die met problemen zitten.

Als men tot politiezones wil komen, zullen de burgemeesters dit dan aanvaarden? En als men gemeentelijke eenheden wil, hoe moet men dan de brigades opsplitsen? Vele gemeenten zullen het dan immers met één of een halve rijkswachter moeten doen.

Er is niet alleen enorm veel spraakverwarring over wat men wil en bijgevolg veel reden om de zaak nog wat te laten rijpen, maar er is ook wederzijds huwelijksbedrog. De commissarissen die pleiten voor 90 politiezones willen immers, om het in alle eerlijkheid te zeggen, vooral weg van hun burgemeesters. Zij schrijven dat trouwens ook: «De vaste commissie van de gemeentepolitie drukt de wens uit dat het gezag van de lokale overheid over de politiediensten zich zou beperken tot de democratische controle op de taakuitvoering, zonder inmenging in de dagdagelijkse korpsbeleidvoering.»

Ik ben het met dit principe volledig eens en probeer dat in mijn gemeente ook in praktijk te brengen. Zijn alle burgemeesters aan weerskanten van de taalgrens dezelfde mening toegedaan of is men mekaar aan het bedriegen wanneer men het heeft over lokale politie? De burgemeesters blijven ervan overtuigd dat zij het voor het zeggen krijgen in de lokale of in de geïntegreerde politie.

In het communiqué van de VVSG van 7 oktober 1997, dat de kritiek maakt van het regeringsplan nog voor dit gepubliceerd was, lees ik het volgende: «Tenslotte kan er geen sprake zijn van een hiërarchisch verband tussen de geïntegreerde gemeentepolitie en de eengemaakte federale politie.»

Dit zegt een groot deel van de Vlaamse burgemeesters en dit is het standpunt van de VVSG. Betekent dit dan dat er op federaal niveau geen bevelen aan die geïntegreerde lokale politie kunnen worden gegeven? Hoe kan dan een nationaal veiligheidsbeleid worden gevoerd? Gaat men dan terug een oproerpolitie, een marechaussee of een CRS oprichten?

Ik wens daarover duidelijkheid. Zoiets kan nooit gebeuren zonder boedelbeschrijving. Grotere gemeenten en grotere steden doen vandaag, samen met hun belastingbetalers, belangrijke inspanningen voor het verzekeren van een politiedienst. Het kan niet dat een stad met 230 politiemensen, 45 rijkswachters erft en een gemeente met 3 champetters, 15 rijkswachters. Ook de heer Caluwé heeft daarop gewezen. Zo zijn we niet getrouwd. Daarover zal nog een aardig woordje worden gezegd. Ik herinner mij immers maar al te goed de weerstand tegen de minimale normen. De gemeenten vonden dat de rijkswacht het zeer goed deed en hun geld daardoor voor iets beters konden gebruiken. Van die boer koop ik alleszins geen eieren. Er moet eerst een inventaris, sommigen zeggen zelfs een communautaire inventaris, worden gemaakt, maar daarover wil ik het zelfs niet hebben.

Ik richt mij nu uitdrukkelijk tot de ene en ondeelbare regering, maar in het bijzonder tot de minister van Justitie. Het is niet mogelijk een hervorming als deze tot een goed einde te brengen als we niet weten wat het gezag is van de magistratuur over deze nieuwe politiedienst, zeker wat zijn gerechtelijke taken betreft. Ik ben zelfs bereid een stuk leiding van die magistratuur op het bestuurlijk vlak te overwegen. Men ziet hoezeer ik daarvoor open sta. Er is eigenlijk geen probleem in verband met dat gezag.

Ik heb gisteren hoofdstuk 2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt doorgenomen. Daarin wordt gesproken over «Gezag over de politiediensten en de leiding ervan». Artikel 5 luidt: «Voor het vervullen van de opdrachten van bestuurlijke politie staan de politiediensten onder het gezag van de bestuurlijke overheden, waaronder zij overeenkomstig de wet ressorteren.» Ik denk hier aan de minister van Binnenlandse Zaken, de gouverneur en de burgemeester. «Onverminderd de eigen bevoegdheden van de hoven van beroep, van de PG's bij de hoven van beroep, van de auditeur-generaal bij het militair gerechtshof, van de procureurs des Konings, van de krijgswacht en van de arbeidsauditeur, staan de politiediensten voor het vervullen van de opdrachten van gerechtelijke politie onder het gezag van de minister van Justitie die hen de algemene richtlijnen kan geven die nodig zijn voor het vervullen van die opdrachten.»

Wat is wettelijk nog meer nodig wat betreft het gezag van de procureurs-generaal, de procureurs en de onderzoeksrechters over de politiediensten, inbegrepen de gemeentepolitie, wanneer ze gerechtelijke taken uitvoeren? Hoe kan men het nog duidelijker zeggen dan in artikel 5? Feit is dat het niet wordt toegepast, men wil wel het gezag, maar niet de verantwoordelijkheid althoewel het specifiek wordt opgeëist.

Ik ken de genese van dat artikel. De vorige minister van Justitie had zich eigenlijk liever gehouden aan een spiegelbeeld van de tekst over de bestuurlijke politie. Later heeft hij een amendement moeten indienen dat ertoe strekte de woorden: «Onverminderd de eigen bevoegdheden van de hoven van beroep, de procureurs-generaal, ...» in te lassen. Ze wisten dus goed wat ze opeisten. Waarom hebben ze dat gezag dan niet uitgeoefend? Was er een gebrek aan middelen? Ik vestig de aandacht erop dat er in België 727 parketmagistraten zijn voor ongeveer 3 500 speurders, van het Hoog Comité van Toezicht tot de gerechtelijke politie. Ik heb zelfs de verdeling per hof van beroep. Dat komt neer op ongeveer vijf speurders per parketmagistraat. Hoeveel meer middelen zijn er nodig om zijn verantwoordelijkheid te kunnen nemen? Een burgemeester heeft al vlug bevoegdheid over 20 of vaak zelfs over 100 of meer politiemensen, om nog niet te spreken over zijn verhouding met de rijkswacht. Er is dus geen discussie mogelijk over de hervorming van de politiediensten zonder een gelijktijdige discussie over de rol van de magistratuur.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe nog even de onderzoekscommissie van de Senaat naar de georganiseerde criminaliteit in België te citeren.

«Il sera difficile de discuter de la restructuration des polices sans discuter de celle des parquets et éventuellement, des juges

d'instruction. Une adaptation du parquet sera nécessaire pour permettre un contrôle adéquat de la nouvelle structure policière. Actuellement, le gros problème est que le ministère public n'est pas formé pour contrôler l'exécution des techniques spéciales et encore moins de la recherche proactive. Nombre de substituts ne savent même pas que ces méthodes existent et comment elles fonctionnent.»

Indien ik vijf jaar geleden een dergelijke verklaring zou hebben afgelegd, zou het Hof van Cassatie onmiddellijk een brief aan de Koning hebben geschreven, zoals het dat nog heeft gedaan, want het zou die als beledigend hebben ervaren. De SP staat erop dat deze twee discussies gelijktijdig worden gevoerd.

Ik wijs er ten slotte nog op dat het begrip «feodaliteit» nogal eens verward wordt met het begrip «democratie». Het versnipperen van alle diensten beschouwen als een garantie voor het vrijwaren van de democratie, is een eigenaardige manier van doen. Feodaliteit en echte controleerbare politiestructuren zijn twee verschillende begrippen.

De SP-fractie staat positief kritisch tegenover de hervorming en hoopt dat ze vlot zal verlopen. Zij is echter niet blind voor de zwakke plekken en is bereid om te debatteren en zelfs om te amenderen indien dit op een evenwichtige wijze kan gebeuren. Zij zal echter niet toestaan dat dit werkbaar compromis op de lange weg tussen de regeringstekst en de omzetting in wetten en koninklijke besluiten tot een chaos wordt herleid, waarbij enkel de corporatistische, of nog erger, de belangen van een of andere groep, worden verdedigd. In die zin kan de eerste minister op de medewerking van de SP-fractie rekenen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Ik feliciteer de heer Tobback met zijn maidenspeech, voorzover wij hier over een maidenspeech kunnen spreken.

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, on ne peut que se réjouir du fait que le gouvernement ait accepté, après moult demandes émanant de certains parlementaires et des commissions qui se sont penchées sur cette matière, d'avoir un débat ouvert sur la réorganisation des services de police avant que soit établi, déposé, et éventuellement amendé, un projet de loi à ce sujet. Peut-être s'agit-il là d'une première étape vers une nouvelle culture politique qui me paraît devoir être instaurée dans nos pratiques en matière de processus décisionnel dans notre pays?

J'espère qu'à l'issue de ce débat qui vient à peine d'être lancé, les commissions parlementaires concernées pourront formuler des recommandations ou, en tout cas, des souhaits dont le gouvernement tiendrait compte dans l'élaboration du projet de loi qui devrait être déposé dans les mois à venir.

Nous sommes actuellement associés à une réforme fondamentale pour l'avenir de notre État. En effet, elle constitue la première réforme véritablement structurelle de «l'après-Dutroux». La question qui se trouve au cœur des débats est celle de la restructuration des polices. Une réforme d'une telle ampleur n'est pas encore intervenue sur le plan de la justice. Cet élément est donc très important, car «l'après-Dutroux» ne mérite pas que des réformes.

Dès lors, il convient de remettre en question — nous nous y attachons — certaines structures sur le plan tant de la justice que de la police. L'importance du présent débat réside également dans le fait qu'il porte sur des matières extrêmement sensibles, à savoir le respect des droits et libertés, le maintien de l'ordre, l'exercice de la répression et la conduite des investigations.

Avant d'entrer dans le vif du sujet, j'aimerais souligner combien il est important que la réforme de police aille de pair avec une réforme tout aussi structurelle de la justice, notamment au niveau des moyens budgétaires. En effet, depuis 1988 et les recommandations de la première commission sur les tueries du Brabant, le paysage policier a subi de profondes réformes, mais sans que la justice n'ait pu jouir de la modernisation nécessaire. Dans les années à venir, si nous parvenons à créer une police performante, mais que les parquets ne se modernisent pas et que les juges d'instruction ne reçoivent pas la formation suffisante pour exercer les pouvoirs que leur accorde la loi, nous aurons raté notre défi.

Nous devons être vigilants et veiller à ce que la réforme de la justice se fasse parallèlement à celle de la police.

J'aimerais articuler mon intervention autour de quatre points et indiquer tout d'abord les éléments positifs que j'ai relevés dans le plan du gouvernement qui correspondent au rapport de la commission de l'Intérieur que nous avons déposé pour nous inscrire dans le débat en indiquant quelques axes afin de montrer qu'il y avait moyen d'arriver à un consensus parlementaire en matière policière. Je soulignerai ensuite quelles sont, à mon sens, les garanties qui ont été obtenues grâce notamment au PSC et je terminerai avec les points encore ouverts du débat, les objections et les éventuelles critiques qui doivent être rencontrées dans les mois à venir.

Les éléments d'intégration des services de police sont les premiers points positifs qui répondent aux attentes des parlementaires de la commission de l'Intérieur et de la commission Dutroux. Ils sont essentiels puisque c'est notamment leur absence qui ont causé les dysfonctionnements dramatiques que nous connaissons.

Le premier élément d'intégration est la consécration d'une stratégie locale et fédérale unifiée de sécurité et de politique criminelle qui avait déjà été intégrée dans le cadre du projet sur le collège des procureurs généraux. Jusqu'à présent, nous avons toujours manqué dans notre pays d'une vision claire en la matière avec une harmonisation par arrondissement. J'émettrai quelques critiques sur ce point, sur l'absence d'un véritable débat démocratique et sur la nécessité d'impliquer le Parlement au niveau fédéral et les conseils communaux au niveau local.

Un autre point acquis grâce au projet gouvernemental, c'est la formation unique, indispensable si nous voulons arriver à casser l'esprit de corps et éviter des polices à double vitesse.

Un troisième point important dans les éléments d'intégration, c'est la création d'un statut unique et la possibilité d'une mobilité entre services. Si nous voulons une police performante travaillant avec la même philosophie, ce statut unique est indispensable. Nous connaissons les problèmes qui existent au niveau local entre les services de police et de gendarmerie et, à un autre niveau, avec la police judiciaire. Nous l'avons obtenu et je m'en réjouis.

Un quatrième élément obtenu, c'est l'inspection unique qui permettra que les polices travaillent selon des standards identiques. Si le principe est acquis, j'aimerais plaider auprès des ministres concernés pour que l'inspection unique puisse être calquée sur l'exemple anglais. Nous avons émis une série de remarques à ce sujet dans le rapport sur la commission de l'Intérieur. Une inspection qui se limiterait à agir sur plainte manquerait son but. L'inspection devrait impliquer chaque année ou tous les deux ans une sorte d'audit de chaque corps de police — notamment au niveau local — avec des rapports publics qui pourront être discutés. Ce point me semble primordial si nous voulons des services de police efficaces.

J'en viens à la procédure de sélection sur une base identique et à la centralisation de l'information au sein d'un même service réclamée par la commission Dutroux et la commission de l'Intérieur. Cette centralisation impliquera la fusion de tous les éléments d'information du B.C.R. et du S.G.A.P. et de ce qui subsiste encore au sein de la police judiciaire. C'est l'une des clés de la réforme.

Si nous ne réussissons pas cette centralisation des informations sous contrôle sérieux, nous aurons raté notre réforme. Structurellement, elle est prévue dans le projet du gouvernement. Il est essentiel que s'organise un échange optimal d'informations tant administratives que judiciaires, entre la base et le fédéral avec un double niveau et une autoroute des informations à deux sens.

La télécommunication commune est également un élément d'intégration important. Nous avons démontré à suffisance les dysfonctionnements nés de l'existence de systèmes totalement différents entre patrouilles. Ce sera acquis également.

Un autre élément d'intégration que nous demandions est la fusion, en un service, du personnel de la police judiciaire, des B.S.R. et du Comité supérieur de contrôle, service qui doit recevoir une fonction réellement policière et s'émanciper de son statut actuel.

Un autre élément encore est la fusion de l'ensemble des services de police administrative, police maritime, etc., et leur intégration dans une coordination fédérale intégrée, comme le demandait la commission de l'Intérieur. Ces points d'intégration essentiels sont remplis.

Un autre principe que nous défendons est rencontré, mais nous serons très vigilants sur ses modalités d'application: il s'agit du respect et du renforcement des autorités judiciaires. Il est consacré dans les textes, mais il ne faudrait pas qu'il soit vidé de sa substance parce que les modalités n'en seraient pas prévues ou parce que la réforme de la Justice n'aboutirait pas.

Nous avons également évoqué le respect de l'autonomie communale. Cette dernière est préservée, puisqu'en l'état actuel, les polices communales sont maintenues, même si ce statu quo me paraît critiquable.

Nous voulions une police dans laquelle les pouvoirs soient quelque peu déconcentrés, point sur lequel nous avons partiellement obtenu satisfaction; j'ai encore quelques inquiétudes à ce sujet.

Quant au renforcement du Comité P, au sujet duquel j'avais déposé une proposition de loi, je constate que le gouvernement m'a suivi. Sur ces points, je ne puis que me réjouir de l'adéquation entre l'action du gouvernement et les souhaits des différentes commissions.

La deuxième partie de mon intervention sera consacrée aux garanties qui ont été obtenues. En effet, une certaine confusion s'est produite, principalement parmi la population, entre ce qui a été dit depuis des mois et la note du gouvernement. Le projet est beaucoup plus équilibré et offre beaucoup plus de garanties, principalement grâce au travail du PSC. Quelles sont ces garanties?

D'abord, l'obtention d'une autonomie spécifique du commissaire adjoint à la direction judiciaire et sa subordination directe aux autorités judiciaires. Ce point avait fait l'objet de débats sans fin en commission de l'Intérieur: le directeur d'un service intégré, mais relativement autonome, pouvait-il dépendre directement des autorités judiciaires et disposer d'une grande autonomie? Cette garantie, qui me semble essentielle, a été obtenue.

Ensuite, en commission de l'Intérieur, nous avons demandé la création d'un comité fédéral des polices. M. Vande Lanotte n'y était pas très favorable, à l'époque. Un Conseil national de police sera cependant créé, ce qui est essentiel pour exercer un contrôle du commissaire général et du fonctionnement de la police et si l'on veut disposer d'un lieu d'arbitrage où il y ait parité entre les représentants de la police administrative et ceux de la police judiciaire.

Je tiens également à souligner la mise sur pied, à notre demande, d'un organe de contrôle externe sur l'information, composé de magistrats, et le rôle important confié au magistrat national sur la gestion de l'information judiciaire douce. J'ai encore quelques remarques à ce sujet, mais au moins ce point fondamental a été obtenu.

Une quatrième garantie est le renforcement du rôle du bourgmestre sur l'unité zonale de la police nationale et toute une série de points annexes tels que l'information obligatoire, d'office ou à sa demande, par la police nationale, de tout ce qui concerne la sécurité de la commune et la police de sécurité locale; la possibilité d'adresser des directives générales ou spécifiques relatives à la politique de sécurité communale à l'unité zonale; les demandes d'avis pour les promotions et les recrutements.

Le point suivant concerne le contrôle du magistrat national. Je l'ai précédemment abordé.

Ensuite, il y a l'obligation, même si en soi elle n'est pas suffisante, d'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres pour fixer les délégations de pouvoir au commissaire adjoint et les nominations. Si nous souhaitons une police déconcentrée, il est indispensable que les différents directeurs disposent d'une délégation de pouvoir importante. Il serait encore préférable d'en préciser les modalités dans la loi parce que ce principe doit, pour être appliqué, être organisé. Il n'est pas sain d'avoir une concentration de pouvoir entre les mains du commissaire général.

La septième garantie obtenue est l'absence de voix délibérative, et de présence dans certains cas, du commissaire général au sein du Conseil national. Un équilibre a pu être organisé entre le

pouvoir du ministre de l'Intérieur et celui de la Justice, c'est-à-dire entre une philosophie de l'État de droit et une philosophie sécuritaire visant au maintien de l'ordre public.

Enfin, il y a la consécration d'un certain pouvoir de direction des autorités judiciaires et l'exercice de mandats à temps, essentiels tant en matière de Justice que de police, pour responsabiliser les personnes et éviter des mainmises trop présentes sur les fonctions de commissaire général et de commissaire général adjoint, et, par ailleurs, l'existence d'arbitrages en cas de conflit entre différentes demandes des autorités judiciaires.

Je terminerai mon intervention par l'examen des points qui restent ouverts, mes remarques et objections. Mon premier souhait est le suivant. La réforme de la police et des structures policières ne peut pas être limitée à une simple réflexion sur les matières structurelles. Avant d'opter pour une direction, il faut définir la mission d'une police dans un État moderne, les attentes de la population et des autorités. La fonction policière ne ressemble plus en rien à ce qu'elle était à la fin du siècle dernier. Avant de parler de structures, il aurait été opportun, et il reste possible de le faire — à l'instar de la commission Huybrechts et de la commission de l'Intérieur —, de lancer une réflexion sur la définition de la mission de police judiciaire. Il faut peut-être évoluer par rapport à la définition qu'en donne la loi, définir ce que l'on en attend et les principes généraux qui doivent encadrer l'action policière.

Dès lors que tous ces éléments sont établis, les structures en découlent. Les structures ne sont jamais que secondaires; elles servent d'outils pour l'application d'une politique. Dans ce dossier, cette logique n'a pas été respectée et l'on s'est surtout focalisé sur les réformes purement structurelles. Selon moi, le projet à venir devrait pouvoir rétablir cette logique.

J'aborderai, ensuite, le point qui me semble à l'heure actuelle le plus critiquable, il s'agit du niveau local. Je suis, bien sûr, consciente de l'absence d'accord politique sur ce point mais peut-être pouvons-nous encore opérer certaines avancées. Certes, je me réjouis des éléments d'intégration qui sont acquis partout au niveau fédéral, mais je dois constater qu'au niveau local, on laisse persister deux corps même si l'on renforce l'association et la collaboration entre eux et si l'on consacre le principe des Z.I.P. Or, ces deux corps restent soumis à des autorités hiérarchiques différentes, ce qui aboutira à des stratégies et des philosophies divergentes à certains moments — je pense à la brigade nationale de la future police nationale et à la police communale.

À mon sens, une fusion au niveau local permettrait vraiment de suivre les principes d'une police intégrée. Il faut prévoir une fusion de la police communale avec cette brigade nationale.

Selon moi, pour obtenir une police locale forte, contrôlée démocratiquement par les conseils communaux et sous l'autorité du bourgmestre, il était possible de trouver certains agencements qui respectent le principe de l'autonomie communale tout en s'intégrant harmonieusement à une stratégie fédérale. Il eût fallu prévoir une harmonisation et tenir compte du fait que cette police communale, dans des cas exceptionnels bien déterminés, doive répondre à certaines directives.

Je ne veux pas d'une police locale totalement indépendante, coupée de la police fédérale — ce serait absurde — mais je ne veux pas non plus d'une police locale incluse dans une structure verticale qui constituerait une réelle police unique. Il existe une solution intermédiaire qui permet de jeter des ponts entre les deux structures et de parvenir à cette intégration au niveau local.

Au niveau du Parlement, où nous savons que les avis des différents groupes à ce sujet sont divergents, nous devrions pouvoir parvenir à trouver cette solution médiane qui respecte le principe de l'autonomie communale tout en l'intégrant dans une stratégie fédérale. Il convient également d'avoir toujours présente à l'esprit l'efficacité des services de police. Et nous pourrions proposer une structure plus efficace à ce niveau. Je crains qu'en ne décidant pas maintenant, nous ne laissions trancher les faits; nous courons alors le risque de voir la police communale de plus en plus marginalisée. En effet, elle deviendra inmanquablement une antenne locale fortement intégrée dans une police nationale forte, qui dispose de moyens importants et qui développe des stratégies. Pour des raisons budgétaires, la police communale sera petit à petit de plus en plus marginalisée. Je préfère donc procéder au

choix dès maintenant plutôt que de laisser les faits trancher en l'absence de débat démocratique. Ce point me semble très important.

Je me réjouis qu'au niveau local, le gouvernement confirme que le bourgmestre est l'autorité compétente pour la police administrative, qu'il aura une grande influence à l'égard de la police nationale et qu'une série de garanties sont prévues. Je regrette toutefois que le ministre de l'Intérieur puisse donner l'ordre à l'unité zonale de la police nationale de ne pas exécuter les directives émises par le bourgmestre. Je peux comprendre qu'il faille prévoir des cas exceptionnels et que l'on puisse se trouver dans des situations politiques difficiles où de telles procédures s'avéreraient nécessaires mais je pense que l'unité zonale de la police nationale ne devrait se soustraire à l'autorité du bourgmestre que dans des cas vraiment exceptionnels qui doivent être bien circonscrits dans la loi. Nous ne pouvons laisser ce pouvoir d'appréciation beaucoup trop grand au ministre de l'Intérieur; j'estime que cette solution est dangereuse à terme.

Au niveau local, on a bien maintenu le principe de l'autorité et de la direction de l'information par le procureur du Roi mais un élément important me semble manquer dans la loi. Alors que nous avions bien indiqué dans le rapport de la commission de l'Intérieur qu'il nous paraissait essentiel que la répartition des compétences entre les polices qui exerceront les missions de police judiciaire au niveau national et celles qui les exerceront au niveau local soit clairement déterminée — et ce afin d'éviter tout conflit de compétence —, nous constatons dans la note du gouvernement que cette répartition ne sera établie que par une simple directive prise dans le cadre de la politique criminelle et des avis des procureurs généraux.

Pour moi, cette solution est totalement insuffisante, il faut vraiment que la loi consacre clairement cette répartition des compétences pour éviter toute ambiguïté susceptible à terme d'être une source de dysfonctionnements semblables à ceux que nous venons de connaître. C'est fondamental.

La note ne prévoit pas non plus de procédures permettant une collaboration solide pour les missions de police judiciaire aux niveaux local et fédéral. Nous avons suggéré l'idée d'une *task force*. Il faut en tout cas être plus clair en cette matière.

Je suis heureuse que l'on reprenne l'idée du plan de sécurité au niveau local mais je regrette qu'un contrôle démocratique minimal ne soit pas prévu à ce niveau. C'est un point que nous pourrions encore ajouter. Bien sûr, toute une série de matières ne peuvent être soumises à l'approbation d'un conseil communal ni d'ailleurs à celle de l'ensemble des conseils communaux d'une Z.I.P. Toutefois, les stratégies prioritaires d'une zone en termes de politique criminelle méritent un débat démocratique. À mon sens, les conseils communaux devraient davantage être impliqués en cette matière.

Au niveau local, il s'agit pour moi d'une réforme inachevée et nous devrions arriver à un système d'intégration beaucoup plus forte qui respecte tant l'efficacité que l'autonomie communale.

Au niveau fédéral, le gouvernement propose la création de six directions. Il eût peut-être été plus logique de garder l'idée que nous avons proposée de trois directions de police opérationnelle — administrative, judiciaire et toute la centralisation de l'information et le service d'appui policier — et de laisser sous l'autorité d'un Conseil national, toutes les directions relatives à la formation du personnel et à la gestion pour faire une division entre l'opérationnel et le non-opérationnel. Cette remarque est cependant relativement accessoire.

Si l'on peut se réjouir de l'existence d'un Conseil national de police pour les raisons que j'ai évoquées, j'estime cependant que les représentants de la police communale devraient être plus qu'associés à sa composition et y être carrément intégrés, puisqu'ils sont partie prenante dans l'organisation intégrée de la future police.

En outre, je regrette que le Conseil national ne siège pas de manière permanente et j'espère qu'il sera possible de modifier ce point dans les modalités. En effet, si l'on veut que ce Conseil national réalise autre chose qu'un contrôle de carton ou de papier, il faut lui en donner les moyens, donc lui permettre de siéger de manière permanente en disposant d'un staff stable et indépen-

dant. De plus, il faut éviter que les dossiers soient préparés par la police nationale, car dans ce cas, on risque évidemment d'avoir un contrôle beaucoup moins fort.

Je souhaite également qu'à terme, ce conseil ne compte pas en son sein la personne qu'il est censé contrôler. Il aurait été beaucoup plus logique de prévoir un Conseil national dont le commissaire général ne ferait pas partie, même si l'on a obtenu un certain nombre de garanties afin que celui-ci ne dispose pas de voix délibérative dans une série de domaines.

Je souhaite également voir consacré dans la loi plutôt que dans un simple arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, le principe de délégation de pouvoir aux différentes directions, donc aux commissaires adjoints.

M. le président. — Madame, je vous signale que votre temps de parole est presque écoulé. Aussi, je vous demande de conclure.

Mme Milquet (PSC). — Excusez-moi, monsieur le président, mais il y a tant à dire concernant les polices. Je vais m'efforcer d'abrèger.

Je plaide également pour que l'on évite des choix de type partisan dans la composition du Conseil national.

En ce qui concerne la direction de la police judiciaire nationale, si je me réjouis de toutes les garanties obtenues en matière d'autonomie, de budget et de contrôle des autorités judiciaires, je pense néanmoins qu'il subsiste toute une série de points d'interrogations.

Lorsque l'on fixera les missions de police judiciaire en termes d'heures, d'effectifs, etc., il faudra éviter que le commissaire adjoint soit constamment obligé de sortir de son cadre budgétaire car il serait alors soumis à des arbitrages et perdrait ainsi une part de son autonomie. Il convient donc d'éviter que les choix en matière d'horaires, d'effectifs et de budget fixent des limites à ce point étroites qu'elles vident constamment de sa substance l'autonomie de ce commissaire adjoint.

Par ailleurs, si, après de longues discussions, on a consacré le pouvoir du commissaire adjoint en matière de police judiciaire nationale sur les effectifs d'arrondissement, rien n'a été prévu en vue d'un contrôle sur les effectifs de la cellule ou de la brigade nationale qui exerceront pourtant des missions de police judiciaire. Or, il me semble indispensable que le commissaire adjoint dispose sur eux également d'un pouvoir de direction, afin que ce dernier ne revienne pas à l'autorité hiérarchique au niveau de l'arrondissement ou au commissaire général. Cela viderait de leur substance un pouvoir important et une autonomie accordés au commissaire-adjoint en matière de police judiciaire nationale.

Je regrette que la stratégie criminelle ait été délogée de la direction de la police judiciaire nationale, tout comme l'information, laquelle aurait offert davantage de garanties si elle était restée au sein de la direction de la police judiciaire nationale.

En matière d'information, si l'on est arrivé à une centralisation de l'information tant administrative que judiciaire — aussi bien douce que dure —, j'estime que, malgré toutes les garanties qui ont été obtenues et qui contribuent à équilibrer le projet, il serait dangereux de laisser diriger toute cette cellule par un policier. Le principe d'une cogestion par un magistrat détaché ne serait pas absurde.

Je m'interroge aussi concernant les modalités concrètes d'indépendance des magistrats nationaux sur les informations douces et les informations sur embargo. Dans l'état actuel des choses, ils sont débordés et je pense qu'il faudrait consacrer très précisément dans la loi les modalités d'indépendance et les possibilités de contrôle effectif qu'ils auront en cette matière.

J'en termine, bien que j'aie encore beaucoup de choses à dire. Je me réjouis du fait que le débat soit ouvert, de façon à ce qu'une série de modalités plus précises puissent être consacrées dans le projet du gouvernement. Ce projet est équilibré, mais des améliorations doivent y être apportées.

Je pense qu'il sera opportun que tant la Chambre que le Sénat puissent avoir la possibilité d'émettre quelques recommandations avant l'adoption du projet de loi par le gouvernement. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, c'est la deuxième fois que nous débattons au Sénat de la réorganisation des services de police. En concluant mon intervention le 16 juillet dernier, je disais que je ne me contenterais pas d'un micro-débat ni d'une mini-réponse du gouvernement. Aujourd'hui, je dois bien constater que nous participons à nouveau à un micro-débat, ne serait-ce qu'en raison de la limitation de notre temps de parole et de l'absence de tout vrai dialogue puisqu'après les exposés consécutifs, nous aurons vraisemblablement peu de temps pour répliquer aux réponses du gouvernement.

Par ailleurs, nous disposons aujourd'hui d'une note du gouvernement, mais pas encore d'un projet.

Je suis cependant, monsieur le ministre, et quelle que soit votre opinion à ce sujet, un homme positif. Aussi, m'efforcerai-je de retenir ce qu'il y a d'intéressant dans la situation actuelle. Ainsi, j'estime utile que nous puissions avoir un nouvel échange de vues sur un sujet qui touche aux fondements mêmes de notre démocratie, à savoir le fonctionnement de l'État dans ce qu'il a d'essentiel, c'est-à-dire l'exercice de la puissance et de l'autorité dans le respect des droits individuels, de la séparation des pouvoirs et de l'autonomie communale.

J'ajouterai que nous connaissons enfin les intentions du gouvernement. Nous travaillons sur une vraie note et non plus sur une «xième» resucée des intentions verbales de M. Vande Lanotte. Il était temps car nous ne savions plus sur quel projet nous devons nous baser.

C'est précisément parce que je suis un homme positif que je réaffirme aujourd'hui et très solennellement notre volonté de mener en cette enceinte, dans les meilleurs délais, un véritable débat sur la base d'un vrai projet du gouvernement. Il y va de la crédibilité même de notre démocratie parlementaire. Il y va aussi, faut-il le dire, de la crédibilité du gouvernement.

Et de démocratie, parlons-en. Il me semble en effet utile d'examiner la note du gouvernement à la lueur de quelques grands principes constitutionnels et tout particulièrement le principe fondateur figurant dans l'article 33 de notre Charte fondamentale, à savoir que tous les pouvoirs émanent de la Nation et sont exercés de la manière établie par la Constitution.

Selon l'article 37 de cette même Charte fondamentale, le pouvoir législatif fédéral s'exerce collectivement par le Roi, la Chambre des représentants et le Sénat. Je suis donc heureux que la note présentée devant la Chambre des représentants le 7 octobre dernier et dont nous débattons aujourd'hui, nous donne enfin cette réelle opportunité. Je regrette cependant que le gouvernement n'ait pas, dès le départ, considéré toute l'importance et la mesure du terme «collectivement» utilisé dans l'article 37 de notre Charte fondamentale.

Le troisième principe que je veux évoquer figure à l'article 99 de la Constitution: le Conseil des ministres compte quinze membres au plus.

Ce principe semble avoir été quelque peu détourné de sa finalité. En effet, dès le mois de novembre 1996, le vice-Premier ministre Vande Lanotte avait clairement exprimé sa volonté d'instaurer en Belgique une police fédérale unique en fusionnant tous les corps de police actuels en une seule entité. Cette intention était exprimée à titre personnel: on parlait alors du «projet Vande Lanotte», sans bien savoir ce qu'en pensait le gouvernement dans son ensemble.

Le 7 octobre 1997, un pas supplémentaire a été franchi: le Premier ministre Dehaene nous a présenté la position officielle du gouvernement en la matière, position synthétisée dans une note destinée, disait-il, à répondre aux souhaits et recommandations formulés par la commission Dutroux.

En réalité, pour qui sait lire, ce projet ne constitue au fond qu'un simple maquillage de la police unique chère à M. Vande Lanotte.

La liberté individuelle est garantie par l'article 12 de la Constitution et chacun a droit, en vertu de l'article 22 de la Constitution, au respect de sa vie privée et familiale.

Nous sommes tous d'accord sur une chose: il importe de réformer un système qui vient publiquement d'avouer ses faiblesses et de le rendre plus efficace. Mais, une fois ce point de départ dépassé, les chemins empruntés pour aboutir au but recherché divergent assez fondamentalement. Il y a quelques mois, c'est au nom de cette efficacité que M. Vande Lanotte désirait transformer nos facteurs en indicateurs de police! Il semble donc bien que nous n'ayons pas la même perception du concept d'efficacité. À l'heure de la «proactivité» des recherches, votre «efficacité» risque de mettre en péril les droits et libertés fondamentales reconnus aux Belges dans le titre II de notre Constitution.

L'efficacité que nous, libéraux, recherchons est toute autre: une police efficace est une police qui remplit ses missions de maintien de l'ordre public, participe à l'œuvre de justice et reste à la disposition des citoyens en respectant les droits et libertés individuelles. Nous ne sommes pas convaincus que les intentions gouvernementales répondent à ces critères.

Sortons un instant de notre Charte fondamentale pour souligner un principe général tout aussi important, à savoir celui de la proportionnalité.

Un défaut majeur de ce plan est qu'il semble réformer pour réformer: il jette le bébé avec l'eau du bain. Pourquoi tout transformer alors que les principaux dysfonctionnements ont été constatés dans l'accomplissement des missions judiciaires des diverses polices?

Des conclusions claires ont-elles été dressées par des commissions d'enquête ou des experts scientifiques sur la nécessité d'une refonte de notre police dans ses missions administratives? J'estime qu'à ce niveau, il faut procéder par des améliorations ponctuelles et des retouches faites dans la continuité du système actuel.

L'article 42 de la Constitution dispose que les membres des deux Chambres représentent la Nation et non uniquement ceux qui les ont élus. À la lumière de ce principe, la condition essentielle d'une bonne réforme, c'est avant tout que celle-ci réponde aux attentes et aux préoccupations de tous ceux à qui elle s'adresse, c'est-à-dire, en l'espèce à l'ensemble des citoyens et aux autorités publiques. La finalité de la réforme n'est pas uniquement de répondre aux préoccupations purement internes des services de police.

Or, en fait d'adhésion au projet annoncé, on est loin du compte! Un seul corps de police adhère ouvertement à votre projet: la gendarmerie. Et pour cause, puisque la réforme consacre une volonté politique délibérée d'assurer la suprématie de ce corps par rapport aux autres services de police. Il faut avoir à l'esprit que la future police nationale sera composée à 89% de gendarmes! Nous verrons à quel point le staff national de cette future police unique sera ou non la copie conforme de l'état-major actuel. Par contre, ni les magistrats, ni la police judiciaire, ni les polices communales, ni les bourgmestres n'acceptent la réforme présentée. La preuve évidente en est la toute récente «marche bleue» lors de laquelle les principaux acteurs du système policier ont — fait unique — estimé nécessaire de sortir de leur habituel devoir de réserve. Quant aux citoyens, des études préparatoires sérieuses ont-elles suffisamment analysé leurs attentes?

L'indépendance du pouvoir judiciaire et la séparation des pouvoirs sont garanties par les articles 36, 37, 40, 144 et suivants de la Constitution. Pour garantir l'indépendance du pouvoir judiciaire, il faut lui donner les moyens d'exercer ses missions; il faut également veiller à ce que les autres pouvoirs n'y interfèrent pas.

J'affirme que ce projet ne répond pas aux préoccupations des magistrats qui, pourtant, ont de cruels besoins, et dont le travail nécessite une réforme urgente et profonde. Tout le travail du gouvernement s'est focalisé sur l'aspect «intérieur» en omettant de jeter les passerelles indispensables et d'établir les connexions nécessaires avec la réforme de la justice. La preuve en est que c'est toujours le ministre de l'Intérieur qui s'est exprimé sur ce dossier; la réforme des polices n'a été envisagée, à la Chambre comme au Sénat, qu'en commission de l'Intérieur et jamais en commission de la Justice.

La réforme de la procédure pénale, les solutions préconisées par la commission des Tueries *bis*, ou encore les recommandations auxquelles aboutira prochainement la commission sur la criminalité organisée, ne peuvent en aucun cas être dissociées de la

restructuration des services de polices; les premières définissent les buts à atteindre et préconisent les moyens, tandis que la seconde doit en assurer la mise en œuvre pratique.

La magistrature ne disposera plus d'une police criminelle spécifique relevant directement d'elle. La police judiciaire est diluée dans la police nationale. En outre, à défaut de vouloir modifier les mentalités en même temps que les structures, il est clair qu'un gendarme continuera à n'obéir qu'à un gendarme. Restons dans le domaine des inquiétudes manifestées par la magistrature et demandons-nous comment la réforme gouvernementale des polices peut se concilier harmonieusement avec la réforme de la procédure pénale actuellement discutée en commission de la Justice.

Le projet Franchimont réaffirme le rôle de direction d'enquête du magistrat instructeur. Or, la réforme des polices risque bien de produire un effet inverse puisqu'elle détache l'actuelle police judiciaire des parquets pour l'enfermer dans une structure hermétique pleine de méandres dans lesquels les magistrats instructeurs se perdront assurément.

Cela prouve surabondamment que la réforme des polices ne peut être optimale que si elle s'accompagne parallèlement d'une réforme de la justice par une réorganisation des parquets, par l'augmentation des cadres des magistrats et par la formation policière de ces magistrats qui doivent pouvoir appliquer des méthodes de travail aussi modernes que celles des policiers.

Or, les moyens budgétaires anémiés que le gouvernement entend consacrer à la justice pour le futur viennent encore de nous prouver que cela ne constituait pas pour lui une réelle priorité.

Nous en arrivons à présent au principe de l'autonomie communale.

La Charte sur l'autonomie locale, bien que signée par la Belgique, n'a toujours pas été ratifiée par celle-ci. Au vu des dispositions qui sont annoncées, il est plus que temps de remédier à cette situation. En effet, les tenants et les représentants de l'autonomie communale sont également mécontents: la direction quotidienne des unités locales de police nationale revient au chef de cette unité zonale, qui n'est pas le bourgmestre; en outre, les directives adressées par le bourgmestre à l'unité zonale de la police nationale, relativement à la politique de sécurité communale, peuvent être explicitement contrées par le ministre de l'Intérieur. Les injonctions du bourgmestre à l'égard des unités zonales de la police nationale risquent bien, tôt ou tard, de se heurter aux directives générales émanant de la hiérarchie nationale. Où est le progrès? En tout cas, les nombreux municipalistes que compte notre assemblée doivent être sensibles à ces points essentiels.

À ce stade de nos réflexions, force est déjà de relever que la réforme en gestation est trop peu soucieuse du respect de la séparation des pouvoirs, puisque le magistrat instructeur perd le contact direct avec sa police naturelle, la police judiciaire. De même, elle est aussi peu soucieuse de respecter l'autonomie communale puisque le bourgmestre n'a pas réellement la maîtrise de l'ensemble des corps de police directement impliqués dans la politique de sécurité locale.

Je voudrais également aborder la question du contrôle.

Vous n'ignorez pas que notre État repose sur un subtil équilibre entre les pouvoirs et les organes qui les composent, avec comme corollaire les contrôles pouvant être exercés entre les unes et les autres. C'est ainsi que, par exemple, l'article 101 de la Constitution prévoit que les ministres sont responsables devant la Chambre des représentants ou encore, à l'article 56, que chaque Chambre a le droit d'enquête.

J'évoque ces principes de contrôle parce que d'autres griefs peuvent être formulés dans les domaines de la tutelle et du contrôle des services de police.

En matière de tutelle, la direction de la police judiciaire relève du ministre de la Justice et des autorités judiciaires, mais ce ministre doit tenir compte de l'intégration de la police nationale. Il devra donc nécessairement composer.

En matière de contrôle, la disparition de la pluralité des services policiers est regrettable car cette pluralité était l'un des moyens de mettre en exergue certains dysfonctionnements. Ne l'oublions pas, une certaine distance risque de se créer entre la police et les

magistrats, aussi le contrôle que ceux-ci pourront exercer pour éviter toute dérive antidémocratique est-il susceptible de se voir diminué.

Quant au renforcement du contrôle externe par l'intermédiaire du Comité P, notre expérience ne nous permet plus de croire aux promesses gouvernementales en la matière.

En ce qui concerne le contrôle interne, on annonce que «l'inspection générale de la police est indépendante», et on ajoute tout aussitôt qu'elle relève directement des deux ministres de la Justice et de l'Intérieur «qui sont, *in fine*, les patrons de la police nationale». Ne nous leurrons pas: la gendarmerie a déjà montré qu'elle était incapable de mettre en place des contrôles internes efficaces.

Monsieur le ministre, le système de police unique que vous nous préparez renforcera immanquablement un sentiment corporatiste d'autodéfense de la part de ses membres.

Bref, le projet gouvernemental ne garantit pas véritablement la transparence du nouveau système.

Enfin, soulignons que la structure divisionnaire en six directions ne convainc pas entièrement et laisse craindre qu'à une guerre des polices succède bientôt une guerre des services.

Voilà, monsieur le président, les observations principales qu'entraîne, de la part du PRL-FDF, l'examen de cette note du gouvernement.

Quant à moi, dans le cadre de ce débat, je n'ai pas voulu adopter la même tonalité que celle qui a marqué les discussions à la Chambre des représentants. Je me suis davantage attaché à un examen de cette note sous l'angle des grands principes constitutionnels, des principes de notre droit. Selon moi, telle est en effet notre mission en tant que membres de cette assemblée.

J'espère que ces éclairages permettront à chacun de participer à la réflexion et de travailler dans le sens du bien commun, c'est-à-dire d'un projet consensuel.

La note qui vous est aujourd'hui présentée ne nous convainc absolument pas. Par ailleurs, nous pensons que vous serez totalement incapable d'assumer les conséquences d'une telle réforme sur le plan budgétaire. Le coût de celle-ci pourrait en effet se révéler colossal, ne fût-ce qu'à l'échelon de l'harmonisation des statuts du personnel et de la mise en place de tous les nouveaux organes tels que le Conseil national, l'Inspection générale ou le Conseil consultatif des bourgmestres. Je souhaiterais d'ailleurs que vous nous communiquiez des chiffres concrets quant au coût de cette réforme et, éventuellement, que vous nous indiquiez les échéances budgétaires auxquelles elle sera soumise.

La critique que je porte sur cette note du gouvernement ne sera pas seulement celle d'un spectateur passif qui se contente de donner une appréciation. Le PRL-FDF a déjà fait connaître, à de multiples reprises, ses propositions. Selon nous, celles-ci relèvent du bon sens; elles sont respectueuses de nos droits et de notre Charte fondamentale. Au-delà de cette note, nous espérons qu'elles seront prises en considération lors des discussions relatives aux budgets.

Pour nous, une telle réforme doit être initiée par le Parlement en vertu de son droit d'initiative, même si le gouvernement peut éventuellement y apporter son concours, car nous avons tous un rôle à assumer en la matière.

Cette réforme doit également combiner efficacité et garantie des droits et libertés individuelles. Elle doit clairement établir les responsabilités politiques respectives du ministre de la Justice et du ministre de l'Intérieur, ce qui n'est pas le cas à l'heure actuelle. Elle doit permettre un contrôle parlementaire efficace, être respectueuse de l'autonomie communale, être budgétairement acceptable et, à tout le moins, prévoir, dès le départ, les moyens qui seront nécessaires à sa mise en œuvre. La réforme doit enfin être respectueuse de la séparation des pouvoirs et de l'indépendance de la magistrature.

Telles sont les lignes de base du programme que propose le PRL-FDF.

Comme je l'ai dit voici quelques instants, il me plaît de croire que les positions des uns et des autres auront suffisamment été entendues au cours de ce mini-débat et que, nourri de nos propos

et d'un autre débat de qualité, qui s'est tenu à la Chambre des représentants le 7 octobre dernier, vous nous reviendrez prochainement avec un vrai projet respectueux de tous ces éléments que nous considérons comme essentiels. En effet, nous ne parlons pas ici d'une petite chose; nous parlons de ce qui est vraiment au cœur de notre démocratie parlementaire et des relations entre les citoyens et le pouvoir; nous parlons, nous le savons tous, de ce qui est notre démocratie elle-même. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dit is een raar land. Dit is het land waar iedereen fouten ziet en aanvoelt, maar waar niemand, geen enkele rijkswachter, geen enkele magistraat, geen enkele politicus, zijn verantwoordelijkheid opneemt. Dit is het land waar ministers worden toegejuicht omdat zij gaan lopen, waar een kleinkunstenaar ooit zong «ribbede- ribbede- ribbedebie, wijlie zijn naar Londen» en waar vandaag in dat liedje Londen door Luxemburg kan worden vervangen. Dit is een land waar dwarsliggers à la Vermeulen worden weggelachen, waar pitbulls naar de maan huilen en waar de wandelende stijlloosheid de problemen pas aanpakt wanneer zij zetelbedreigend zijn.

De problemen werden nochtans reeds lang geleden vastgesteld. Reeds in 1990 pakte de regering uit met een zogenaamd «urgentieprogramma». In 1992 werd dit urgentieprogramma door Dehaene I «geactualiseerd», wat in de praktijk werd gevolgd door een verregaande ontmoediging van politiemensen die de criminaliteit wilden zoeken waar zij te vinden was en is. Dan denk ik niet toevallig aan het uitspuwen van de Schaarbeekse commissaris, die de criminaliteit in zijn gemeente aan banden legde, doch die geschorst werd omdat hij niet «politiek correct» zou zijn, en het aandurfde het smeltkroesdenken van de sociologen te betwijfelen.

In 1995 kwam de regeringsverklaring Dehaene II, die alle vorige intenties gewoon herkauwde. Maar in maart 1996 was er hoop op beterschap: het tweespan De Clerck-Vande Lanotte beviel van een «consensusnota», waarover Vande Lanotte op 18 december 1996 in de Kamer verklaarde dat de «voorgestelde taakverdeling niet bindend is».

De vroegere minister van Binnenlandse Zaken, die ondertussen naar Leuven was gevlucht pleitte in een zogenaamd Sinterklaasplan voor het «eindelijk doorhakken van de knopen over de politiesamenwerking», waartoe hij zelf de moed niet had opgebracht tijdens zijn regeerperiode. Vandaag worden opnieuw 44 bladzijden op ons losgelaten in een nieuw plan: «Reorganisatie van de politie».

Het is mij uiteraard onmogelijk om in de tijdsspanne die mij is toegemeten het gehele plan te behandelen. Ik beschik ook niet over een duur kabinet dat teksten kan voorkauwen. Ik wil mij dan ook beperken tot twee onderdelen van het nieuwste plan: de opleiding en de samenwerking.

Inzake opleiding verheugt het mij te mogen lezen dat deze «bij prioriteit» eenvormig zal worden gemaakt. En waar bij de algemene principes nog wordt verwezen naar «de verschillende soorten opleidingen», neem ik aan dat de regering zal willen verduidelijken dat alle politiemensen dezelfde basisopleiding zullen moeten doorlopen. Alle politiemensen: gemeentepolitie, nationale politie, zeevaartpolitie, luchtvaartpolitie, gerechtelijke politie, nucleaire politie, en noem maar op. Het spreekt voor zich dat ook officieren enkel worden gerecruuteerd uit degenen die de volledige basisopleiding met vrucht beëindigen, en niet uit de «plakploegen» van de burgemeesters.

Voor een dergelijke basisopleiding annex stage van bijvoorbeeld drie jaar is het Vlaams Blok vragende partij. Wij zijn zelfs vragende partij voor extra ruimte in die basisopleiding voor de vorming van burgemeesters, gouverneurs en ministers van Binnenlandse Zaken. Het gaat toch niet op dat deze personen over tuchtrechtelijke bevoegdheid en leidende macht beschikken, zonder de structuren en werkmethode voor de aanvang van

hun mandaat nader te hebben bestudeerd. Van de ene dag op de andere wordt van hen verwacht dat zij leiding kunnen geven aan degelijk opgeleide politiemensen en dat zij het gezag hebben om orders en bevelen te geven en zelfs om tuchtprocedures te starten. Waarom zouden ook magistraten die leiding moeten geven aan politiemensen, geen gebruik kunnen maken van deze extra ruimte in de basisopleiding?

Ik verwijs naar het eergisteren in de Onderzoekscommissie Georganiseerde Criminaliteit besproken jaarrapport van de minister van Justitie over de georganiseerde criminaliteit, dat aan de media werd meegedeeld en waarin werd verwezen naar beïnvloeding door criminelen van politiemensen, magistraten en politici. Indien deze categorieën, en alvast de personen die rechtstreeks met het onderzoekswerk in aanraking komen, of degenen die onmiddellijk leiding moeten geven aan onderzoekers, in een basisopleiding zouden te weten komen hoe de politiediensten werken, welke de praktische werkmarge is en hoe de criminelen pogingen zullen doen om hen in te pakken, dan zou hun slagvaardigheid toenemen en zouden zij heel wat minder vatbaar zijn voor beïnvloeding.

In de synthesesnota van de reeds vermelde vergadering over het jaarrapport, lees ik: «Het groot probleem is thans dat het openbaar ministerie niet opgeleid is om het toepassen van bijzondere technieken te controleren en nog minder het toepassen van de proactieve recherche. Vele substituten weten zelfs niet dat die methodes bestaan en hoe zij werken.» Indien er nog een duidelijkere onderstreping van mijn stelling bestaat, weet ik toch niet waar ik die moet gaan zoeken.

Na de basisopleiding wordt ook nog voorzien in gespecialiseerde opleidingen en een voortgezette opleiding, waarbij de leidinggevende categorieën evenmin uit het oog mogen worden verloren. Vooral voor hen is het belangrijk te weten dat omgevingsfactoren kunnen wijzigen, dat de informatica zal evolueren en steeds belangrijker zal worden in de misdaadbestrijding en dat de absolute informatieplicht van de politiediensten tegenover magistraten alleen kan worden begrepen en naar waarde geschat, indien de wijze van informatiewerving eveneens volkomen wordt begrepen.

De samenwerking tussen de politiediensten vormt een belangrijk deel van de voorstellen. Ook op dit vlak was het Vlaams Blok vragende partij. Het verheugt me dan ook dat een eerste aanzet tot die noodzakelijke samenwerking wordt gegeven.

De politieoorlog leidde niet tot kindermoorden noch tot verhoogde criminaliteit — de totaal verziekte geest van criminelen leidt tot criminele daden —, maar wel tot straffeloosheid voor criminelen, bemoeilijking van het onderzoek en oprichting van parlementaire onderzoekscommissies, zoals deze naar de Bende van Nijvel, die intussen als de flop van het jaar kan worden bestempeld. De politieoorlog reikt criminelen de gedroomde kans aan om zich te verzekeren van de bescherming van één bepaalde politiedienst die zich wil profileren tegenover een andere door informatie niet door te geven.

Dat een poging wordt ondernomen om aan deze politieoorlog een einde te maken kan enkel worden toegejuicht. Het Vlaams Blok juicht dit dan ook toe. Wel betreurt ik dat zelfs nadat reeds meer dan tien jaar geleden de problematiek in het verslag van de eerste Bendecommissie werd aangekaart, de eindstap nog steeds niet wordt gedaan. Nochtans dringt zich een waarachtige eenheidspolitie op. Zo een eenheidspolitie kan niet bestaan uit twee korpsen die personeel van mekaar huren of «leasen» zodat in rijkswachtvoertuigen die verdachten vervoeren plots een politieagent aanwezig moet zijn omdat het voorschrift moet worden gerespecteerd dat een agent die een arrestant opleidt ook moet instaan voor zijn overbrenging. Om aan de letter van de wet tegemoet te komen, worden alle mogelijke constructies uitgewerkt, maar de geest van de wet staat ver van de discussie.

Voor mij mogen de officieren in de gezagspiramide van de eenheidspolitie de hoofdrol spelen. Ik vraag mij echter af of de regering geen problemen heeft met baronnen die hun eigen baronie verdedigen. Willen de burgemeesters hun benoemingsterritoria

niet beschermen? Vallen vooral de Waalse burgemeesters hierin niet op, zijn het niet vooral zij die veel minder ver willen gaan dan hun Vlaamse collega's? De media schijnen deze veronderstelling te bevestigen. In het licht hiervan wil ik uit de memoires van Richard von Weiszäcker citeren: «Wanneer de politieke strijd over zakelijke vraagstukken wordt gedegradéerd tot het streven naar puur machtsbehoud, staat de geloofwaardigheid van het systeem zelf op het spel.» De man was ooit nog president van de Duitse Bondsrepubliek, ik mag dus aannemen dat hij weet wat hij schrijft.

De dictaten van de Waalse burgemeesters hoeven voor mij vandaag niet door te wegen. Voor het Vlaams Blok gaat het belang van de rechtzoekende kleine man voor op het belang van de baron. De Vlaamse balies hebben hieruit reeds een voorbeeldige conclusie getrokken. Wanneer een volk vooruit wil, dan heeft een ander volk niet het recht om die vooruitgang te blokkeren. De Vlaamse balies besloten dus tot splitsing. Ook voor de eenheids-politie kan deze optie voor mij. Geeft een gedeelte van de burgemeesters de voorkeur aan een meer manklopende rechtsbedeling, dan staat het hen vrij dit na te streven, maar wel zonder het andere gedeelte af te remmen. Nu reeds zou ik dus in de verschillende rapporten een voorafbeelding willen zien van de mogelijkheden die ontstaan bij splitsing van de eenheidspolitie.

Mijn laatste opmerking handelt over de «Veiligheid van de Staat». Een satirisch weekblad dat ik geregeld lees, heeft het over de «vuiligheid van de Staat» en ik kan daarvoor begrip opbrengen. Bedoeld wordt die nogal occulte dienst van de Staat die zich specialiseert in het aanzetten tot vervolging van opinedelicten. Het heet dat deze dienst geen operaties uitvoert, maar zich beperkt tot het zo selectief mogelijk inzamelen van informatie, die wordt doorgespeeld aan de politiediensten zonder dat zij enige inzage hebben in de wijze van informatiegaring door de Staatsveiligheid. Niemand kan dus de volledigheid of onvolledigheid van de informatie controleren. Door de speciale politietechnieken die haar diensten aanwenden, hoort de Staatsveiligheid volgens mij wel degelijk in het politielandschap thuis. Of wil de regering deze Staat in de Staat, deze groep die niet gecontroleerd wordt door magistraten of politieofficieren, bewust verder laten evolueren tot het persoonlijke oog en oor van de regering? Voor mij ruikt dat echter veel te veel naar totalitarisme om aanvaardbaar te zijn.

Ik vat samen. Van 1990 tot nu produceerde de regering vele verslagen. Van 1990 tot nu produceerden de magistraten en de politiediensten vele statistieken en produceerden de burgemeesters, of althans hun ambtenaren, waanzinnig veel nota's. Wanneer zal men echter concreet met een gezamenlijke basisop-leiding beginnen? Wanneer zullen de verschillende korpsen concreet worden samengesmolten en onder één gezag geplaatst? Wanneer zal de Staatsveiligheid concreet onderworpen worden aan de normen die voor alle politiediensten gelden? Zodra deze bouwstenen er zijn, moet het mogelijk zijn ooit — en wat mij betreft zo snel mogelijk — het dak op het gebouw van de eenheids-politie te leggen. Indien er echter geen concrete antwoorden komen op de vragen over de bouwstenen, dan vrees ik dat we over nog eens zeven jaar opnieuw een debat over de reorganisatie van de politie zullen moeten organiseren waarin iedereen kan zeggen wat hij wenst en wat hij denkt, maar waarop ook de uitdrukking van toepassing is: «Ze dronken een glas...» (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, binnen de mij toegemeten tijd wil ik drie punten aansnijden: een korte beoordeling van de regeringsnota, een eveneens korte uiteenzetting van de VU-visie op de politiehervorming, om dan te besluiten met het onvermijdelijke communautaire accent.

De VU heeft zich van in het begin zo duidelijk mogelijk afgezet tegen de plannen van de regering. Wij hebben daarop immers twee fundamentele kritieken. Allereerst is er geen sprake van integratie van de verschillende politiediensten. Op lokaal niveau komt er een associatie, zodat concurrentie en inefficiëntie onvermijdelijk blijven bestaan.

Ik moet daarop niet verder ingaan, want dit punt kwam voldoende aan bod in de uiteenzetting van collega Coveliers. Toch wil ik, ook ter attentie van onze collega, de vroegere minis-

ter van Binnenlandse Zaken, verwijzen naar Koksijde. Daar wordt op het ogenblik een gebouw opgetrokken waarin de beide diensten, rijkswacht en gemeentepolitie, gehuisvest zullen worden. Er bestaat nu reeds een zo goed mogelijke samenwerking, die onder meer te danken is aan het feit dat de brigadecommandant en de politiecommissaris het goed met elkaar kunnen vinden. Dit belet echter niet dat we gisteren moesten vaststellen dat de rijkswacht haar deel van de opdrachten niet meer kon uitvoeren, om de eenvoudige reden dat ze voor haar wagens geen brandstof meer had. Aan de gemeenteoverheden werd dan gevraagd of ze misschien voor de brandstof konden instaan. Als het verder die richting uitgaat, komen we echter in het gevreesde scenario van bijkomende lasten en het niet kunnen vervullen van de taken bij gebrek aan één leiding die voor efficiëntie zou kunnen zorgen. Zelfs wanneer het op lokaal vlak zeer goed gaat, gaat het dus eigenlijk nog niet goed.

Een tweede punt van kritiek is waarschijnlijk nog fundamenteleler. Er is al evenmin sprake van decentralisatie van de nationale politie. In de plaats daarvan komt er een strak hiërarchisch georganiseerde machtsbundeling in de nieuwe nationale politie, wat neerkomt op een Belgische centralisatie van de macht. Dit alles staat haaks op de decentralisatieprincipes van de staatshervormingen. De vice-eerste minister zal zich nog wel mijn mondelinge vraag van vorige week herinneren. Ik vroeg hem hoe men ertoe komt de federale politie «nationaal» te noemen. Het antwoord was dat men deze politie wellicht beter «centraal» had genoemd. Precies daarop hebben wij fundamentele kritiek: het gaat inderdaad om een centrale politie. Vandaar onze vrees voor die al te machtige eenheidspolitie.

Tot daar de beoordeling van de regeringsnota, waarvan wij hopen dat zij nog zal kunnen worden gewijzigd.

De VU opteert voor een geïntegreerde politie, één enkele politiedienst waarin de bestaande diverse politiediensten, namelijk de rijkswacht, de gerechtelijke politie, de gemeentepolitie, de zeevaart-, de spoorweg- en de luchtvaartpolitie worden ondergebracht. Terloops wens ik trouwens te wijzen op de grote onrust bij de zeevaartpolitie, die wellicht wordt ingegeven door het onbegrip van de rijkswacht voor haar specifieke noden. De controle op het zeevaartgebeuren liep in het verleden nogal mank. Welnu, als men daar in de toekomst verandering wil in brengen, moet er rekening worden gehouden met de wensen en de noden van de zeevaartpolitie.

Het Hoog Comité van Toezicht moet volgens de VU blijven ressorteren onder de Diensten van de eerste minister.

Deze ene politie moet volgens de Volksunie niet alleen gedefederaliseerd worden, maar ook gedecentraliseerd. Zij moet op twee niveaus functioneren. Het federale niveau wordt gevormd door totale integratie van de rijkswacht en de gerechtelijke politie en is belast met de bestrijding van de grote criminaliteit. Deze federale politie wordt ook belast met ordehandhaving, grenscontroles en verkeerscontroles op de gewestwegen, ressorterend onder de minister van Binnenlandse Zaken. Het lokale niveau wordt gevormd door de totale integratie van de rijkswacht en de gemeentepolitie binnen de IPZ's. Deze politie is als eerstelijns-politie zowel op het gerechtelijke als op het bestuurlijke vlak werkzaam. Op gerechtelijk niveau moet worden gezorgd voor een goede doorstroming naar het federale niveau.

De politie moet één uniforme opleiding, één uniform tuchtrecht en één uniform statuut krijgen op alle terreinen. Zij moet aan een aantal criteria voldoen. Op federaal niveau moet de politie door het politieke beleid worden gestuurd. Zolang de politie niet is georganiseerd op het niveau van de gemeenschappen is zij afhankelijk van de minister van Justitie voor het gerechtelijk aspect en van de minister van Binnenlandse Zaken voor bestuurlijke aangelegenheden. Op lokaal niveau is de politie afhankelijk van de procureur des Konings voor het gerechtelijk aspect en van de gemeenteraad voor het bestuurlijk aspect.

Het opsporings- en het gerechtelijk onderzoek gebeuren onder leiding van de magistratuur: het opsporingsonderzoek onder leiding van de procureur des Konings en het gerechtelijk onderzoek onder leiding van de onderzoeksrechter. Ik verwijs hierbij naar de synthesenota van de Parlementaire commissie van

onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België, die wijst op de noodzaak van een parallelle aanpassing van het openbaar ministerie.

Er moet een goed uitgebouwde democratische controle zijn. Externe controle op de federale politie door het Comité P is nodig, op voorwaarde dat de parlementaire begeleidingscommissie democratisch wordt samengesteld en dat er meer middelen komen, voornamelijk voor de dienst Enquêtes. Het Comité P staat onder toezicht van een speciale commissie «Politie» van het Parlement en kan als deskundige die commissie bijstand verlenen. Ook moet die speciale commissie, net zoals de regering, rechtstreeks opdrachten kunnen verstrekken aan het Comité P. De interne controle kan verder blijven bestaan, maar wel onder het toezicht van de externe controle door het Comité P.

Namens de Volksuniefractie wil ik in dit debat ook enkele communautaire bedenkingen formuleren. Een eenheidspolitie betekent uiteraard eenheid van sturing, eenheid van controle en eenheid van uitvoering. Wij menen dat dit echt te veel gevraagd is voor het België waarin wij leven. Het moeilijke Belgische compromisgegeven staat een geïntegreerd politiebeleid in de weg. Een democratische sturing kan vrijwel niet meer gebeuren vanuit het Belgisch Parlement, waar consensus nog slechts mogelijk is na een voorafgaande al even moeilijk te bereiken consensus in de regering. Sturing en controle over de ene geïntegreerde politie aan een dergelijk orgaan overlaten is dan ook onverantwoord.

Hetzelfde kan worden gezegd over de uitstippeling van het politiebeleid door de bestuurlijke en gerechtelijke overheden. Daarvoor moet immers een coördinatie tot stand worden gebracht tussen de Belgische regering, het openbaar ministerie, de deelregeringen, die wegens hun medebevoegdheid en verantwoordelijkheid voor welzijn, veiligheid, toezicht op lokale besturen eveneens betrokken partij zijn, en ten slotte de vertegenwoordigers van de gemeenten. De realiteit van het land leert ons dat coördinatie tussen al deze instanties een onmogelijke zaak is, aangezien Vlaanderen en Wallonië een sterk uiteenlopende bestuurscultuur kennen. Het gebrek aan een degelijke sturings- en controleapparaat zou echter meteen in de kaart spelen van een te machtige politiedienst die, precies door die verdeeldheid, zowat zou kunnen doen wat ze zelf wil.

Uit dit alles blijkt dat de Volksunieversie op een geïntegreerde politie in feite alleen mogelijk is in een confederaal georganiseerde politie, waarin voor Brussel een specifieke oplossing moet worden uitgewerkt.

Deze discussie zal uiteraard niet onmiddellijk aan bod komen. Een aantal minder fundamentele kritieken op het huidige voorstel, zullen dat wel. Wij hopen vooral dat de regering werkelijk rekening zal houden met de mening van de parlementaire meerderheid. Dit zal natuurlijk in grote mate afhangen van de mate waarin de verschillende partijen — laat ons daarover in deze Kamer maar eerlijk zijn — hun standpunt zullen kunnen hard maken. Wij zien dan ook met veel belangstelling uit naar wat daar zal gebeuren en wat de CVP-kamerfractie zal doen.

M. le président. — La parole est à M. Daras.

M. Daras (Écolo). — Monsieur le président, nous tenons aujourd'hui un mini-debat sur un méga-sujet. Si notre discussion ne représente qu'une entrée en matière, j'estime que le cocktail assez bizarre que vous nous proposez dans votre note résulte d'un mélange de cohérences différentes. En d'autres termes, il est relativement incohérent.

M. Tobbacq nous a indiqué qu'il s'agissait d'un compromis. Si un compromis n'est pas une tare en soi mais, au contraire, une vertu démocratique, je me demande néanmoins sur quoi il repose et s'il est honorable.

La note que vous proposez est le reflet de trois logiques.

La première d'entre elles — soyons positifs — est la recherche de l'efficacité dont vous avez effectivement fait preuve dans votre projet et que je ne nie pas. J'ai malgré tout la faiblesse de croire que cette efficacité n'est pas la seule qualité dont doit se prévaloir un service policier dans un État démocratique; d'autres dimensions, entre autres le contrôle démocratique, sont importantes.

La deuxième logique qui semble vous avoir animé dans l'élaboration de votre projet est celle de l'équilibre des forces en présence. Au sein de celles-ci, dans le monde policier de notre pays, la force dominante est — tout le monde le sait — la gendarmerie. Qu'elle soit rebaptisée police nationale, qu'elle soit démilitarisée, c'est toujours la gendarmerie !

Face à cette force dominante, les polices communales étaient en mesure de résister. En effet, si d'un côté, une espèce de fusion mystique prévaut entre le SP et la gendarmerie, de l'autre, les nombreux municipalistes et bourgmestres, présents dans les assemblées et les partis au pouvoir — je pense principalement au CVP, au PS et au PSC, dans une moindre mesure — donnaient une certaine puissance aux pouvoirs locaux communaux. Dès lors, les polices communales ont pu résister à la volonté boulimique de la gendarmerie, dans un système très peu cohérent, je le précise.

Une autre entité, la police judiciaire, n'a pas pu résister, probablement parce qu'aucune force politique n'a pris sa défense ou en raison de sa structure différente. Nous ne sommes certes pas opposés à la fusion de la B.S.R. et de la police judiciaire près les parquets, mais il existe tout de même une différence entre la fusion dans un but d'efficacité et le fait de les inclure purement et simplement dans la gendarmerie.

Après l'équilibre des forces, j'en viens à l'équilibre politique entre, d'une part, le SP, proche de la gendarmerie et, d'autre part, les autres partis proches des bourgmestres et, éventuellement, agités par les municipalistes qui désirent défendre la pérennité des polices locales. Je ne dis pas qu'ils ont tort en cela.

Trois logiques existent donc : celles de l'efficacité, des rapports de force et de l'équilibre politique. Le résultat en est un compromis et une «super-gendarmerie» jusqu'au niveau local.

À côté de cette gendarmerie, se trouvent une police communale et un bourgmestre qui n'a aucune raison de se plaindre, si je m'en réfère à votre note. Les textes nous apporteront cependant des précisions à cet égard.

Le bourgmestre garde son autorité sur sa police communale. Les Z.I.P., qui ne sont pas forcément une mauvaise idée, sont sacralisées et l'on insiste beaucoup sur le fait que le bourgmestre pourra également donner des ordres à l'unité zonale de la police nationale.

À cet égard, on nous vend à mon avis du vent parce que nous connaissons la philosophie hiérarchique existant au sein de la gendarmerie. De toute façon, le bourgmestre sera toujours une autorité moins convaincante que la ligne hiérarchique normale de la gendarmerie. Cette dernière est une méga-structure, ce qui n'est pas le cas des communes et de leurs bourgmestres.

Effectivement, des amuse-gueule leur sont donnés : un conseil consultatif des bourgmestres. Notre pays a la faculté extraordinaire de créer des organes consultatifs ! Il faudrait un jour rédiger un dictionnaire des organes consultatifs existant en Belgique ! Nous constaterions alors que les trois quarts de ces organes ne fonctionnent pas, que l'on a oublié d'en remplacer les membres, voire que l'on a oublié leur existence.

Un conseil consultatif des bourgmestres serait donc créé et deux bourgmestres siègeraient au Conseil national de la police, conseil qu'un honorable membre de cette assemblée, l'ex-ministre de l'Intérieur, qualifiait tout à l'heure de «machin», dans une grande envolée de référence gaullienne qu'il apprécie parfois.

Mme Milquet a dit à quel point elle était attachée à ce «machin». Je ne veux pas la peiner, mais je suis rarement convaincu par les «machins», les grands conseils où l'on place un peu tout le monde pour ne vexer personne. Cela part sans doute d'une bonne intention, à moins qu'il ne s'agisse d'une volonté de tromper son monde ou d'un compromis élaboré par la majorité. Toutefois, l'efficacité n'est pas toujours au rendez-vous.

Ainsi donc, à l'échelon local, une intégration par association sera effectuée. Le rapport de la commission Dutroux insiste sur la nécessité d'une police intégrée : vous allez donc dans ce sens. Il est constamment fait référence au terme «intégration», dont on précise néanmoins à chaque fois le sens.

Sur le plan local, intégration signifie « association », alors qu'à l'échelon national, il veut réellement dire « intégration ». Le même mot prend un sens différent au niveau local ou national. À ce dernier niveau, peut-être aurait-on pu parler de phagocytose ?

Le pouvoir grandissant de la gendarmerie, rebaptisée police nationale, m'inquiète; il sera important au niveau local. On voudrait même regrouper dans un même bâtiment la police locale — les trois gardes-champêtres dont M. Tobback parlait tout à l'heure — et les quinze ou vingt gendarmes. Je ne suis pas certain que ces trois gardes-champêtres s'y sentiraient tout à fait à l'aise !

Par contre, dans les grandes villes, le rapport de forces serait inversé: les policiers communaux seraient plus nombreux que les gendarmes. On cherche à les associer au maximum. La gendarmerie garderait néanmoins sa logique. Alors que les bourgmestres auraient tout de même un « petit quelque chose à dire » sur l'unité zonale de la police nationale.

Je crains que le pouvoir du conseil communal ne diminue. J'ai pourtant la faiblesse de croire que les lieux de décision doivent se trouver au niveau des instances démocratiques qui peuvent exercer un contrôle.

À l'échelon local et à celui du fédéral existent des assemblées élues capables d'exercer un contrôle. Selon ma conception, peut-être naïve et simple de la démocratie, ce système me convient parfaitement.

Bien que j'aie lu votre note, je n'ai pas tout compris parce qu'elle est peu transparente; on ne perçoit pas directement le mode de fonctionnement de tous les mécanismes. On parle partout du bourgmestre: il semble que l'on veuille vraiment le rassurer, lui faire plaisir. On ne cesse de citer les bourgmestres, d'énumérer ce qui relèvera de leurs compétences, de leur montrer que leur autorité sera renforcée. Manifestement, il fallait les tranquilliser. Quant aux conseils communaux, ils sont vaguement cités à quelques endroits du texte. Ils semblent perdre de leur pouvoir, entre autres — c'est un point qu'il faudra approfondir — en matière disciplinaire.

À la page 27 de votre note, je lis que le plan zonal de sécurité pourra être présenté au conseil communal, mais uniquement dans ses aspects de police administrative, car il faudrait en effet éviter d'évoquer au conseil communal — fût-ce à huis clos — des informations importantes ou délicates sur ce plan zonal afin d'empêcher des fuites ou une publicité malencontreuse de telles informations.

Évidemment, le problème des fuites, nous connaissons. Jusqu'à présent, il ne s'est jamais posé au niveau du conseil communal. Des fuites, il y en a tous les jours. Je viens de lire un télex intitulé « Fuites à la commission Dutroux ». Demain, peut-être, le problème se posera-t-il ailleurs, dans la magistrature ou dans la gendarmerie ? Les téléphones sonnent en effet tout le temps. Les policiers, les gendarmes, les péjistes, appellent sans cesse les parlementaires pour leur faire part de leurs états d'âme ou de certaines informations.

Par contre, il ne faudrait pas permettre au conseil communal d'examiner tous les détails du plan zonal de sécurité, parce qu'il pourrait y avoir des fuites ! Ce n'est pas sérieux. Ce n'est pas à ce niveau-là que se situe le danger.

Je pense donc que nous risquons d'assister à une baisse de pouvoir de l'assemblée élue au niveau local, c'est-à-dire le conseil communal. Je vois vos signes de dénégation et j'espère que vous nous fournirez tout à l'heure des explications claires à ce sujet dans votre réponse.

Si je reprends le rapport de la commission de l'Intérieur du Sénat — qui n'a en principe pas été rédigé par des sots —, je constate, en effet, qu'au niveau de la police locale, on insiste beaucoup sur le contrôle du conseil communal, sur la nécessité de prévoir dans la loi les pouvoirs de contrôle du conseil communal. On y propose même de mettre en place un conseil commun à l'ensemble des communes concernées par les Z.I.P. Il s'agit donc bien d'un point important.

Comme d'autres l'ont déjà indiqué à cette tribune, notre option donne la préférence à un seul service de police locale avec un contrôle accru du conseil communal et, sans doute, un outil non précisé encore, auquel le citoyen pourrait s'adresser dès lors qu'il

est insatisfait du travail effectué par cette police locale. Nous formulons donc là une objection importante par rapport au projet que vous nous proposez.

Votre note prône une seule police criminelle, la plus autonome possible, dites-vous, à l'intérieur de la méga-gendarmerie, rebaptisée police nationale. Nous sommes disposés à en débattre. Néanmoins, sur ce point également, dans différents rapports et entre autres dans celui de la commission d'enquête sur les tueurs du Brabant que nous venons de recevoir de la Chambre, on insiste sur la nécessité de replacer le magistrat au centre de l'enquête.

Vous dites que c'est le cas. Mais qui sera l'interlocuteur du magistrat ? Ce sera un commandant de district soumis à sa hiérarchie. Je suppose que dans de nombreux cas il n'y aura aucun problème. Je suis prêt à croire à la bonne volonté et éventuellement au changement culturel. Mais si un problème se pose, pour un gendarme, sa hiérarchie compte d'abord parce que c'est elle qui peut le sanctionner et par, des mesures d'ordre, le déplacer parce qu'il a déplu. Donc, si à un moment donné un conflit surgit entre un magistrat qui mène l'enquête et la hiérarchie, le commandant de l'arrondissement choisira de suivre ce que lui indiquera sa hiérarchie.

M. le président. — Monsieur Daras, je vous prie de conclure.

M. Daras (Écolo). — Je termine, monsieur le président.

J'aurais pu faire état également de nos inquiétudes sur la centralisation des informations. Là également, on place quelques otages des polices communales de manière à leur indiquer qu'on leur donne un droit de regard un peu partout. Sans doute mon collègue Boutmans reprendra-t-il ce thème de l'information, le temps nous étant compté.

Je conclus donc de façon extrêmement disciplinée, comme M. le président me l'a demandé, en soulignant que nous avons trois inquiétudes face à ce projet.

La première est d'ordre budgétaire et je rejoins Michel Foret sur ce point-là. En l'occurrence, nous aimerions savoir quelles sont les implications budgétaires.

Notre deuxième inquiétude concerne la façon dont le système que vous proposez pourrait évoluer à l'avenir. Nous pensons que cette évolution sera essentiellement favorable à la police nationale et au contrôle de l'exécutif sur celle-ci, au détriment des magistrats et des polices locales.

Troisièmement, nous pensons que l'on ne peut pas tabler toujours sur l'inquiétude exprimée par la population face à une série d'événements dramatiques pour faire n'importe quoi. Nous estimons que pour réaliser le projet de réforme que vous proposez, vous ne pouvez en rien prendre appui sur cette inquiétude de la population, la réforme proposée ne correspondant pas a priori à une structure qui pourrait y répondre.

En conséquence, je terminerai par le seul souhait que le débat qui aura lieu dans les assemblées parlementaires soit réellement ouvert. J'éprouve quelques craintes à ce sujet car le compromis est difficile à trouver. Si les interventions de ce matin prouvent que tout le monde souhaite que ce débat soit ouvert et que certains espèrent que ce plan de réforme puisse éventuellement être amendé, il apparaît que ces volontés d'ouverture ne vont pas forcément toutes dans le même sens. Aussi, même si vous affirmez que le débat sera ouvert, je crains fort qu'il ne débouche pas vraiment sur des modifications importantes. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de collega's die zich er tegen hebben verzet dat Agalev en Écolo hier in de Senaat een fractie zouden vormen, hoopten misschien dat wij elkaar in de haren zouden vliegen. Ik stel echter vast dat het standpunt van Écolo over de hervorming van de politie, vertolkt door collega Daras, in grote lijnen overeenstemt met de visie van Agalev zonder dat hierover amper overleg werd gepleegd. Noch de heer Daras noch ik kunnen ervan verdacht worden de belangen van een aantal stads- of dorpsbaronieën te verdedigen. Misschien geven wij met onze kritiek dus toch uiting aan een fundamenteel democratische bekommernis. Natuurlijk is dit plan, zoals elk ander voorstel, niet in alle opzichten negatief.

Bijna iedereen is het erover eens dat basispolitiezorg in de eerste plaats een lokale taak is. Dit staat ook in het regeringsplan. Daarin staan echter ook een aantal zaken om bepaalde regeringsfracties gerust te stellen, zij het dan enkel op papier, want de realiteit zal eerder teleurstellend zijn. Ik denk hier bijvoorbeeld aan het voortbestaan van twee politiediensten op lokaal niveau. Deze twee diensten zullen op hetzelfde niveau grotendeels hetzelfde werk doen en dat is volledig in tegenspraak met het belang dat aan het lokale niveau wordt gehecht op het vlak van basispolitiezorg. Eén van beide diensten zal immers aan een verticale logica beantwoorden en altijd voorrang geven aan de wensen van de hogere overheid en van het eigen korps boven de noden op lokaal niveau.

Deze structuur met twee diensten op lokaal niveau komt niet uit de lucht gevallen. Ze werd niet door Montesquieu op papier gezet. Ze is de voortzetting van de traditie die wil dat de rijkswacht de touwtjes in handen heeft. Rijkswachters hebben veel kwaliteiten, maar doen in de eerste plaats wat hun eigen korpsoversten hen bevelen. Het voorgelegde model is dus een bijgeschaafd centralistisch rijkswachtmodel dat het zelfstandig handelen van de rijkswacht — of hoe zij voortaan ook mag heten — nog zal versterken.

Het is opvallend dat in het regeringsvoorstel geen expliciete rol wordt toegekend aan de verkozen organen. Democratische vergaderingen zoals het federale Parlement en de regionale parlementen, de gemeente- en eventueel de provincieraden hebben nochtans een belangrijke rol te vervullen bij de sturing van het politiebeleid en als brug tussen de veiligheidsbekommernissen van de bevolking en de maatregelen van de uitvoerende macht.

Als er een federaal veiligheidsplan komt, moet dat in de eerste plaats uitgaan van het federaal Parlement. Zoals altijd zal de regering, indien ze haar werk goed doet, als motor functioneren, maar haar werk moet kunnen worden bijgestuurd. De prioriteiten in het politiewerk, het veiligheidsbeleid en de veiligheidsbehoeften dienen niet enkel door de uitvoerende macht en door de politie te worden bepaald. Dit dient te gebeuren op aanwijzing en onder controle van het parlement.

Wat dat betreft, verwijs ik ook naar wat in het rapport van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van de Senaat vermeld staat als het zevende principe. Daar spreekt men van een federaal veiligheidsplan in twee onderdelen: een politieplan en een justitieel plan, met de prioriteiten van het vervolgingsbeleid, de taak voor het college van procureurs-generaal. Daarin beklemtoont men de essentiële rol van het Parlement. Ik kan mij daar alleen maar bij aansluiten, zeker als we de pretentie hoog willen houden een parlementaire democratie te zijn.

Wat het lokale niveau betreft, gaat de discussie haast steeds over de positie van de burgemeesters. De voorstanders van een sterk centralistische politie spreken niet ten onrechte van plaatselijke potentaten en baronieën. Ook daar moeten juist de gemeenteraden een belangrijke rol kunnen spelen. Er moet op lokaal niveau een politiek debat worden gevoerd over het lokale politieplan en over de lokale veiligheidsbehoeften op het grondgebied van de gemeente. Dit is niet alleen een democratisch minimum, het is ook de manier bij uitstek om de bevolking te betrekken bij het lokale veiligheidsbeleid en om de lokale media daarin een rol te laten spelen. Kortom, het is de manier om af te stappen van een hiërarchisch autoritair model en over te gaan naar een democratisch model.

We vinden ook dat er in alle gemeenten en vooral in de stedelijke waar de problematiek het scherpst is, een vaste gemeenteraadscommissie voor politie- en veiligheidsbeleid moet komen waar, afgezien van de begeleiding van het politiebeleid en de voorbereidingen van het plenaire politiedebat, de burgers ook terecht kunnen met hun suggesties en klachten. Natuurlijk zal men dat voor de kleine, landelijke gemeenten op een hoger niveau moeten organiseren. Men kan niet al die kleinere dorpspolitie laten bestaan. Men zal dat moeten organiseren op het niveau van wat nu de interpolitiële zones zijn. Daarmee zeg ik niet dat die interpolitiëzones in stand moeten worden gehouden als interpolitie. Ik blijf erbij dat die politiezones zoveel als mogelijk moeten samenvallen met een niveau waarop een verkozen vergadering bestaat, dus zeker in de grotere steden. Waar dat niet kan, moet er alleszins een inbreng van de gemeenteraden zijn, zij het dan in de

vorm van gespreide debatten over de diverse gemeenten. Misschien zouden de gemeenteraadscommissies van de verschillende gemeenteraden van een politiezone geregeld met elkaar kunnen vergaderen. Ik weet dat de Grondwet verbiedt dat gemeenteraden samen vergaderen, maar de wet zegt niets over gemeenteraadscommissies.

Naast de miskenning van de verkozen vergaderingen, zeg maar van de wetgevende macht in de brede zin van het woord, zijn de parketten en de rechterlijke macht de grote verliezers van de voorgestelde politiehervorming. De uitvoerende macht is inderdaad de winnaar. Natuurlijk wordt er lippendienst bewezen aan de magistraten wat hun gezag over de recherche betreft, maar men kan niet naast het gegeven kijken dat zij hun «eigen» gerechtelijke politie kwijtraken. Zij verliezen dus niet alleen hun oude droom, maar tegelijk ook hun reële invloed. Als men tegen de oude dromen van de magistratuur is, dan moet men meteen ook erkennen dat men de uitvoerende macht wil versterken ten opzichte van de rechterlijke macht, die in ons land toch al een derderangsmacht geworden is.

De heer Tobback (SP). — Wil er iemand iets wijzigen aan artikel 5 van de wet op het politieambt?

De heer Boutmans (Agalev). — Neen, mijnheer Tobback, maar in uw retoriek, in uw publieke verklaringen, spreekt u soms met een zodanige minachting ...

De heer Tobback (SP). — Ik lees enkel voor uit de verslagen van de onderzoekscommissie naar de Georganiseerde Criminaliteit van de Senaat.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer Tobback, u hebt gesproken over de oude droom van de magistratuur om over een eigen politiemacht te beschikken. U hebt daar felle kritiek op geuit en dat is uw recht.

De heer Tobback (SP). — Neen, mijnheer Boutmans, u zegt dat ik er met minachting over spreek. Ik stel alleen vast dat de magistratuur het moeilijk heeft om de verantwoordelijkheid op zich te nemen die haar bij wet is toevertrouwd.

De heer Boutmans (Agalev). — Daar zijn we het allen over eens. Justitie werd door de opeenvolgende regeringen systematisch verwaarloosd en moest voortdurend kampen met een gebrek aan middelen.

De heer Tobback (SP). — Dat is niet waar. Er is één magistraat voor vijf speurders. Er zijn in België 727 magistraten voor 3 500 speurders. Ik heb zelfs de opdeling per parket en per hof van beroep te uwer beschikking.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer Tobback, het grote kenmerk van uw beleid en van dat van uw opvolger — en dat wordt officieel ook zo gepropageerd — is versterking van de centrale positie van de rijkswacht — die weliswaar een andere naam krijgt — ten opzichte van het gerecht en van de gerechtelijke politie. U schaft de gerechtelijke politie bovendien ook nog af. Ik neem nog aan dat dit niet is uit minachting, maar het getuigt zeker niet van een streven naar versterking van het gerecht.

De heer Tobback (SP). — Dat zal het gerecht wel versterken.

De heer Boutmans (Agalev). — Die interpretatie wordt in gerechtelijke kringen niet gedeeld en ik denk dat ze daarin gelijk hebben. Af en toe — als het sommige gezagsdragers of sommige «baronnen» slecht uitkomt — kan de gerechtelijke overheid voor delicate onderzoeken nog eens een beroep doen op het Hoog Comité van Toezicht. Die bevoegdheid verliest zij ook weer in de feiten, want het Hoog Comité van Toezicht wordt opgedoekt, al zal het dan door een andere gespecialiseerde dienst worden vervangen. Deze politiehervorming is daar al veel vager over dan de oorspronkelijke toezeggingen van de regering daaromtrent.

Wat stellen we echter vast? Nergens in deze hervormingsplannen wordt gezegd dat concrete magistraten in concrete

onderzoeken concrete vorderingen zullen kunnen richten tot de politie, en dat zij zelf de mensen zullen kunnen kiezen. Dat is op zijn minst een pijnpunt en dat is onder meer ook gebleken in de commissie voor de Justitie tijdens de besprekingen van het ontwerp-Franchimont.

Het voorzichtigste dat ik daarover kan zeggen, is dat de regering dit tot nu niet garandeert. Het doet mij genoegen dat de minister dit nu enigszins lijkt te ontkennen, maar we moeten afwachten wat er van komt. Ik wil het nog zien dat een onderzoeksrechter met een specifieke vraag of opdracht naar een gespecialiseerde corruptiedienst kan gaan. Indien dat niet kan, worden de mogelijkheden van het gerecht alweer verminderd en wordt de uitvoerende macht weer wat minder op de vingers gekken.

De heer Tobback (SP). — Mijnheer de voorzitter, als de heer Boutmans er niets op tegen heeft en het mij toestaat, zou ik volgende vraag willen stellen. Wie arbitreert er wanneer twee onderzoeksrechters dezelfde spurder vragen?

De heer Boutmans (Agalev). — Het is evident dat daarvoor een oplossing moet worden gevonden.

De heer Tobback (SP). — Dat is dus maar een kleinigheid? Een tijd geleden was een bepaald onderzoeksrechter van oordeel dat hij over te weinig spurders kon beschikken omdat Neufchâteau te veel mensen opeiste. Een bepaalde krant leidde daaruit zelfs af dat de staf van de rijkswacht door de keuze die ze had gemaakt het onderzoek in Brussel saboteerde. Wie arbitreert hier? Zullen onderzoeksrechters en procureurs aanvaarden dat iemand van hen zich boven de andere plaatst en in de plaats van de staf van de rijkswacht of van de gemeentelijke politie de keuze maakt? De commissaris-generaal heeft inderdaad geen inspraak want er is geen korps meer. Zullen de onderzoeksrechters zich schikken naar de beslissing van een of andere collega? Dat is de moeilijkheid. Nu is het vaak de politiedienst die daarover beslist omdat er in de magistratuur niemand is die de bokken en de geiten scheidt.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, wat de heer Tobback zegt is juist, maar sluit niet echt aan bij wat ik aan het zeggen was. Vooral erop in te gaan maak ik mijn redenering over het Hoog Comité van Toezicht af. Indien 27 onderzoeksrechters een beroep doen op een anti-corruptiedienst, zal er moeten worden gearbitreerd. Volgens het plan van de regering zullen de onderzoeksrechters echter geen beroep kunnen doen op deze dienst. Iemand anders zal bepalen welke politiedienst zal instaan voor een eventueel onderzoek dat voor bepaalde leden van de uitvoerende macht vervelend zou kunnen zijn en beslissen of er een onderzoek wordt ingesteld. Men zal moeten arbitreren. Bij verschillende vragen in verband met gerechtelijke opdrachten is het wenselijk dat het gerecht arbitreert.

De heer Tobback (SP). — Dat staat in artikel 5 van de wet op het politieambt.

De heer Boutmans (Agalev). — Dan ben ik het wat dat punt betreft met u eens. Ik vind het echter niet terug in het regeringsvoorstel.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat er over verschillende zaken wordt gediscussieerd. Ik meen dat we het erover eens zijn dat men vragen moet stellen bij de efficiëntie en het realisme van de uitzettingen. Tot op heden hebben de magistraten dit wellicht nog niet op voldoende wijze gedaan alhoewel er een wettelijke basis was. Over de principiële stelling en over de regeling van de mogelijke conflicten staan niet alleen in de wet op het politieambt, maar ook in het ontwerp-Franchimont en in deze nota duidelijke uitspraken en regelingen. Eventuele conflicten worden geregeld door de procureur des Konings, de procureur-generaal, het college van procureurs-generaal envooft.

Een andere zaak is echter wanneer er binnen bepaalde directies conflicten ontstaan, met andere woorden wanneer de capaciteit

van de gerechtelijke diensten niet voldoende is en men bijkomende diensten moet inschakelen. In dat geval heeft men een ander soort arbitrage nodig binnen de politiediensten. Dit maakt deel uit van een ander debat. Wat de heer Boutmans zegt, is niet juist. De zaak is geregeld. Wel moeten we ons in verband met de uitvoering afvragen hoe we er zeker van kunnen zijn dat de middelen en de mogelijkheden in de toekomst niet alleen worden gegeven, maar ook worden aangewend. We moeten ervoor zorgen dat de discussies en de onzekerheid die nu heersen in de toekomst verdwijnen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik was eigenlijk aan het zeggen dat we sedert ongeveer een jaar weten dat het Hoog Comité van Toezicht wordt opgedoekt. Het krijgt een nieuwe naam en wordt ondergebracht in de centrale politiestructuur, tot nu toe — bij mijn weten — zonder enige wettelijke garanties. Nochtans wordt in het rapport van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden hierom uitdrukkelijk gevraagd. Men vraagt wettelijke garanties over het personeelsbestand en de sterkte van de gespecialiseerde anti-corruptiedienst. Tevens vraagt men om een bepaald mechanisme waardoor onderzoeksrechters en eventueel parketmagistraten die met een corruptiezaak bezig zijn die dienst kunnen adiëren, zoals men dat graag noemt. Misschien is dat ook de bedoeling van de minister. Ik vind het echter niet terug in de regeringstekst.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, bij het instellen van een gespecialiseerde gerechtelijke politie is het natuurlijk de bedoeling dat de magistraten hun vragen kunnen specificeren. Zij kunnen instructies geven en vragen stellen. De politiediensten zijn verplicht om de vorderingen van de magistraten uit te voeren. Ook dit staat in de wet op het politieambt. De magistraten kunnen het probleem duidelijk schetsen, een wijze van aanpakken naar voren schuiven en een beroep doen op een welbepaalde dienst. Deze specifieke vragen zullen kunnen worden gesteld.

Ik denk niet dat het opportuun is dat de magistraat ook zal kunnen bepalen of de heer X dan wel de heer Y het onderzoek moet doen. Het bepalen van de finaliteit, het resultaat en de strategie en de leiding van het onderzoek is één zaak. Zich bemoeien met de aanstelling van bepaalde personen en bemiddelen bij bepaalde conflicten is een andere zaak en behoort volgens mij niet tot de taak van de magistraat. We weten immers reeds op voorhand dat magistraten dergelijke problemen niet zullen kunnen oplossen. We moeten dus een onderscheid maken. De magistraat krijgt de leiding over een specifieke opdracht. Dit betekent echter niet dat hij de opdracht heeft om te bepalen wie wat gaat doen en andere details. Hier moet de autonomie van de eigen organisatie en de eigen directie en hiërarchie ervoor zorgen dat alles blijft draaien. Maar dit evenwicht zoeken is, denk ik, een kwestie van dialoog.

De heer Boutmans (Agalev). — In grote lijnen ga ik akkoord met wat de minister zegt. Toespitsend op die gespecialiseerde anti-corruptiedienst, wil ik erop wijzen dat indien er geen wettelijke garantie is over de sterkte en de budgettaire ruimte, het probleem dat de heer Tobback aanhaalt, eenvoudig kan worden opgelost door de dienst zo weinig personeel en zo weinig middelen te geven dat geen enkel onderzoeksrechter er een beroep op kan doen. Samen met de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, dring ik derhalve aan op een duidelijke wettelijke omschrijving van de dienst.

Ten slotte sluit ik aan bij collega Lallemand die er vanmorgen allusie op heeft gemaakt: de hele informatiestroom waaronder de politieke ten behoeve van Justitie, blijft strikt in die politiestructuur. Dat is toch een reëel probleem. Ik neem nog aan dat men aan het hoofd van die directie een nationaal magistraat zal zetten. Het blijft echter problematisch dat de informatie eigendom is van de politie als dusdanig terwijl het uiteindelijk toch Justitie is die daarmee zal moeten werken en opdrachten moet geven aan de politiediensten. Men organiseert dus totale ongelijkheid.

Wil men beletten dat opnieuw gebeurt wat men in de kamercommissie voordurend aanklaagt, namelijk dat de politiediensten aan Justitie geven wat ze kwijt willen en dus echt een autonome machtspositie uitbouwen, dan zal men die informatie uit de centrale politiestructuur moeten weghalen. Men moet ervoor zorgen dat op de informatiedienst mensen werken die het vak kennen — dat kunnen voor mij best mensen zijn uit verschillende politiediensten — en dat Justitie daar over een reële macht beschikt.

Om te besluiten wil ik nog iets zeggen over het Comité P. Ik geloof niet in de huidige structuur van het comité. Het Parlement moet een controledienst hebben en geen comité dat allerlei informatie filtert, en de vaste parlementaire commissie die zich met de politie bezighoudt, moet over een eigen informatiedienst beschikken. Verder mogen er geen gefilterde verslagen worden verspreid, maar moet de publieke opinie kunnen beschikken over alle informatie, op enkele gegevens uit de privé-levenssfeer na.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de onderzoekscommissie Georganiseerde Criminaliteit heeft een bespreking gewijd aan de vraag of de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit een aanpassing van de politiediensten en eventueel van het openbaar ministerie vereist. Het debat is nog niet ten einde. Dit belet mij echter niet thans reeds mijn visie op deze problematiek te formuleren.

Met het oog op de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit hoeft niet de hele politie te worden gereorganiseerd. Er moet evenmin een superstructuur worden ingesteld, maar wel moet in het kader van de gereorganiseerde politie in een steundienst en in een operationele dienst worden voorzien, die zich meer in het bijzonder met de georganiseerde criminaliteit zullen bezighouden.

In de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit vormt de splitting tussen de steundienst en de operationele dienst, die optreden onder het toezicht van de magistratuur, de beste waarborg voor een rechtsstaat.

De steundienst kan worden omschreven als een politiedienst die de informatie op een actieve manier inzamelt bij de politiediensten die er wettelijk toe verplicht zijn deze informatie door te geven. Hij analyseert deze informatie en geeft ze door aan een operationele dienst ad hoc.

Men kan zich op het federale niveau een korps voorstellen dat zou bestaan uit een steundienst en een operationele onderzoeksgroep, zeer nauwe banden zou hebben met de lokale diensten en aan de strikte controle van de nationaal magistraten, regionale parketten of een federaal parket zou zijn onderworpen.

Alle politiediensten, ook de gemeentepolitie, moeten informatie voor de steundienst inzamelen. De gemeentepolitie moet echter absoluut feedback krijgen en moet worden ingeschakeld in de operationele fase ten einde demotivering of zelfs de weigering om samen te werken te vermijden.

*De heer Moens, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Andere diensten, zoals de BBI en de Sociale Inspectie, zouden de steundienst eveneens kunnen bevoorraden. Er moet worden gestreefd naar een integrale benadering van de verschillende uitingen van criminaliteit. Daarvoor is toegang tot zoveel mogelijk bronnen nodig. De cel Georganiseerde Criminaliteit zal in werkelijkheid niet uitsluitend een politiedienst zijn. Men kan zich zelfs afvragen of deze cel in de politie moet worden ingeschakeld dan wel of zij een gemengde dienst moet worden. De steundienst zal zelf geen operationele opdracht kunnen uitvoeren. Hij moet zich beperken tot het inwinnen en analyseren van de informatie die hij van de verschillende diensten ontvangt. Met het oog op efficiëntie bij de uitvoering van een operatie, zou de steundienst het verloop van deze operatie eventueel kunnen volgen en zich ter plaatse kunnen begeven. Het personeel van deze dienst zou echter niet operationeel kunnen optreden. Het zou uitsluitend de rol van observator vervullen, zoals bijvoorbeeld het Bundeskriminalamt in Duitsland. Alle politiediensten moeten daarentegen wel een beroep kunnen doen op de steundienst.

Voorts zal ik het hebben over de operationele dienst. Theoretisch zijn er vier structurele mogelijkheden: ofwel worden alle politiediensten betrokken bij de operationele strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, waarbij bijzondere opsporingstechnieken en proactieve recherche zouden worden aangewend; ofwel worden alle politiediensten betrokken bij de operationele strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, met inbegrip van het gebruik van bijzondere opsporingstechnieken doch met uitsluiting van de proactieve recherche die het werk blijft van een gespecialiseerde dienst; ofwel worden alle politiediensten betrokken bij de operationele strijd tegen de georganiseerde criminaliteit doch met uitsluiting van het gebruik van bijzondere opsporingstechnieken en de proactieve recherche die het werk zullen zijn van een gespecialiseerde dienst; ofwel wordt de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, voorbehouden voor een gespecialiseerde dienst, een soort elitekorps.

Het lijkt redelijk voorlopig te kiezen voor een tussenoplossing, namelijk alle politiediensten betrekken bij de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit doch de proactieve recherche en zelfs de bijzondere opsporingstechnieken voor te behouden voor een gespecialiseerde dienst of eenheid. De bijzondere opsporingstechnieken zullen vooraf moeten worden gerangschikt daar deze regel niet eenvormig op alle technieken van toepassing is.

Deze oplossing biedt het voordeel dat de gemeentepolitie, waarvan men weet dat zij 80% van de informatie aanbrengt, kan deelnemen aan operaties met een toegevoegde waarde, waardoor ze gemotiveerd blijft en bereid om mee te werken aan het opsporingsonderzoek.

De voorzitter. — Mijnheer Vandenberghe, volgens de richtlijnen waarover ik beschik, bedraagt uw spreektijd drie minuten. U hebt die tijd al overschreden.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik had gevraagd over meer tijd te beschikken, aangezien collega Caluwé zijn toespraak beperkt heeft tot een achttal minuten. Overigens, van alle fracties heeft de CVP-fractie tot nu toe het minst lang gesproken. Vanzelfsprekend zal ik zo beknopt mogelijk zijn.

Men kan zich afvragen of de federale studiedienst de informatie op een degelijke manier zal doorspelen aan de kleine lokale diensten en of bijgevolg al de leden van die diensten in staat zullen zijn de bijzondere opsporingstechnieken toe te passen.

De controle op de toepassing van de bijzondere opsporingstechnieken zou daarentegen veel eenvoudiger uit te oefenen zijn indien slechts een enkel korps gebruik maakt van die technieken. Men zou aldus ook voorkomen dat er overlappingen in het onderzoek ontstaan. Tevens zou het gevaar worden bedwongen van een tegenstrategie die namelijk wordt ontwikkeld voor criminele organisaties die de politie infiltreren.

Het lijkt derhalve verkieslijk te bepalen dat alle politiekorpsen gebruik zullen komen maken van de klassieke onderzoeksmethoden, doch dat de proactieve recherche en de bijzondere technieken voorbehouden blijven voor een gespecialiseerd korps.

Hieraan werden in de onderzoekscommissie nog heel wat beschouwingen gewijd, onder meer in het licht van handelingen die in het verleden in het proactief onderzoek werden gedaan, maar om mijn toespraak beknopt te houden, blijf ik hier niet langer bij stilstaan.

Ten slotte, het toezicht. Het zal moeilijk zijn de herstructurering van de politiediensten te bespreken zonder daarbij die van de parketten en eventueel van de onderzoekersrechtters te betrekken. Een aanpassing van het parket is noodzakelijk om een gepaste controle op de nieuwe politiestructuur mogelijk te maken.

Het groot probleem is thans dat het openbaar ministerie niet is opgeleid voor een controle op de toepassing van bijzondere technieken en op de toepassing van de proactieve recherche. Het openbaar ministerie is veel te lang passief geweest.

Moet men het zoeken in de richting van een nationaal parket en een nationale onderzoeksrechter, zoals de parlementaire onderzoekscommissie over het groot banditisme het onlangs stelde? Hoe moet dat dan worden verenigd met het college van procureurs-generaal en de nationaal magistraten die wettelijk nog

maar pas bestaan? Is dat dan geen overlapping? Of moet de coördinatie van de verschillende parketten worden georganiseerd langs de nationaal magistraten?

Men kan zich voorstellen dat de steundienst onder toezicht wordt geplaatst van advocaten-generaal die door het college van procureurs-generaal zijn afgevaardigd en dat parallel daarmee de operationele dienst onder het toezicht wordt geplaatst van de nationaal magistraten of van een echt federaal parket.

Mijn voorlopige conclusie houdt rekening met het belang van de rechtsstaat. Een doeltreffende strijd tegen de georganiseerde criminaliteit vereist een aanpassing van de politiestructuren die een steundienst en een operationele dienst zouden moeten omvatten. Die speciaal gevormde dienst zal op het terrein met de andere lokale eenheden kunnen samengaan en die aanpassing zal niet kunnen plaatsvinden zonder een parallelle aanpassing van het openbaar ministerie, dat de mogelijkheid moet krijgen effectief toezicht uit te oefenen op de activiteiten van die specifieke politiestructuren.

Tot daar de krachtlijnen die zich hebben afgetekend in de discussies van onze onderzoekscommissie naar de georganiseerde criminaliteit. Wij wensten deze onder de aandacht te brengen omdat dit punt in de regeerverklaring open blijft. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, la rapidité du débat lui confère un caractère relativement superficiel. Cependant, la note du gouvernement à propos de la réforme des polices existe. Je suggère de la considérer comme un point de départ et d'essayer de l'améliorer.

Je consacrerai mon intervention aux aspects relatifs à la police locale.

En ce qui concerne les compétences fédérales agissant sur la police locale, les bourgmestres, commissaires de police et commissaires de police adjoints souhaitent une division fédérale d'appui au niveau local qui soit exclusivement dirigée par des agents provenant des polices communales. Ils souhaitent la création d'un Conseil consultatif des bourgmestres doté d'un réel pouvoir sur toutes les matières relevant des compétences fédérales ayant un impact à l'échelon local. La division d'appui ne pourra, en aucun cas, sauf si elle est modifiée dans le sens qu'ils souhaitent, être chargée d'une estimation du fonctionnement des Z.I.P., laissée à l'appréciation de l'unité zonale de la police fédérale. L'évaluation des Z.I.P. doit être réalisée par le Conseil consultatif des bourgmestres et le bourgmestre concerné. La note du gouvernement ne prévoit pas que les bourgmestres figurent sur la liste exhaustive de ceux qui ont accès à l'information. Il conviendra de revoir ce point.

Par ailleurs, nous souhaitons que la «Direction information» soit totalement séparée de la police fédérale et des polices zonales et ne soit, en aucun cas, opérationnelle. La police communale désire être associée à la détermination de la politique policière.

Ensuite, en ce qui concerne les compétences locales respectives de l'unité zonale de la police fédérale et des bourgmestres, nous souhaitons que la compétence d'avis du bourgmestre sur le commandant de l'unité zonale devienne une décision sur la base d'une proposition de quatre noms portés sur une liste fournie par le Conseil national de la police aux bourgmestres. Nous estimons que la capacité d'évaluation du bourgmestre à l'égard des membres de l'unité zonale doit être organisée de manière systématique. Le terme «peut» employé dans le texte actuel doit être remplacé par le terme «doit». La formulation des directives de police locale par les bourgmestres doit être effectuée dans un cadre précis et systématique, en particulier en ce qui concerne la fixation du quota d'heures fédérales et judiciaires de l'unité zonale. Le rôle des bourgmestres dans la procédure disciplinaire suppose de disposer de références communes à la police communale et à l'unité zonale. Par conséquent, le collège des bourgmestres devra, dès son installation, fixer un cadre de référence unique. Les commissaires de police sont mandatés pour une durée de cinq ans à partir de la classe 17. Mais, rien n'est dit à propos des chefs d'unité zonale. Il conviendra donc de se pencher sur cette lacune.

L'essence de ces remarques se retrouve dans les amendements que nous allons déposer, lesquels entendent répondre aux souhaits exprimés par la population quant à une bonne politique locale et une police de proximité. L'intelligence et l'efficacité ne sont pas l'apanage des niveaux élevés de la hiérarchie. Elles ne seront pas davantage le monopole de la police fédérale!

J'aurais préféré, à titre personnel, une fusion des brigades et des polices communales. Je regrette encore l'ambiguïté de la formule choisie. Néanmoins, j'estime qu'elle est viable à condition d'être améliorée.

Je terminerai en déplorant l'absence momentanée de M. le ministre de l'Intérieur, bien que je sois persuadée que les opportunités de revenir en sa compagnie sur l'ensemble de ces questions ne manqueront pas de se présenter.

Quoi qu'il en soit, monsieur le ministre, je puis vous assurer que nous travaillerons ensemble à la réussite de cette réforme, surtout si vous acceptez de l'amender dans le sens que je propose. (*Applaudissements.*)

M. le président. — Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 13 h 10.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 13.10 uur.*)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENTICE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10.
De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.

EXCUSÉ — VERONTSCHULDIGD

M. Ceder, pour raison de santé, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Ceder, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGE

Chambre des représentants

BOODSCHAP

Kamer van volksvertegenwoordigers

M. le président. — Par message du 16 octobre 1997, reçu le 17 octobre 1997, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été amendé en sa séance du 16 octobre 1997, le projet de loi visant à combattre la violence au sein du couple.

Le délai d'examen, qui est de 15 jours conformément à l'article 79, alinéa 1er, de la Constitution, expire le lundi 10 novembre 1997.

En application des articles 54, alinéa 3, et 61-1, du règlement, les articles 2, 4, 6 et 7, sont envoyés à la commission de la Justice, le Sénat n'étant saisi que de ces seuls articles.

Bij boodschap van 16 oktober 1997, ontvangen op 17 oktober 1997, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van 16 oktober 1997 werd geamendeerd, het wetsontwerp strekkende om het geweld tussen partners tegen te gaan.

De onderzoekstermijn, die overeenkomstig artikel 79, eerste lid, van de Grondwet 15 dagen bedraagt, verstrijkt op maandag 10 november 1997.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

Met toepassing van de artikelen 54, derde lid, en 61-1, van het reglement werden de artikelen 2, 4, 6 en 7, naar de commissie voor de Justitie verwezen, vermits slechts deze artikelen bij de Senaat aanhangig zijn.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 4 februari 1997 houdende de kwaliteits- en veiligheidsnormen voor kamers en studentenkamers, ingesteld door I. Andries-Verstraeten en anderen (rolnummer 1153).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat le recours en annulation totale ou partielle du décret du Parlement flamand du 4 février 1997 portant les normes de qualité et de sécurité pour chambres et chambres d'étudiants, introduit par I. Andries-Verstraeten e.a. (numéro du rôle 1153).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de prejudiciële vragen betreffende artikel 135 van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Beroep te Luik (rolnummers 1112 en 1115);

2. de prejudiciële vragen over:

— artikel 317 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, zoals aangevuld bij artikel 133 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs VII;

— de artikelen 133 en 148, 5°, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 8 juli 1996 betreffende het onderwijs VII;

— artikel 323, § 2, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, gesteld door de Raad van State (rolnummers 1131, 1132, 1133 en 1150);

3. de prejudiciële vraag betreffende artikel 7bis van de jachtwet van 28 februari 1882, gesteld door de vrederechter van Quevaucamps (rolnummer 1154);

4. de prejudiciële vraag inzake de artikelen 322 en 323 van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Luik (rolnummer 1155);

5. de prejudiciële vraag betreffende artikel 62 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gewijzigd door de wet van 2 februari 1994, gesteld door het Hof van Beroep te Brussel (rolnummer 1156).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. les questions préjudicielles concernant l'article 135 du Code d'instruction criminelle, posées par la Cour d'appel de Liège (numéros du rôle 1112 et 1115);

2. les questions préjudicielles concernant:

— l'article 317 du décret de la Communauté flamande du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande, complétée par l'article 133 du décret de la Communauté flamande du 8 juillet 1996 relatif à l'enseignement VII;

— les articles 133 et 148, 5°, du décret de la Communauté flamande du 8 juillet 1996 relatif à l'enseignement VII;

— l'article 323, § 2, du décret de la Communauté flamande du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande, posées par le Conseil d'État (numéros du rôle 1131, 1132, 1133 et 1150);

3. la question préjudicielle concernant l'article 7bis de la loi sur la chasse du 28 février 1882, posée par le juge de paix de Quevaucamps (numéro du rôle 1154);

4. la question préjudicielle relative aux articles 322 et 323 du Code civil, posée par le Tribunal de première instance de Liège (numéro du rôle 1155);

5. la question préjudicielle concernant l'article 62 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, modifiée par la loi du 2 février 1994, posée par la Cour d'appel de Bruxelles (numéro du rôle 1156).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Prix pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. het arrest nr. 56/97, uitgesproken op 9 oktober 1997, in zake de prejudiciële vraag over artikel 56bis, § 2, van de wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 19 december 1939, gesteld door het Arbeidshof te Brussel (rolnummer 1027);

2. het arrest nr. 57/97, uitgesproken op 9 oktober 1997, in zake het beroep tot vernietiging van de wet van 26 maart 1996 tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde wetboek, ingesteld door A. Pépin (rolnummer 1036);

3. het arrest nr. 58/97, uitgesproken op 14 oktober 1997, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 119 van de wet van

20 december 1995 houdende sociale bepalingen, ingesteld door de Algemene Centrale van het Militair Personeel en anderen (rolnummer 972);

4. het arrest nr. 59/97, uitgesproken op 14 oktober 1997, in zake de prejudiciële vraag over de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, en over de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht, gesteld door de Raad van State (rolnummer 1001);

5. het arrest nr. 60/97, uitgesproken op 14 oktober 1997, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 44bis van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, ingevoegd bij artikel 29 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, gesteld door de Beroepscommissie opgericht bij het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu (rolnummers 1017 en 1018).

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. l'arrêt n° 56/97, rendu le 9 octobre 1997, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 56bis, § 2, des lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, coordonnées par l'arrêté royal du 19 décembre 1939, posée par la Cour du travail de Bruxelles (numéro du rôle 1027);

2. l'arrêt n° 57/97, rendu le 9 octobre 1997, en cause du recours en annulation de la loi du 26 mars 1996 portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même code, introduit par A. Pépin (numéro du rôle 1036);

3. l'arrêt n° 58/97, rendu le 14 octobre 1997, en cause du recours en annulation de l'article 119 de la loi du 20 décembre 1995 portant des dispositions sociales, introduit par la Centrale générale du personnel militaire et autres (numéro du rôle 972);

4. l'arrêt n° 59/97, rendu le 14 octobre 1997, en cause de la question préjudicielle concernant la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical, et concernant la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline des forces armées, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 1001);

5. l'arrêt n° 60/97, rendu le 14 octobre 1997, en cause de la question préjudicielle relative à l'article 44bis, de la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987, inséré par l'article 29 de la loi du 21 décembre 1994 portant des dispositions sociales et diverses, posée par la Commission de recours instituée auprès du ministère de la Santé publique et de l'Environnement (numéros du rôle 1017 et 1018).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Prix pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De voorzitter. — Bij brief van 15 oktober 1997 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

a) een besluit over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties van 10 december 1982 inzake het recht van de zee en de overeenkomst van 28 juli 1994 inzake de toepassing van deel XI van dat Verdrag;

b) een besluit betreffende het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië;

c) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Democratische Volksrepubliek Laos;

d) een wetgevingsresolutie houdende advies van het Europees Parlement inzake het voorstel voor een besluit van de Raad houdende sluiting van het protocol betreffende de uitbreiding tot Vietnam van de samenwerkingsovereenkomst tussen de EG en Brunei-Darussalam, Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Singapore en Thailand, lidstaten van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten;

e) een resolutie over de mededeling van de Commissie inzake de betrekkingen tussen de Europese Unie en Canada;

f) een resolutie over de convergentiecriteria voor de Economische en Monetaire Unie en de financiering van de sociale-zekerheidstelsels in de lidstaten van de Europese Unie;

g) een resolutie over de relatie tussen het volkenrecht, het Gemeenschapsrecht en het constitutioneel recht van de lidstaten,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 1 tot en met 2 oktober 1997.

Par lettre du 15 octobre 1997, le président du Parlement européen a transmis au Sénat:

a) une décision sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion par la Communauté européenne de la Convention des Nations unies sur le droit de la mer du 10 décembre 1982 et de l'Accord du 28 juillet 1994 relatif à l'application de la partie XI de ladite convention;

b) une décision sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion d'un accord de coopération entre la Communauté européenne et l'ancienne république yougoslave de Macédoine;

c) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion de l'accord de coopération entre la Communauté européenne et la République démocratique populaire lao;

d) une résolution législative portant avis du Parlement européen sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion du protocole sur l'extension de l'accord de coopération entre la Communauté européenne et le Brunei-Darussalam, l'Indonésie, la Malaisie, les Philippines, Singapour et la Thaïlande, pays membres de l'Association des nations de l'Asie du Sud-Est, au Viêt-nam;

e) une résolution sur la communication de la Commission sur les relations entre l'Union européenne et le Canada;

f) une résolution sur les critères de convergence pour l'Union économique et monétaire et le financement des systèmes de sécurité sociale dans les États membres de l'Union européenne;

g) une résolution sur les relations entre le droit international public, le droit communautaire et le droit constitutionnel des États membres,

adoptées au cours de la période de session du 1er au 2 octobre 1997.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.

Parlement wallon

De voorzitter. — Bij boodschap van 15 oktober 1997 heeft het *Parlement wallon* aan de Senaat laten weten dat het zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

Par message du 15 octobre 1997, le Parlement wallon a fait connaître au Sénat qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Commission communautaire française

De voorzitter. — Bij boodschap van 17 oktober 1997 heeft de *Commission communautaire française* aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

Par message du 17 octobre 1997, la Commission communautaire française a fait connaître au Sénat qu'elle s'est constituée en sa séance de ce jour.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-capitale

De voorzitter. — Bij boodschap van 16 oktober 1997 heeft de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

Par message du 16 octobre 1997, l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-capitale a fait connaître au Sénat qu'elle s'est constituée en sa séance de ce jour.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Conseil de la Communauté française

De voorzitter. — Bij boodschap van 21 oktober 1997 heeft de *Conseil de la Communauté française* aan de Senaat laten weten dat hij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

Par message du 21 octobre 1997, le Conseil de la Communauté française a fait connaître au Sénat qu'il s'est constitué en sa séance de ce jour.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

NON-EVOCATIE — NON-ÉVOCATION

De voorzitter. — Bij boodschap van 22 oktober 1997 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet-geëvoceerde wetsontwerp:

Wetsontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Par message du 22 octobre 1997, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué qui suit:

Projet de loi modifiant l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — De volgende voorstellen werden ingediend:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 77

1° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 631 van het Gerechtelijk Wetboek (van de heer Erdman c.s.);

Artikel 81

2° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 46 van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen (van de heer Erdman c.s.).

B. Voorstellen van resolutie

1° Voorstel van resolutie betreffende de gelijke kansen voor vrouwen en mannen bij de reorganisatie van de politie (van mevrouw de Bethune c.s.);

2° Voorstel van resolutie betreffende de vluchtelingen in Congo (van mevrouw Thijs).

Les propositions ci-après ont été déposées :

A. Propositions de loi

Article 77

1° Proposition de loi modifiant l'article 631 du Code judiciaire (de M. Erdman et consorts);

Article 81

2° Proposition de loi modifiant l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail (de M. Erdman et consorts).

B. Propositions de résolution

1° Proposition de résolution relative à la problématique de l'égalité des chances entre les femmes et les hommes dans le cadre de la réorganisation de la police (de Mme de Bethune et consorts);

2° Proposition de résolution relative aux réfugiés au Congo (de Mme Thijs).

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les envoyer.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et envoyées aux commissions indiquées par le bureau.

De lijst van de in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verzenden, is rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die voor het einde van de vergadering te doen kennen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het bureau zijn aangewezen.

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een motie van orde.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik heb onlangs van u een brief gekregen in verband met de AFCEA-wapenbeurs. Daarin verklaart u dat uw persoonlijke mening over

deze beurs niet terzake doet, maar dat u als voorzitter in elk geval geen mandaat hebt gekregen van de Senaat om de bevoegde minister een brief te sturen.

Ik wil hierbij verwijzen naar de vragen om uitleg die mevrouw Sémer en ikzelf reeds in oktober 1996 hebben gesteld, naar de moties van orde die herhaaldelijk aan bod zijn gekomen, naar de resolutie die in Kamer en Senaat werd goedgekeurd en waarin wapenbeursen ethisch ongewenst en vooral onverantwoord worden genoemd en naar het feit dat mevrouw Sémer, andere collega's en ikzelf reeds verscheidene jaren de wapenbeurs bezoeken om te kijken hoe het er daar aan toe gaat.

Wij kunnen ons moeilijk neerleggen bij het standpunt van minister Ylief, dat daar geen transacties plaatshebben. Zoals ik u ook schreef, hebben mevrouw Sémer en anderen reeds de bewijzen op tafel gelegd dat er daar wel degelijk koop- en verkoopstransacties worden geregeld. Misschien wordt de zaak niet onmiddellijk afgehandeld, maar er zijn op de beurs in elk geval aankoopformulieren ter beschikking.

Ik vraag de Senaat dan ook uitdrukkelijk de voorzitter te machtigen een schrijven te richten aan minister Ylief om aan te tonen dat de Senaat niet met zijn voeten laat spelen en het ernstig neemt indien hij een resolutie unaniem goedkeurt. Ik vraag dit nog vandaag te doen, omdat de wapenbeurs volgende week opnieuw wordt georganiseerd en de minister voor de tweede opvolgende keer het Congrescentrum ter beschikking heeft gesteld.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, over de grond van de zaak ben ik het volmondig eens met collega Anciaux. Alleen vind ik het een beetje ongepast dat hij door een motie van orde het gras voor de voeten wegmaait van de collega's die hierover vanmiddag aan de minister een mondelinge vraag zullen stellen. Het is alsof hij het laken naar zich toe wil trekken. Ik neem aan dat hij door zijn drukke bezigheden niet bij machte is na te gaan wat er op de agenda van de Senaat staat. Ik vraag hem echter eerbiedig op te brengen voor het werk van de andere senatoren die de moeite hebben genomen over dit onderwerp een mondelinge vraag in te dienen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik wil mij daarvoor bij mijn collega's graag verontschuldigen. Dit alles heeft te maken met het feit dat kleinere fracties niet vertegenwoordigd zijn in het bureau. Daardoor heb ik nu pas gemerkt welke vragen er op de agenda staan. Ik wist dit dus niet vooraf. Nogmaals, ik wil mij graag verontschuldigen bij mevrouw Sémer en mevrouw Milquet, die uiteraard ook wel zichzelf kunnen verdedigen.

De voorzitter. — Het klopt inderdaad dat mevrouw Sémer en mevrouw Milquet vanmiddag minister Ylief over de wapenbeurs ondervragen en ik kan u nog meedelen dat hij persoonlijk op deze vragen zal antwoorden.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, maar dan blijft nog wel de kwestie van een eventuele machtiging van de voorzitter.

De voorzitter. — Mijnheer Anciaux, op deze vraag hebt u reeds een antwoord gekregen. Ik ben bereid alles te doen indien de Senaat mij daartoe de opdracht geeft. Toen de resolutie werd goedgekeurd, heb ik onmiddellijk gedaan wat ik moest doen, namelijk ze naar de bevoegde minister doorgestuurd.

REORGANISATIE VAN DE POLITIE

Hervatting van het debat

RÉORGANISATION DES SERVICES DE POLICE

Reprise du débat

De voorzitter. — Wij hervatten het debat over de reorganisatie van de politie.

Nous reprenons le débat sur la réorganisation des services de police.

Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, het is onmogelijk vandaag dit debat af te sluiten. Nadat ook in de Kamer de discussie zal zijn gevoerd, zullen een aantal wetsontwerpen worden ingediend, waarna eventueel nog conclusies kunnen worden getrokken. Nochtans zou ik tekortschieten als ik hier niet reageer en bepaalde zaken niet verduidelijk. Het werk van de regering kan niet volledig worden beoordeeld omdat er onduidelijkheid is over wat precies is gezegd.

In de eerste plaats wil ik het hebben over de informatie. Verschillende sprekers menen dat de APSD en het CBO de informatie niet vlot verwerken. Sommigen verwijten ons het systeem van het CBO over te nemen. Dat is niet juist. Het beheer van de informatie wordt gescheiden van het operationeel werk, hetzij op gerechtelijk, hetzij op administratief vlak. De administratieve en gerechtelijke informatie worden elk gegroepeerd. Hierdoor kan er gemakkelijker worden gemeld. Dit is nu juist wat niet gebeurt in het CBO ingevolge de onduidelijkheid in de regelgeving en de organisatie. Het beheer van de informatie komt onder leiding van een magistraat, wat precies een antwoord is op het mankement waarbij informatie en operationaliteit van een gedeelte van de politie, worden gelinkt. Dat dit onder dezelfde directie valt als de Posa en de SIF, is toevallig, omdat dit ondersteuningsdiensten zijn die inhoudelijk gezien neutraal zijn ten opzichte van het beheer.

Het systeem dat nu wordt voorgesteld is een fundamentele hervorming van de informatiebeheersing. In de volgende dagen en weken zal daarover voldoende uitleg worden gegeven.

Er werd veel gesproken over democratische controle, wat uiteraard heel belangrijk is, maar laat ons de zaken ook niet overroepen. Het gaat om een heroriëntering van ongeveer 2 000 van de 38 000 politiemensen. Dit een mammoetoperatie noemen is met de feiten een loopje nemen. De heer Coveliers meent dat het Comité P moet worden versterkt en meer middelen moet krijgen. Ik ben het daar volkomen mee eens. De verwachtingen die men had in het Comité P waren nogal hooggespannen maar werden niet allemaal ingelost. Het probleem is natuurlijk dat er een nieuwe instelling wordt opgericht precies op het ogenblik dat de politiewereld in rep en roer staat. Het moet scheidsrechter spelen zonder dat het een vooraf opgebouwde legitimiteit heeft. De kamerleden en de senatoren zullen het Comité P van nabij moeten volgen, wat nu te weinig gebeurt. Wij laten het Comité P nogal losje zijn gang gaan en ik betwijfel of de Begeleidingscommissie de zaken voldoende volgt.

De heer Coveliers (VLD). — Ik wil de minister niet bij elk punt onderbreken, maar hier toch even de leden van de Begeleidingscommissie verdedigen. Eén van de oorzaken van de desinteresse is de dualiteit van het Comité P, dat voor 75 % opdrachten krijgt van de gerechtelijke overheden. Daar moet dringend een scheiding worden gemaakt tussen de interne en de externe controle. De enquêtedienst moet zich volgens mij uitsluitend bezighouden met de externe controle. Dit vraagt natuurlijk een grotere interesse van het Parlement. Op dat punt ben ik het volkomen eens.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Het is ook een kwestie van traditie. Het debat over de politie heeft in Kamer en Senaat altijd wat minder aandacht gekregen dan bijvoorbeeld dit over justitie. Hierin waren altijd meer parlementsleden geïnteresseerd en daar dragen wij nu nog altijd de gevolgen van.

Men zegt dat de gemeenteraden heel wat invloed kwijtspelen. Dat is absoluut niet juist. Wij ontnemen wel de bevoegdheid van de gemeenteraad betreffende het tuchtrecht, maar wij vervangen dat door een onderzoeksraad. Er kan geen enkele sanctie worden genomen zonder dat de onderzoeksraad zich daarover heeft uitgesproken. Wie heeft meegemaakt hoe gemeenteraden optreden inzake tuchtkwesties, zal het met mij eens zijn dat dit een wijziging ten goede is. Het is immers heel moeilijk iemand op een serene manier te sanctioneren als men als het ware door zijn broer moet worden verkozen.

Wat de veiligheid betreft, heeft de gemeenteraad op dit ogenblik geen enkele bevoegdheid. Het is pas door deze wetgeving dat een veiligheidscharter zal kunnen worden geofficialiseerd en door de gemeenteraad zal kunnen worden goedgekeurd. Dit is nu niet wettelijk geregeld en gebeurt nu enkel op basis van een circulaire van twee jaar geleden, waarin wij dit als een goede optie aanbevelen. Het is dus niet waar dat de gemeenteraad terzake minder bevoegdheden heeft, integendeel, het is de eerste keer dat men erkent, niet alleen in een circulaire maar vastgelegd in een wet, dat het veiligheidsbeleid het voorwerp uitmaakt van discussie in de gemeenteraad. Natuurlijk zal de gemeenteraad nog altijd niet kunnen zeggen waar de politie moet optreden, maar het veiligheidsbeleid zal er alleszins worden besproken. Men moet er uiteraard ook rekening mee houden dat de procureur een overigens zeer belangrijke, zelfs doorslaggevende stem heeft wat het gerechtelijke werk betreft.

In de loop van de discussie hebben verschillende partijen gezegd dat onze voorstellen, op enkele bedenkingen na, voldoen wat het federale niveau betreft, maar dat wij niet ver genoeg gaan op het lokale niveau. Men zegt nogal gemakkelijk dat er daar geen sprake is van integratie. Ik herinner eraan dat in het verslag van de commissie-Dutroux niet wordt gezegd dat er op het lokale niveau een integratie van de politiediensten moet komen. Men heeft heel bewust gesproken over een integratie in een «politiestructuur». Sommigen hebben geprobeerd in het verslag het woordje «politiekorps» te doen opnemen, maar zij zijn daarin niet geslaagd. Elk woord werd daar op een gouden weegschaaltje gewogen en men heeft uiteindelijk gekozen voor een integratie in één structuur op het federale vlak en voor integratie op het lokale vlak, mits respect van de lokale autonomie. Vooral dit laatste moest er persé in. Men heeft dus een verschillende nuance gelegd voor de integratie op federaal en op lokaal niveau. Federaal is men veel minder terughoudend geweest dan lokaal, waar de gevoeligheden altijd al erg uiteenlopend lagen. Men heeft de uiteindelijke versie van lokale integratie gekozen precies om al de verschillende meningen binnen de commissie-Dutroux toch in één gemeenschappelijke tekst te krijgen.

Vaak wordt ook de opmerking gemaakt dat wij verder hadden moeten gaan, maar men laat meestal in het midden in welke richting. De heer Coveliers bijvoorbeeld verdedigt het arrondissementele niveau als het niveau bij uitstek om gerechtelijke en administratieve taken te integreren. Mevrouw Milquet komt op voor het gemeentelijke niveau en wil hoogstens gaan tot het niveau IPZ. De nationale politie moet volgens haar daarin worden geïntegreerd. Bij de heer Coveliers gaat het werkelijk om een samenbrengen in een volledig nieuwe structuur, terwijl mevrouw Milquet wil voortbouwen op wat er nu bestaat op het gemeentelijk niveau.

Anderen hebben het omgekeerde gezegd, namelijk dat alles dichter bij het federale niveau moet worden gebracht. Dat is ook integratie. De heer Loones heeft mij een klein beetje verbaasd wanneer hij eigenlijk heeft gepleit niet voor één lokale, maar voor twee federale polities.

De heer Loones (VU). — Dat is een karikatuur.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dit is geen karikatuur. Het ging over «Een gerechtelijke politie», een «administratieve politie» en lokaal, «een fusie van de twee». De VU-nota zou dat vermelden.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, wanneer ik gesproken heb over twee federale polities, dan was dit reeds in de veronderstelling dat we naar een confederaal model gaan. Vandaar waarschijnlijk de verkeerde verstandhouding. Wij hebben namelijk gezegd dat wij niet geloven in een democratische sturing van een federale politie op het huidige Belgisch niveau omdat die sturing veel te ingewikkeld wordt. Ik zie niet in waarom wij zouden pleiten voor twee eenheidspolities op het federale vlak.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — De administratieve en gerechtelijke politie bevinden zich in één structuur, samen bovenaan. Dan heb ik dit verkeerd begrepen.

We moeten de discussie aangaan over de integratie. Als we verder willen gaan moet het Parlement bepalen in welke richting. We moeten niet telkens in de ene en dan weer in de omgekeerde richting werken, want dan rijden we ons hopeloos vast. Er wordt de nadruk op gelegd dat er lokaal meer moet worden geïntegreerd, want dat er anders een lokale politieoorlog wordt ontkend. Men ziet dit blijkbaar als een soort automatisme. Wanneer ontstaat er een lokale discussie of concurrentie: ten eerste, wanneer het zeer ongelijke partners zijn, ten tweede, wanneer er geen leiding is, ten derde, wanneer er een aantal structurele elementen maken dat samenwerking niet kan.

Ik begin met het laatste. Structurele elementen zijn er, bijvoorbeeld in het statuut: anders betaald worden, andere promotiemogelijkheden, andere mogelijkheden van opleiding, andere mechanismen van werken leiden tot wrevel. Deze elementen worden weggewerkt. Ook toestanden die aanleiding geven tot scherpe concurrentie zoals verschillende manieren van werken met andere verloning en de spanningen die daaruit voortvloeien, worden weggewerkt.

Ten tweede, zegt men, de partners zijn ongelijk. De gemeentepolitie wordt zeer onheus behandeld. Zij telt op het lokale vlak 18 000 mensen. De federale politie is, wat de lokale taken betreft, met ten hoogste 6 000 à 7 000 mensen. De overigen vervullen taken op het federale vlak. Dat is een verhouding van één op drie.

Ik ben het ermee eens dat de federale politie op lokaal niveau meer eenheid en meer structuur heeft dan de gemeentepolitie, maar hieraan wordt geremedieerd samen met de directie Basispolitiezorg. Aanvoeren dat de gemeentepolitie ondanks de verhouding van drie op één op lokaal niveau zal worden verdrukt, is toch wel een zeer verregaande conclusie. Men schijnt de cijfers niet goed te kennen.

Zo gaf de heer Daras van Ecolo een voorbeeld van een interpolitiezone waar drie veldwachters tegenover 18 rijkswachters staan. Ik ken geen enkele interpolitiezone waar dit het geval is. In de meeste interpolitiezones waarin de gemeentelijke politie niet het talrijkst vertegenwoordigd is, is de rijkswacht slechts met enkele eenheden meer. Anders komt men nooit tot de getallen van 6 000 eenheden voor de nationale politie die op lokaal vlak werkt en 18 000 eenheden voor de gemeentepolitie, tot een verhouding van één op drie.

De gemeentepolitie heeft een aantal voordelen tegenover de federale politie, zoals haar groter budget. In 1988 beschikte de gemeentepolitie over een budget van 19,6 miljard tegenover een budget van 19,7 miljard voor de rijkswacht. Dit betekent een verschil van 100 miljoen. Nu bedraagt het budget van de gemeentepolitie 37 miljard en dat van de rijkswacht ongeveer 28 miljard. De gemeentepolitie beschikt nu over ongeveer 10 miljard meer dan de rijkswacht en besteedt dit enkel op lokaal niveau terwijl de rijkswacht ook nationale activiteiten moet bekostigen.

Statistisch gezien is de gemeentepolitie niet benadeeld bij de huidige hervorming. Zij beschikt niet over minder middelen en heeft zelfs een voorsprong op het vlak van de bevolkingsgerichtheid. De twee politiediensten worden in de interpolitiezones gelijkwaardig behandeld.

De politiehervorming moet niet noodzakelijkerwijze aanleiding geven tot een politieoorlog. Concurrentie tussen politiediensten ontstaat immers enkel wanneer hun leiding dat toelaat of niet voldoende controle uitoefent op hun respectieve diensten. De burgemeesters gaan in op de klachten van de burgers over de politiediensten en vragen hen concrete resultaten, aangezien hun verkiezing daarvan afhangt.

Ik stel vast dat in bijna alle interpolitiezones de burgemeesters, de commandant van de brigade en de politiecommissaris elkaar minstens één maal per maand ontmoeten om afspraken te maken. Zowel degenen die voor meer integratie op lokaal niveau zijn, zowel degenen die voor meer integratie op federaal niveau zijn als degenen die voor het behoud van de huidige situatie zijn, moeten aanvaarden dat de statuten moeten worden gewijzigd, dat een gemeenschappelijke infrastructuur en telecommunicatie noodzakelijk zijn.

Als men over vier jaar vaststelt dat er nog bijkomende hervormingen nodig zijn, dan zullen die steeds mogelijk zijn. Ik ben immers zelf ook beducht voor een definitieve eenmalige hervor-

ming. Wij moeten af van het idee dat de twee politiediensten niet kunnen samenwerken. In het verleden werd het tegendeel immers al bewezen.

In het senaatsverslag kunnen we lezen dat de samenwerking van de twee politiediensten binnen de interpolitiezones perfect mogelijk is en overigens vrij goed loopt. Wij hebben de werking van de interpolitiezones aangepast aan hetgeen de commissie heeft vooropgesteld.

Ten slotte, wil ik het nog hebben over de problematiek van het tuchtrecht en de concrete organisatie van de politiehervorming. Het gaat om een belangrijke hervorming, maar men mag niet de indruk wekken dat hiermee een mastodont wordt gecreëerd.

Men zegt vaak dat een klein beetje concurrentie tussen de politiediensten goed is voor de democratie. Ik vraag nu op de man af wat het beste is: 18 000 mensen onderverdeeld in één korps van 16 000 man en nog vijf andere korpsen van samen 2 000 man, ofwel die zes diensten bijeenbrengen in een nieuw geheel. Men krijgt dan 18 000 gemeentepolitieagenten met modernere middelen, met een betere opleiding in een verbeterde structuur.

Ik ben van mening dat het grote aantal korpsen dat er nu is, ook nadelig is voor de democratie. Een beetje concurrentie is waarschijnlijk goed voor de democratie, maar een politieoorlog is helemaal niet goed. Ik dacht dat niemand nog ervan moest worden overtuigd dat dat beetje concurrentie tot een oorlog heeft geleid die de democratie een slechte dienst heeft bewezen. Het is onze plicht dit te veranderen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het is een goed moment om een breed debat te voeren over de politiediensten. Het is ook belangrijk dat Justitie daar vanaf het begin bij wordt betrokken, omdat de gerechtelijke politie centraal staat in heel dit debat en omdat ook de magistratuur in de brede zin van het woord erbij betrokken is.

Er werd vanaf het begin belangrijk en opbouwend werk verricht in de vergaderingen tussen de verschillende kabinetten en in allerlei andere vergaderingen, vaak in moeilijke omstandigheden. Niemand had vorig jaar, en zeker twee jaar geleden niet, gedacht dat wij nu zo'n grote sprong zouden kunnen maken in de reorganisatie van de politiediensten. Wat Justitie betreft, is deze hervorming slechts een onderdeel van een brede vernieuwing en een algemene modernisering. De nota die vandaag wordt besproken, is dus eigenlijk een afspiegeling van vele andere bewegingen en wetgevende initiatieven die al dan niet zijn afgehandeld.

Het debat dat we eergisteren in de onderzoekscommissie hebben gevoerd over de georganiseerde criminaliteit, de nota die vorige week in de Ministerraad werd goedgekeurd met betrekking tot de financieel-economische criminaliteit, de discussies die worden gevoerd over het wetsontwerp-Franchimont aangaande de bijzondere politietechnieken, aangaande de proactieve recherche, zijn even belangrijke onderdelen.

Ik denk ook aan de discussies in de onderzoekscommissies en andere parlementaire commissies over nieuwe fenomenen zoals de sekten en/of de drugsproblematiek, omdat ook daar verantwoordelijkheid moet worden opgenomen.

Ook bij de wetgevende initiatieven over telefoontap, criminele organisaties, pentiti, anonieme getuigen, omkering van bewijslast, komt de relevantie van de politiediensten zeer expliciet ter sprake.

Telkens opnieuw rijst de vraag hoe die politiediensten in dat verband moeten functioneren.

Ik verwijs terloops nog eens naar de beslissingen die genomen zijn met betrekking tot het college van procureurs-generaal, dat op 15 mei jongstleden werd geïnstalleerd. Hierdoor zal men in het land eindelijk een eenheidsvisie op het criminele beleid kunnen uitwerken. Dat college heeft nu de verantwoordelijkheid om ten behoeve van de parketten-generaal, de parketten van eerste aanleg en de politiediensten een precies beleid te ontwikkelen en na te gaan op welke manier de resultaten kunnen worden geoptimaliseerd.

Al deze elementen die een aantal zekerheden bieden die er tot op heden niet waren, bewijzen dat die brede beweging nuttig en belangrijk was en dat men niet anders kon dan onderzoeken hoe de politiediensten daarin optimaal kunnen functioneren.

Bij de uitwerking van al deze initiatieven zal men dus telkens weer naar de politiediensten moeten kijken. Vandaag staat de politie zelf echter centraal. Vanuit de visie van de politie bekijken we hoe we die diensten het best organiseren. Als minister van Justitie moet ik niet de totaliteit van het plan bekijken, maar moet ik mij concentreren op twee essentiële elementen. Het eerste, cruciale, element is de informatieverwerking. Het tweede element is de relatie tussen de magistratuur en de politiediensten, waarover we het deze morgen reeds hebben gehad.

In de onderzoekscommissies en in contacten op het terrein en op andere plaatsen waar over de vernieuwing van politie en justitie wordt gedebatteerd, hebben we altijd de vraag opgevangen hoe wij de informatie zullen organiseren zonder te hervallen in de problemen van het verleden. De keuze om het informatiebeheer te centraliseren in één dienst is één van de meest belangrijkste onderdelen van de hele hervorming. We hebben echter ook beslist het informatiebeheer te integreren in de politiediensten en het niet te beschouwen als een extern orgaan. Zodoende willen we verhinderen dat dergelijk extern orgaan een staat in de staat zou worden en een eigen leven zou gaan leiden. Door het te kaderen in het geheel van de politiediensten wordt de samenwerking optimaal en kan ook de controle maximaal gebeuren. Daarbij ligt de nadruk op de integratie.

Het voordeel van een centralisatie in één dienst is de duidelijkheid. Het uitgangspunt is dat er één dienst, één centraal informatiebestand voor alle politiediensten is. Niemand kan nog zeggen dat er ergens een ander bestand is en dat er ergens anders ook informatie wordt vergaard. Dit geldt zowel voor de gemeentepolitie, de zonale poot van de nationale politie en voor de nationale politie, kortom alle politiediensten, evenals voor de magistratuur. Het feit dat we het lokale en federale niveau, het bestuurlijke en gerechtelijke niveau integreren en alle vormen van informatie kunnen verzamelen is even cruciaal.

Het is evident dat bij een dergelijke organisatie ook de controle efficiënter is. Men weet immers precies welk instrument men moet controleren. Men kan de input en de output op een permanente manier onder controle houden en men kan de mechanismen uitbouwen om er intern en extern op toe te zien dat er niets verkeerd loopt. Bij het intern toezicht denk ik in de eerste plaats aan de gewone hiërarchie. Voor de gevoelige gerechtelijke informatie doen we echter een beroep op de nationaal magistraten, die zich permanent kunnen laten vertegenwoordigen door een magistraat. Dit biedt niet alleen waarborgen en zekerheid, maar houdt ook een beveiliging in voor de gehele magistratuur en de politiediensten.

Daarenboven wordt ook de externe controle uitgebouwd. We zullen kunnen rekenen op een gespecialiseerde instantie onder voorzitterschap van een magistraat. Op basis van dit model moeten we een duidelijke resultaatsverbintenis kunnen opstellen. We moeten twee resultaten kunnen boeken.

In de eerste plaats moeten alle politiediensten op een systematische manier hun informatie doorgeven aan het centrale informatiebeheer. Er kan dus geen enkel motief zijn om dit niet te doen of via een ander kanaal te doen; alle politiediensten, van de gemeentepolitie over de lokale eenheden van de nationale politie tot de gespecialiseerde politie-eenheden, moeten hun informatie doorgeven.

In de tweede plaats moeten we ervoor zorgen dat degene die een beroep doet op deze informatiedienst, erop kan rekenen dat de informatie die hij voor zijn werking nodig heeft, ook wordt gegeven.

Hiertoe moeten uiteraard afspraken worden gemaakt. De informatie die wordt verschaft aan een magistraat of aan een onderzoeksrechter, is immers niet identiek aan wat men meedeelt in het kader van een actie van bestuurlijke politie. De verschillende types van informatie, zoals de zachte informatie en de harde informatie, hebben eigen kenmerken en moeten nauwgezet onder controle worden gehouden. Hiervoor moet het nodige protocol voor-

handen zijn, waarbij de magistraat een sleutelfunctie vervult. Dit maakt deel uit van de resultaatsverbintenis die moet worden opgesteld.

De totale structuur aan de basis, dus ook de gemeentelijke politiekorpsen, zullen integraal een beroep kunnen doen op de informatiestructuur. Dit is een belangrijke stap voorwaarts, waardoor de efficiëntie wordt verhoogd.

Er zijn vragen gesteld over de samenvoeging van de informatiedienst met andere diensten. Het ligt voor de hand dat informatica en telematica worden samengevoegd. Ook de internationale politiesamenwerking sluit hierbij rechtstreeks aan, omdat de verwerking van alle informatiebestanden die internationaal kunnen circuleren, essentieel is. Sommige diensten die deel uitmaken van de ondersteuningsdirectie, zoals de SIE en de Posa, maken als ondersteuningsdiensten ook deel uit van de directie nationale ondersteuningsdiensten, zonder dat daar een verband is met de aanwezigheid van de dienst informatiebeheer in dezelfde directie. Het is dus niet zo dat deze diensten een eigen informatiebeleid zouden voeren. Ze hebben immers een louter ondersteunende functie en hebben niet tot doel zelf operationele acties te voeren.

Deze hervorming is de sleutel tot een efficiënte werking van de toekomstige politiediensten. We moeten ervoor zorgen dat hiervoor een wettelijke basis wordt gecreëerd opdat de verwachte resultaten zullen worden bereikt.

J'en viens à un autre aspect important: les relations entre la magistrature et les services de police. Nous l'avons déjà souligné ce matin: il est évident, incontournable que la magistrature joue un rôle fondamental, crucial, essentiel dans la nouvelle structure.

Ce principe n'existe pas seulement en vertu de l'article 22 du Code d'instruction criminelle. Il est également présent dans la loi sur la fonction publique. Le projet de loi Franchimont le reprend également en précisant la position du magistrat à l'égard de toute information ou instruction judiciaire concrète. Nous avons également assisté sur ce principe dans la loi relative au collège des procureurs généraux et aux magistrats nationaux. Ainsi, une série de lois précisent le rôle central du magistrat.

J'espère qu'à l'avenir nous pourrions garantir l'efficacité de l'intervention de ces magistrats: le procureur du Roi et le juge d'instruction.

À présent, le défi consiste à donner aux magistrats les moyens de bien exercer leurs fonctions.

De praktische, pragmatische en efficiënte invulling van de centrale rol die voor de magistraten is verworven, vormt een belangrijke uitdaging. Ik verwijs naar het meerjarenplan dat onlangs werd goedgekeurd en waarin wordt gezorgd voor een uitbreiding van het kader en dus voor een versterking van een aantal diensten, onder meer van het parket. Er zullen bijkomende specialisten, zoals economen en specialisten inzake boekhouding, ter beschikking worden gesteld van de magistraten. Door dit plan wordt de mogelijkheid gecreëerd om een beroep te doen op de beste experts om het werk goed te kunnen uitvoeren. Er zal bijkomende infrastructuur ter beschikking worden gesteld van de magistraten.

De vernieuwing van de justitie moet tot resultaat hebben dat parket en onderzoeksrechters beter dan ooit voor hun taak uitgerust zijn, maar hierin zullen niet alleen het wettelijk kader en de structuur beslissend zijn. Door motivatie en stimulering moet de magistratuur de wil, de mentaliteit en de spirit hebben voor het uitvoeren van zijn taak.

Dat is de grote uitdaging. Niet alleen moeten we werken aan de wettelijke onderbouw, we moeten de magistratuur ook overtuigen en de mogelijkheid geven een fundamenteel nieuwe rol te spelen in het nieuwe politielandschap.

Het stemt me tot tevredenheid dat de magistratuur telkens werd opgenomen in het regeringsplan en dat de wetgeving telkens in die zin wordt geëxpliciteerd, waardoor het vertrouwen in de magistratuur wordt bevestigd.

Regering en Parlement moeten die mogelijkheden nu verder uitbouwen. Ik reken er dan ook op dat het Parlement de vele initiatieven die in dit verband op stapel staan, zo snel mogelijk goedkeurt. Dit moet niet alleen het geval zijn voor het ontwerp-

Franchimont, maar ook voor de ontwerpen inzake kaderuitbreiding, de Hoge Raad voor Justitie en andere initiatieven in het kader van de justiti vernieuwing. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je m'en tiendrai aux règles que nous nous sommes fixées dans le cadre de cet échange de vues. Je n'entamerai donc pas une polémique avec les ministres sur les éléments de leurs réponses. Chacun a compris que les différents groupes ont désigné leur porte-parole pour présenter le point de vue de leur formation politique et que le gouvernement, par l'intermédiaire des deux ministres qui se sont exprimés, a fait connaître le sien.

Au fond, nous nous trouvons dans le cadre d'un débat à poursuivre. Le dépôt d'une note par le gouvernement constitue un point positif. Nous avons fait connaître notre position à cet égard. J'aime à croire que cela n'aura pas simplement été un dialogue de sourds et que les membres du gouvernement auront entendu nos remarques.

Pour ma part, je me limiterai à deux observations.

Première observation, je n'ai reçu aucune réponse concrète à la question précise que j'avais posée, ce matin, quant au coût budgétaire des opérations annoncées. Selon moi, il s'agit pourtant d'un élément essentiel au sujet duquel le Parlement doit être correctement informé avant de se prononcer. Je suppose qu'il le sera effectivement au moment du dépôt de ce projet.

Néanmoins, nous aurions souhaité disposer dès aujourd'hui de certains éléments. Comme vous le savez, dans le cadre du projet annoncé, les barèmes des gendarmes et des «ex-péjistes» devront être nivelés, mais sans susciter des jalousies entre les ex-membres des deux corps. Or, les conditions de recrutement de carrière de part et d'autre n'ont jamais été équivalentes. Pour obtenir un poste de gendarme, un diplôme d'humanités est requis. Mais pour entrer à la P.J., il faut être doté d'un titre de gradué.

Dès le départ, les rémunérations divergent. Au niveau de la carrière, la gendarmerie offre la possibilité d'accéder à un grade de commandant à 29 ans alors qu'un «péjiste» ne peut espérer obtenir une promotion avant un minimum de huit ans de carrière. La rémunération du lieutenant général de la gendarmerie s'élève à 2,8 millions, tandis que celle du commissaire général de la police judiciaire est plafonnée à environ 2,5 millions.

Un nivellement devra également être opéré en matière de pensions; cependant, il conviendra de tenir compte des différentes primes et d'éviter de bafouer les droits acquis.

Ces exemples montrent que nous ne pourrions ignorer ces questions, et nous entendons que vous y apportiez des réponses, messieurs les ministres.

Ma seconde observation sera encore plus brève. Elle concerne le sens même de nos débats, monsieur le président.

Nous avons eu aujourd'hui divers échanges de vue, dans une atmosphère sereine, mais le moment de la conclusion viendra. Celle-ci incombe d'abord et avant tout au gouvernement, puisqu'il devra déposer un projet en cette matière. Nous aurons alors à nous prononcer. Néanmoins, pour sa part, le Sénat a apporté une première réponse. Personnellement, j'apprécierai que les commissions de l'Intérieur et de la Justice soient chargées de poursuivre ce débat afin de nous permettre de formuler des suggestions plus précises et plus concrètes à l'attention du gouvernement. Ce serait assurément donner une suite utile aux débats d'aujourd'hui qui n'ont certes pas manqué d'intérêt. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, les membres de cette assemblée sont certainement conscients du fait que nous avons à peine eu l'occasion d'ébaucher ce débat. Étant donné les limites de temps imparties, il ne nous a pas été possible de poser un certain nombre de questions sur le plan technique. Nous nous sommes donc limités à formuler des considérations d'ordre général et politique.

Aussi, comme je l'ai proposé dans le cadre de la commission de la Justice — et je me réjouis que mon collègue M. Foret ait relayé ma préoccupation —, afin de permettre au Parlement de poursuivre un travail en profondeur sur la note du gouvernement, il me paraîtrait utile, en tant que présidente de la commission de l'Intérieur, que les commissions conjointes Justice et Intérieur décident en commun de la mise en place d'un groupe de travail qui serait chargé de formuler des recommandations et des questions, notamment après avoir entendu les ministres sur l'ensemble de la note, et ce dans des délais assez brefs.

Telle est, selon moi, la meilleure façon de poursuivre ce débat. Les impératifs en matière d'horaire ne nous permettant pas d'aborder ici différentes questions techniques, je préfère que nous travaillions de façon plus sérieuse et approfondie en commission et que nous formulions alors des recommandations à l'adresse du gouvernement concernant son projet de réforme des polices. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, notre groupe remercie le Premier ministre de la contribution positive qu'il a apportée par son écoute des différentes améliorations qui lui ont été proposées.

Nous sommes donc entrés dans la phase active de perfectionnement de la note gouvernementale et souhaitons rappeler les points sur lesquels il semble y avoir matière à travailler.

En premier lieu, la division fédérale servira d'appui à la fonction locale et sa direction par un membre issu des polices locales est fondamentale.

En deuxième lieu, nous veillerons à ce que l'information soit indépendante et en liaison avec les services locaux de police. La police communale est intéressée à la détermination de la politique policière. Ce point est important, M. Vandenberghe l'a également rappelé. Il ne faut exclure la police communale d'aucun niveau d'information et d'action.

En ce qui concerne l'unité zonale et sa relation avec le bourgmestre ainsi que les nouveaux pouvoirs accordés à ce dernier par la note gouvernementale, j'ai rappelé quelques éléments de la voie que nous souhaitons suivre: d'une part, la nomination du responsable de l'unité zonale sur la base d'une proposition du Conseil fédéral de police et non pas, comme vous le proposez aujourd'hui, d'une simple consultation du bourgmestre; d'autre part, la mise au point d'une bonne méthode de travail entre unité zonale, bourgmestre et police communale. Nos efforts et les améliorations que nous proposerons permettront certainement de répondre aux souhaits des citoyens et de la population, à savoir une bonne police de proximité.

Nous attendrons dès lors un texte précis pour aller de l'avant dans ces orientations, persuadés, monsieur le ministre, que vous avez écouté les remarques qui vous ont été adressées.

Je voudrais malgré tout revenir sur la question des délais. Tous ceux et toutes celles qui assument des responsabilités dans ce secteur savent à quel point l'incertitude est devenue la règle. La note a le mérite d'exister; ne tardons pas pour mettre en route les premiers éléments: il est impératif que cette réforme se fasse.

Au sein de la B.S.R., par exemple, les hommes sont inquiets: ils ne savent pas où se situer dans cet ensemble. À l'échelon local, tant la gendarmerie que la police communale aspirent à une clarification de la situation.

Nous attendons votre projet, monsieur le Premier ministre, et nous l'améliorerons dans le sens que nous avons décrit. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, bij de jongste grondwetsherziening werd aan de Senaat naast een hele reeks andere taken ook de rol van reflectiekamer toebedeeld. Het debat van vandaag heeft naar mijn gevoel zijn plaats in de reflectie-opdracht van deze assemblee. Reflectie betekent in het Nederlands nog steeds nadenken.

Ik heb dus een poging gedaan in alle sereniteit om na te denken over wat collega's hier hebben verklaard. Met een aantal verklaringen kon ik akkoord gaan, maar door sommige andere standpunten werd ik verbijsterd. Bij de uitspraken van mevrouw Lizin werd ik zelfs bijna met zinsverbijstering geslagen.

De precieze taken van het gemeentelijke bestuur zouden toch eens moeten worden vastgelegd. Waarvoor wordt een burgemeester eigenlijk verkozen? Welke kwalificaties zijn er vereist om burgemeester te worden? Het zou ons toch een ongelooflijke voldoening schenken mochten alle burgemeesters erin slagen hun bestuurlijke taken behoorlijk waar te nemen. Het is dus niet goed om de burgemeesters ook nog eens met een onnatuurlijke taak op te zadelen en hen de leiding over het politiekorps toe te vertrouwen. De burgemeesters hebben daarvoor noch de vereiste opleiding, noch de gepaste informatie. Zij staan dus per definitie in een zwakkere positie ten aanzien van de politieambtenaren. De burgemeesters dienen het gezag uit te oefenen over het geheel van de politiekorpsen die op hun grondgebied actief zijn, maar dat houdt niet in dat zij kunnen ingrijpen in tuchtzaken. De praktijk te Antwerpen heeft in het verleden genoegzaam aangetoond dat het fout is de burgemeester te laten ingrijpen in tuchtzaken bij de politie.

Samen met de minister van Binnenlandse Zaken stel ik vast dat de problematiek van het federale niveau veel minder ter discussie staat dan deze van het lokale. Misschien staat de federale politie wat verder van ons bed, maar de toespraak die collega Vandenberghe namens de onderzoekscommissie voor de Georganiseerde Criminaliteit hield, ontkracht dit argument en wijst op het belang van het federale niveau. Misschien valt een en ander eenvoudigweg te verklaren doordat de regering op het federale vlak heel wat minder moeilijkheden stuitte bij het concretiseren van zijn in beginsel mooie ideeën dan op het lokale vlak. Men belooft dat het tot een gelijkgeschikking zal komen van de gezagsstructuren, van het statuut en van de verloning. De regering zal toegeven dat niets haar nog belet om van één korps te spreken. Er bestaat blijkbaar een «hidden agenda».

Vice-eerste minister Vande Lanotte verklaarde dat het onderscheid tussen de korpsen voorlopig dient te worden behouden. Ik ben er echter van overtuigd dat hij zelf de mening is toegedaan dat dit in de toekomst onhoudbaar wordt. Ik blijf dus bij mijn kritiek op de lokale structuren.

Van de minister van Justitie mocht ik vernemen dat het niet de bedoeling is om in een en dezelfde steundienst operationele diensten onder te brengen. Met dit antwoord kreeg ik dus voldoende. Ik mag aannemen dat de steun- en operationele diensten een wettelijke basis zullen krijgen. Dat meen ik te hebben mogen afleiden uit het antwoord van de minister. Daarentegen blijft het probleem van de relaties tussen de federale en de lokale diensten en de er tussenin zwevende arrondissementele recherche huizenhoog.

Er blijven nog een heleboel vragen over. Wij moeten zien hoe dit alles in de praktijk zal worden uitgewerkt. De discussie van vandaag was interessant, omdat een aantal zaken nu duidelijker zijn. Zoals ik vanmorgen reeds zei: dat er een nota is, is een positieve zaak. Ik heb geen vragen bij de algemene beginselen, want daar kan ik achter staan, maar wel bij de uitwerking ervan. Ik denk namelijk dat andere dan louter rationele elementen hebben meegespeeld om bepaalde aspecten van de algemene beginselen in de praktijk te vertalen en dat daar het grote probleem van het Belgisch compromis heeft gespeeld. Wij zullen dus bijzonder aandachtig toekijken op de uitvoering van de plannen.

Ik wil nog even terugkomen op de vergelijking die vice-eerste minister Vande Lanotte maakte tussen de territoriale eenheden van de huidige rijkswacht en gemeentepolitie. Hij zal moeten toegeven dat zijn vergelijking een beetje scheefgetrokken is. Volgens de vice-eerste minister omvatten de territoriale eenheden van de rijkswacht 6 000 à 7 000 manschappen. Dat klopt inderdaad, maar de gemeentepolitie is natuurlijk niet in dezelfde mate geconcentreerd als de territoriale brigades van de rijkswacht. Een stad als Antwerpen telt 2 000 politieagenten tegenover geen enkele rijkswachter, want de rijkswacht is daar met andere zaken bezig, omdat de gemeentepolitie — als zij tenminste niet staakt —

van maandag tot maandag de totale politiezorg waarneemt. In kleinere gemeenten is er echter wel een overwicht van de rijkswacht en dat is groter dan de vice-eerste minister het voorstelt.

Het grote probleem zal dan ook zijn de optimale omvang van de territoriale brigade vast te leggen. Volgens de vice-eerste minister komt deze overeen met de interpolitiezone. Volgens ons moeten wij eerder opteren voor het arrondissement, ook al kan dit bestuurlijk nog worden onderverdeeld. Voor mij is dit echter geen wet van Meden en Perzen en kan daarover nog worden gediscussieerd. Wij moeten er alleen rekening mee houden dat het niet alleen om een scheeftrekking in de aantallen gaat, maar ook om een scheeftrekking op het vlak van de machtsstructuren. De macht van de ene groep gaat verder dan die van de andere, of om het volks uit te drukken: de arm van de ene groep is langer dan die van de andere.

Ik ben ervan overtuigd dat de vice-eerste minister met de opmerkingen die werden gemaakt, ook met die van de oppositie, rekening zal houden, want dat hoort zo in een democratie. Het verheugt mij dat wij dit debat niet afsluiten met een stemming. Het debat dat nu werd gevoerd, vraagt immers geen stemming. Wij hebben gezegd wat wij meenden te moeten zeggen. De tijd was te beperkt en op dat gebied ben ik het eens met mevrouw Milquet, ook al kan zij op een korte tijd zeer veel zeggen. Ik denk dat wij nog verder moeten debateren, maar toch vond ik dit een goede formule. Op één dag kwam iedereen aan het woord en konden wij het debat afronden. Wanneer de antwoorden ingediend zijn, zullen wij hierover nog grondiger kunnen discussiëren en zullen wij de voorstellen van de regering op hun merites beoordelen. Op basis daarvan zullen wij onze stem uitbrengen. (Applaus.)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, in deze vergadering zitten een paar gelukkige mensen. De eerste gelukkige bent uzelf, want de Senaat heeft opnieuw zijn rol als bezinningskamer gespeeld. Collega Coveliers heeft daarbij de nodige duiding gegeven. Wij hebben op onze beurt, weliswaar dunnetjes, het debat kunnen overdoen dat in de Kamer heeft plaatsgehad. Wij hebben de antwoorden gehoord. Ik heb echter niet de indruk dat de twee ministers die hebben geantwoord, onder de indruk zijn van onze opmerkingen en bezinning. Toch hebben wij twee gelukkige ministers gezien.

De SP en de minister van Binnenlandse Zaken wilden een centrale politie, ook al noemt men het een nationale politie. Na de uiteenzetting van de voorzitter van de SP kon ik concluderen dat ook wat op gemeentelijk niveau bereikt werd, aan de diepste verlangens van de SP beantwoordt.

Jammer genoeg is de minister van Justitie ondertussen niet meer aanwezig. Hij is terecht verontschuldigd, want hij is bij het hoogste gezag in ons land, bij de Koning en de ouders van de verdwenen kinderen. Wie heeft er op het ogenblik immers meer macht dan zij? De minister van Justitie zegde wel gelukkig te zijn, maar dit is amper geloofwaardig. De nationale politie is niet wat het centrumpolitieke Vlaanderen had verwacht en het lokale politiestelsel is helemaal niet wat de CVP-burgemeesters er hadden van verwacht.

Ik hoorde vandaag dat de minister en dus ook de regering een resultaatsverbintenis aangaan: de informatie zou juist moeten zijn en naar alle niveaus moeten doorstromen. Dit is nogal ambitieus. Ik hoop dat dit ook op lokaal vlak kan worden gerealiseerd, maar wij hebben daar nu al onze bedenkingen bij. Ik herinner mij nog een andere resultaatsverbintenis van de minister van Justitie en de regering. In de regeringsverklaring twee jaar geleden zegden zij dat de gerechtelijke achterstand binnen de drie jaar zou worden opgelost. Er rest de regering nog één jaar, ik hoop dat ze er snel werk van maakt. (Applaus.)

M. le président. — La parole est à M. Vande Lanotte, vice-Premier ministre.

M. Vande Lanotte, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le président, n'ayant pas répondu à

M. Foret au sujet du coût budgétaire, je tiens à faire cette précision: nous n'avons pas encore calculé l'effet budgétaire, car il existe de nombreux critères divergents.

Je souligne néanmoins que le but n'est pas que les gens gagnent plus d'argent dans le futur, mais que le coût budgétaire soit le moins élevé possible. Nous ne ferons pas une réforme qui ne viserait que le nivellement par le haut. L'objectif est d'augmenter la sécurité et pas nécessairement les salaires.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik wens nog één concrete vraag te stellen. Wat is de timing van de regering voor het invoeren van de nieuwe politiestructuur?

De voorzitter. — Het woord is aan de eerste minister.

De heer Dehaene, eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, in de Kamer is afgesproken de besprekingen in de commissie tegen half december te beëindigen. De regering hoopt dan haar ontwerp, waarin ze rekening zal houden met de debatten in de parlementaire commissies, begin volgend jaar in te dienen. Ik hoop dat de wetsontwerpen nog tijdens deze zitting worden goedgekeurd, maar dat zal een kwestie zijn van goede samenwerking tussen regering, Kamer en Senaat. Als de wetsontwerpen goedgekeurd zijn, kunnen ze in het najaar operationeel worden gemaakt.

De voorzitter. — Dames en heren, iedereen zal het er wellicht over eens zijn dat dit geen louter academisch debat is, maar dat het moet leiden tot politieke gevolgen. Ik stel voor dat de commissies voor de Justitie en voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden zich beraden over eventuele voorstellen of aanbevelingen die door de Senaat kunnen worden geformuleerd ter voorbereiding van dit wetsontwerp. (*Instemming.*)

WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 27 DECEMBER 1973 BETREFFENDE HET STATUUT VAN HET ACTIEF KADER VAN HET OPERATIONEEL KORPS VAN DE RIJKSWACHT EN DE WET VAN 11 JULI 1978 TOT REGELING VAN DE BETREKKINGEN TUSSEN DE OVERHEID EN DE VAKBONDEN VOOR HET RIJKSWACHTPERSONEEL VAN HET ACTIEF KADER

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 27 DÉCEMBRE 1973 RELATIVE AU STATUT DU PERSONNEL DU CADRE ACTIF DU CORPS OPÉRATIONNEL DE LA GENDARMERIE ET LA LOI DU 11 JUILLET 1978 ORGANISANT LES RELATIONS ENTRE LES AUTORITÉS PUBLIQUES ET LES SYNDICATS DU PERSONNEL DU CORPS OPÉRATIONNEL DE LA GENDARMERIE

Discussion générale

Examen des articles

De voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi.

Overeenkomstig het reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-502/6 van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1997-1998.*)

Conformément à notre règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-502/6 de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat. Session 1997-1998.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Caluwé (CVP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, de indieners van dit wetsvoorstel, mevrouw Lizin et de heer Pinoie, beogen hiermee binnen de rijkswacht een ruimere vakbondsvrijheid tot stand te brengen naar het voorbeeld van de wijzigingen die daaromtrent enkele jaren geleden bij het leger plaatsvonden. Tevens brengen zij hierdoor de syndicale situatie bij de rijkswacht op dezelfde noemer als bij de andere politiediensten, wat als tussenstap in het kader van de reorganisatie van de politiediensten noodzakelijk is. Het vorige debat heeft dit voldoende duidelijk gemaakt.

Het wetsvoorstel geeft het rijkswacht personeel de mogelijkheid zich bij de erkende vakbonden van andere beroeps categorieën aan te sluiten, terwijl ze tot nu toe enkel konden aansluiten bij verenigingen die alleen de belangen van het rijkswacht personeel verdedigen. Volgens de indieners van het voorstel moet dit de onpartijdigheid en de beschikbaarheid van de rijkswacht ten goede komen, het algemeen belang dienen en zo nauwer aansluiten bij de burgermaatschappij. Op geen enkel ogenblik echter mogen de rijkswachters uiting geven aan hun politieke overtuiging.

Tijdens een eerste bespreking lieten de meeste commissieleden alsook de minister zich positief uit over de hoofdlijnen van het wetsvoorstel. Er werden enkele technische amendementen goedgekeurd. De discussie spitste zich gaandeweg toe op de volgende twee knelpunten: het aantal representatieve vakorganisaties en de werkingsmiddelen die ze zouden krijgen enerzijds en de datum van inwerkingtreding anderzijds. Ik kom op deze twee punten nog terug, maar voor de volledigheid meld ik nog dat ook aandacht werd besteed aan de problematiek van het stakingsrecht. In het kader van de eenmaking van de politiediensten is niet alleen een gelijkschakeling van het syndicaal statuut, maar ook van het stakingsrecht noodzakelijk.

*De heer Mahoux, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Beslist werd echter om daarover later, los van dit voorstel, verder te discussiëren. Wel sprak de minister zich uit tegen stakingsrecht voor een gewapende openbare macht. Er kunnen andere wegen worden gevonden om hun rechten gewaarborgd te zien.

Wat het aantal representatieve vakverenigingen betreft, werden in het oorspronkelijk wetsvoorstel als leden van het onderhandelingscomité aanvaard, de vakbonden vertegenwoordigd in de NAR en de erkende vakverenigingen waarvan het aantal bijdrageplichtige leden ten minste 10 % vertegenwoordigt van het totale rijkswacht personeel van het operationeel korps, met een maximum van vier vakverenigingen.

De minister sprak zich daarentegen uit voor de opname in het onderhandelingscomité van de drie nationale vakbonden en slechts één korporatieve politievakbond. Hij vond zeven partijen rond de tafel te veel om te onderhandelen over de verdere politiehervormingen en om hierover een consensusbeleid uit te werken.

Na contactname met de thans erkende rijkswachtvakbonden, die zich reeds enigszins bij de ingezette evolutie hebben neergelegd, blijkt dat er ook een aanpassing wordt gevraagd van de samenstelling van de onderzoeksraad en een gelijkwaardige financiële regeling voor iedereen inzake prestaties, vorming en subsidiëring. De commissie volgde het standpunt van de minister.

Een amendement van de indieners zelf bracht de samenstelling van het onderhandelingscomité terug tot de drie syndicale organisaties vertegenwoordigd in de NAR en de erkende syndicale organisatie met het grootst aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst.

In het nieuw voorgestelde systeem gaat men over van twee erkende en twee representatieve rijkswachtvakbonden naar één representatieve zuivere rijkswachtvakbond en drie erkende rijkswachtvakbonden, naast de drie interprofessionele vakorganisaties.

Om de kosten ongeveer gelijk te houden wordt de norm voor de vrijgestelden wel veranderd en moet men zich nu beperken tot vier vrijgestelden in plaats van zes voor de representatieve bonden.

Aan de erkende, niet-representatieve bonden wordt nu een toelage gegeven om hun werking te ondersteunen, alsook faciliteiten inzake vorming. Verder wordt gesteld dat de syndicale premies voor de professionele syndicale organisaties dezelfde moeten zijn als de bijdrage voor de vakbonden vertegenwoordigd in de NAR.

Daar staat wel tegenover dat de syndicale organisaties geen fondsen voor de werking van hun organisatie meer mogen inzamelen bij niet-leden. Tevens wordt voorzien in de toekenning aan haar leden van een vakbondspremie die sommige personeelsleden van de overheidssector genieten. Dit geeft een bijkomende kost van 15 miljoen frank ten laste van het budget van de eerste minister.

Na enige discussie werd overeengekomen de wet in werking te laten treden op 19 november 1998. Dit is de datum waarop de huidige zesjaarlijkse periode van erkenning en representativiteit ten einde loopt.

De meeste amendementen werden aangenomen met zeven stemmen voor, bij één onthouding.

Het geamendeerde voorstel werd met dezelfde uitslag aangenomen. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, la proposition de loi que M. Caluwé vient de résumer est un texte que nous avons préparé dans la perspective du débat que nous avons tenu aujourd'hui sur la réorganisation des services de police. En effet, la négociation qui doit être entamée à propos des multiples statuts existants doit se faire, selon nous, dans des structures semblables. Il est vrai que les transformations à opérer sont énormes. Le changement et la nécessaire coordination des statuts, notamment en matière de pensions, d'heures supplémentaires et de leur calcul, feront l'objet de débats avec des interlocuteurs qui — il faut l'espérer — auront les mêmes points de référence.

Ne revenons plus sur la démilitarisation de la gendarmerie, plus ou moins bien réalisée et théoriquement acquise, bien qu'elle doive encore être parachèvement.

Au cours des dernières années, la volonté est apparue, même au sein de la gendarmerie, d'aller vers une police qui soit beaucoup plus proche de la population. À l'intérieur du corps lui-même, la revendication de sortir du carcan strictement corporatiste est assez forte. En tout cas, une partie des membres de ce corps souhaite vraiment pouvoir mener une activité syndicale plus large.

Tenant compte de la non-harmonisation actuelle, la proposition de loi que M. Pinoie et moi-même avons déposée vise non pas à la suppression des syndicats corporatistes — qui subsisteront s'ils sont représentatifs — mais à créer un cadre au sein duquel les syndicats reconnus au Conseil national du travail pourront aussi représenter le personnel de la gendarmerie.

Le gendarme n'est pas un fonctionnaire d'exception au titre de son statut, surtout pas dans la réforme envisagée, mais bien un agent de l'autorité au service du public. Sa liberté syndicale doit participer de la même logique.

La réforme va donc permettre aux gendarmes de s'affilier à un syndicat interprofessionnel classique sans que cela puisse en aucune façon influencer son action de fonctionnaire de police. Il en va déjà de même pour la police judiciaire et pour la police communale, avec des syndicats « maison » dans ce dernier cas.

Cette modernisation nécessite une période de transition et d'adaptation.

Les modifications de texte que vous nous avez proposées nous réjouissent, monsieur le vice-Premier ministre, car ces mesures qui seront d'application en novembre 1998 permettront de rencontrer cette volonté d'harmoniser les cadres syndicaux, d'ouvrir la liberté syndicale à l'intérieur de la gendarmerie et, bien entendu, d'adapter chaque fois, en fonction de leur représentativité, la présence des syndicats autour de la table des négociations.

Nous avons donc trois syndicats classiques, le Conseil national du travail et le syndicat « maison », le plus représentatif, la représentativité étant elle-même réajustée par le calcul qui est réalisé

chaque année. Dans la proposition de loi, nous établissons donc la distinction entre les organismes agréés et les organismes représentatifs siégeant dans les organes de négociation.

Cette proposition de loi traitant du syndicalisme à la gendarmerie revêt un aspect technique mais son objet est très important. Le combat est mené à l'intérieur des corps depuis longtemps. Les récents débats télévisés ont mis en évidence la façon dont les syndicats « maison » défendent les intérêts de leur propre corps. Je crois donc qu'il convient effectivement d'élargir quelque peu l'horizon et de permettre à vos hommes d'avoir un choix plus large dans la défense de leurs intérêts.

Nous savons que de très longs débats portant sur l'harmonisation des statuts vous attendent, monsieur le vice-Premier ministre, dans un futur que nous espérons assez proche. Comme je l'ai indiqué, tous les corps de gendarmerie, de police communale et de police judiciaire ont pris contact avec les sénateurs qui s'intéressent à cette matière. Nous avons conscience de la difficulté de mener de telles négociations. Cette proposition de loi a pour objectif de fixer un cadre plus complet et harmonisé pour mener à bien ce volet d'une réforme complexe mais utile. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de voorzitter, na de demilitarisering van de rijkswacht, na de grondige wijzigingen die dit korps heeft ondergaan en op de vooravond van nog meer ingrijpen veranderingen in het politielandschap is het de hoogste tijd dat het syndicaal statuut van de rijkswacht wordt aangepast en dat er terzake een parallellisme komt met andere professionele categorieën.

Al te lang werd de specificiteit van het rijkswachtersberoep aangegrepen om een korporatistisch systeem in stand te houden en de aansluiting van het personeel bij de vakbondsorganisaties die vertegenwoordigd zijn in de Nationale Arbeidsraad te verhinderen.

De VLD staat achter de uitgewerkte regeling waarbij een evenwicht werd gevonden tussen het systeem van interprofessionele vakbonden en het vroeger geldend systeem aangezien de vertegenwoordiging van het beroepssyndicaat dat het grootste aantal bijdrageplichtige leden telt gegarandeerd vertegenwoordigd is in de overlegorganen.

De VLD heeft het wetsvoorstel van de collega's Lizin en Pinoie positief benaderd en op twee vlakken geamendeerd. Onder meer door de bepaling in te schrijven waarbij expliciet aan de personeelsleden van het operatief kader van de rijkswacht gegarandeerd wordt dat zij kunnen aansluiten, hetzij bij een professionele vakbond hetzij bij een syndicale organisatie die in de Nationale Arbeidsraad is vertegenwoordigd, wordt de syndicale vrijheid, die toch de hoofdbetrachting van dit voorstel is extra benadrukt.

De VLD stond er tevens op dat het begrip « bijdrageplichtig lid » door de Koning zou worden bepaald. In een constructie waarbij professionele en interprofessionele syndicale organisaties naast elkaar rechten verkrijgen is het niet onbelangrijk voorwaarden op te leggen inzake een minimumbijdrage. Deze bijdrage is thans interprofessioneel vastgesteld op 0,74 % van de geïndexeerde minimumbezoldiging.

Bij gebrek aan een dergelijke bepaling zou het immers kunnen gebeuren dat sommige bonden van hun leden een bijzonder lage bijdrage vragen om via « dumping-cotisaties », aan ledenwerving te doen. Dit kan echter nooit de bedoeling zijn. Door ernaar te streven dat de lidgelden beantwoorden aan de voor ambtenaren voorziene bedragen zal hier ook de nagestreefde uniformiteit met de andere beroepscategorieën worden bereikt.

Voor de correcte uitvoering van de wet zal de ledentelling van het grootste belang zijn. De VLD verwacht dat de minister hierbij voldoende voorzorgsmaatregelen zal nemen opdat de persoonlijke levenssfeer van de aangesloten leden niet zal worden aangetaast.

Het wetsvoorstel kon in de commissie op een algehele consensus rekenen. Het sluit aan bij de algemene sociale evolutie en bij de inhoudelijke veranderingen die het beroep van rijkswachter de laatste zes jaar heeft ondergaan.

Wij zijn ervan overtuigd dat deze wetswijziging een behoorlijke vakbondswerking bij de rijkswacht tot stand zal brengen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om de commissieleden te danken voor het werk dat zij hebben verzet om dit wetsvoorstel tot een goed einde te brengen.

Si cette proposition est importante sur le plan symbolique, elle constitue surtout un changement en profondeur. S'il est exact de dire que le ministre de l'Intérieur est tenté de défendre le corps de la gendarmerie, il n'est pour autant pas hostile à certaines évolutions lorsqu'elles sont possibles. Ces deux aspects coexistent.

Cette modification, inconcevable voici dix ans, fait maintenant l'unanimité. Il convient de souligner un tel changement de mentalité.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Pinoie.

De heer Pinoie (SP). — Mijnheer de voorzitter, na het uitstekende verslag van de heer Caluwé en de opmerkingen van mede-indiener Lizin, kan ik heel kort gaan. Eigenlijk komt het goed uit dat dit wetsvoorstel, dat een wijziging van het syndicaal statuut van de rijkswacht beoogt, na het debat over de politiehervorming wordt behandeld. In het debat van vandaag viel immers op dat iedereen pleit voor een uniformisering van de statuten binnen de verschillende politiediensten. Rekening houdend daarmee, is het volgens mij belangrijk te starten met de aanpassing van het syndicaal statuut van de verschillende politiediensten. Vandaag zal het syndicaal statuut van de rijkswacht waarschijnlijk worden gewijzigd in de Senaat. De kamer kan dit voorstel vervolgens goedkeuren.

Dit voorstel kadert eveneens in de demilitarisering van de rijkswacht. In feite biedt dit wetsvoorstel waarborgen voor de vrije keuze van vakbond, hetzij een interprofessionele vakbond, hetzij een corporatistische vakbond. Dit wetsvoorstel, dat in de commissie bijna eenparig is goedgekeurd, wordt ook door de vakbonden goed onthaald. De tweede- en de derdegrootste vakbond van de rijkswacht maken enkel bezwaar tegen artikel 4, omdat het aantal vakbonden via een amendement werd beperkt tot de drie interprofessionele vakbonden en de ene corporatistische vakbond die na een telling het grootste aantal leden zal hebben.

Daartegenover staat dat de andere vakbonden, die als niet-representatief zullen worden beschouwd, erkend blijven. In de commissie heeft de minister beloofd dat deze vakbonden over voldoende middelen zullen kunnen beschikken. Ik kon begrip opbrengen voor de bezwaren van deze twee vakbonden. Ik moet echter eerlijkheidshalve toegeven dat ik, na de argumenten van de minister en andere commissieleden te hebben gehoord, niet verder heb aangedrongen op een overgangperiode die gelijk is aan de referentieperiode van zes jaar, de periode namelijk tussen de tellingen van de vakbondsleden.

De SP-fractie steunt dit wetsvoorstel en hoopt dat het zeer spoedig wet mag worden.

M. le président. — La parole est à Mme Cornet d'Elzuis.

Mme Cornet d'Elzuis (PRL-FDF). — Monsieur le président, après l'important débat qui s'est déroulé à cette même tribune, toute la journée, à propos de la restructuration de nos services de police, j'estime que la proposition de loi dont nous débattons à présent est loin d'être anodine si on la replace précisément dans le contexte plus large de la réforme annoncée.

Nous sommes en effet amenés aujourd'hui à modifier le régime syndical du personnel de la gendarmerie au moment même où l'on va négocier les statuts du futur personnel de la police nationale.

Cette proposition s'inscrit cependant dans la logique entamée avec la démilitarisation de la gendarmerie acquise il y a quelques années.

Dès lors que le statut du gendarme n'est plus essentiellement militaire, la logique est en effet de s'efforcer de réaliser autant que possible le parallélisme avec la situation existant dans d'autres corps de police. Les policiers communaux et les membres de la police judiciaire ont déjà la possibilité de s'affilier aux syndicats dits « traditionnels ».

Mais on constate cependant chez ces policiers une tendance à s'orienter vers les syndicats apolitiques spécifiques à leur corps. En effet, en raison de leurs tâches et de leurs statuts, ils montrent une certaine réticence à être confondus avec les autres fonctionnaires de la commune ou de l'État.

Il est en tout cas à souhaiter que les syndicats traditionnels qui s'ouvriront aux gendarmes puissent défendre les intérêts de ces derniers dans les meilleures conditions. Ils devront en tout cas adapter leurs structures pour offrir aux gendarmes la place qui leur revient dans les négociations à venir.

Par ailleurs, la possibilité d'accès aux trois organisations représentatives traditionnelles n'entraînera pour les gendarmes aucune modification en ce qui concerne l'interdiction du droit de grève et de récolte de fonds.

La présente proposition s'inscrit dans une optique de liberté puisqu'elle offre aux gendarmes la liberté d'affiliation syndicale grâce au pluralisme des différentes organisations syndicales. Nous devons cependant veiller à ce que cette liberté n'ait pas pour conséquence de permettre « d'étiqueter » politiquement chaque gendarme.

La situation risque de devenir difficile lorsque ces gendarmes devront assurer le maintien de l'ordre au cours de grèves et manifestations diverses organisées par les syndicats traditionnels dont ils feront partie.

Ces réticences ne nous empêcheront toutefois pas de voter positivement le texte qui nous est présenté. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, la proposition de loi qui est aujourd'hui soumise à notre vote s'inscrit parfaitement dans le débat qui a eu lieu ce matin et cet après-midi en séance plénière du Sénat. Elle a, en effet, pour but de permettre aux gendarmes de s'affilier à une grande centrale classique, comme la possibilité existe actuellement au sein, notamment, de la police judiciaire.

Cette réforme va donc dans le sens souhaité non seulement par le rapport de la commission de l'Intérieur du Sénat, relatif à l'évaluation des services de police, mais aussi dans le sens du texte que le gouvernement a déposé le 7 octobre dernier sur le même sujet et qui vise à une certaine uniformisation des statuts.

Si la gendarmerie en arrive à constituer avec la police judiciaire un corps intégré, il est évident que le droit syndical doit aussi faire l'objet d'une harmonisation.

Si cette proposition de loi peut paraître un peu anachronique au vu de la réforme qui s'annonce, elle a néanmoins toute son importance, puisqu'elle va permettre aux gendarmes de disposer d'un statut équivalent aux autres fonctionnaires de police et leur permettre ainsi de négocier la future réforme.

Il est évident que d'ici peu, dans le cadre de la réforme du paysage policier, une autre loi devra être élaborée étant donné que certains corps de police actuels risquent d'être supprimés.

Outre ces aspects pragmatiques, il s'agit véritablement d'une réforme d'envergure, surtout sur le plan philosophique, puisqu'elle ouvrira la porte d'une plus grande transparence à un corps que l'on a souvent taxé de très corporatiste, la démilitarisation de la gendarmerie entamée en 1992 ne s'étant pas encore réalisée au niveau de la fonction syndicale.

Je pense donc qu'il s'agit d'un pas important pour intégrer la gendarmerie à la société civile et lui permettre d'être représentée par des syndicats qui comptent évidemment en leur sein des représentants d'autres professions. Il s'agit d'un élément fondamental dans la philosophie d'une police de base, d'une police intégrée, notamment dans la société civile.

Si l'affiliation à un syndicat classique est prévue, la subsistance d'un syndicat corporatiste est maintenue. Ce sera donc celui qui comptera le plus grand nombre d'affiliés.

Au départ, nous aurions souhaité que plusieurs syndicats professionnels puissent subsister ou que le texte aménage une période transitoire afin de permettre aux autres syndicats de s'adapter. Vu le nombre d'émissions sur la gendarmerie diffusées actuellement, j'estime que l'expression exclusive du syndicat de M. Van Keer a plus tendance à nuire à l'image de marque de la gendarmerie que si celle-ci était représentée par une autre personne. En l'occurrence, je préférerais que ce soit carrément M. De Ridder qui s'exprime sur les plateaux de télévision, car M. Van Keer donne une image totalement caricaturale de la gendarmerie. À terme, je trouverais donc très sain que des représentants d'autres syndicats classiques puissent défendre les intérêts de la police d'une manière plus modérée et moins corporatiste.

Cependant, dans le cadre de la discussion, le ministre nous a donné des garanties quant à la subsistance de syndicats professionnels reconnus qui tiennent souvent des propos plus modérés. Ceux-ci continueront à bénéficier des avantages qu'ils ont actuellement, à savoir des délégués syndicaux disposant de jours de congé pour exercer correctement leur fonction. Cela peut paraître très pragmatique mais c'est fondamental car il est impossible pour un syndicat d'espérer un jour compter un plus grand nombre d'affiliés s'il ne dispose pas d'une structure minimale pour mener sa tâche à bien.

Ces garanties, ajoutées à la période de transition jusqu'en 1998 pour permettre une certaine réadaptation avant d'officialiser le comptage, nous ont semblé suffisantes.

Pour terminer, à l'heure où tout le monde demande la transparence, il est nécessaire que les syndicats représentant le personnel de la gendarmerie puissent être liés, sous quelque forme que ce soit, à des syndicats regroupant d'autres catégories professionnelles. À mon sens, il s'agit d'un pas vers une meilleure intégration citoyenne. La réforme du paysage policier doit répondre à une demande de démocratie et de concept de service public. La réforme proposée va dans ce sens et mon groupe la votera sans aucune réserve. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksuniefractie zal zich bij de stemming over dit voorstel onthouden.

In de eerste plaats is de verhouding tussen de Volksunie en de syndicaten over het algemeen al eerder problematisch. Eigenlijk zijn wij niet gelukkig met de wijze waarop het sociaal overleg in het land plaatsvindt. Dit komt eens te meer tot uiting in dit voorstel.

De minister heeft gewezen op de krachtlijnen van het voorstel. Op pagina 2 van het verslag verklaart hij dat het voorstel gestoeld is op het principe dat de traditionele, politiek geïnspireerde vakbonden moeten worden toegelaten tot de onderhandelingen. Alsof het voorstel niet meer inhoudt dan dit!

Wij hebben moeite met de wijze waarop in dit voorstel het sociaal overleg wordt georganiseerd, vooral omdat zelfs de principes ervan een al te duidelijke politisering verraden. Worden toegelaten tot de onderhandelingen de drie politiek geïnspireerde vakbonden — omdat het bijna niet anders kan — en de grootste corporatistische vakbond.

Mijn argwaan werd ook gewekt door de verklaring van een van de indieners. Op pagina 8 van het verslag verklaart zij in verband met het toekomstige syndicale landschap: «Men mag zich geen illusies maken, het is wel degelijk de bedoeling dat er zo weinig mogelijk corporatistische vakbonden komen.» Enerzijds worden de drie politiek gekleurde vakbonden toegelaten, maar anderzijds wil men zo weinig mogelijk andere vakbonden, liefst geen enkele. De Volksuniefractie zal haar argwaan uiten in een onthouding.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, in principe zijn wij het zeker eens met de toekenning van vakbondsvrij-

heid binnen alle politiediensten en dus ook binnen de rijkswacht. In die zin was dit voorstel een stap voorwaarts, omdat hierdoor de vakbonden ook binnen de rijkswacht kunnen worden georganiseerd.

Ik heb echter een aantal bedenkingen bij de coördinatie van de politiehervorming, waarover wij daarstraks hebben gesproken, en dit voorstel dat in de herfst van 1998 in werking zal treden. Ik heb niet voor niets gevraagd wat het tijdschema van de regering was voor het in werking treden van de politiehervorming in haar geheel. De eerste minister heeft geantwoord dat hij hoopte dat de hervorming tegen het najaar van volgend jaar zou kunnen worden gerealiseerd. Theoretisch zou de politiehervorming dus kunnen samenvallen met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel.

Ik vraag mij dus af waarom er nog initiatieven worden genomen voor een rijkswacht waarvan men ons zegt dat zij zal worden afgeschaft en deel zal uitmaken van een groter geheel, waarin niemand — naar ik hoop — eraan zal denken de vakbondsvrijheid te beletten. De federale politie, de lokale politie en de verticale lijnen tussen beide politiediensten impliceren dat alle vakbonden die hiervoor over een voldoende ruime aanhang beschikken, zich binnen het politieapparaat kunnen organiseren. Zal dit niet tot een pervers resultaat leiden?

Tot mijn spijt stel ik vast dat mevrouw Lizin niet meer aanwezig is. Ik richt mijn vraag dus tot de minister, maar ook tot de indieners. Betekent de goedkeuring van dit wetsvoorstel niet dat de heer Van Keer met zijn betwistbare organisatie — of de betwistbare heer Van Keer met zijn organisatie — op een fauteuil in de toekomstige politiestructuur wordt binnengeloodst, waar hij anders waarschijnlijk niet zou binnengeraken?

Op die vraag zou ik graag een zinnig antwoord krijgen. Ik heb niet de indruk dat deze vraag in de commissie aan bod is gekomen, omdat hierover in het verslag niets terug te vinden is en omdat het voorstel dateert van vóór het regeringsplan over de politiehervorming. Ik suggereer dan ook dit voorstel terug naar de commissie te verzenden, want met de voorliggende tekst vrees ik dat wij het omgekeerde gaan bereiken van wat wij werkelijk willen, namelijk een democratisering.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten wij de artikelsgewijze bespreking aan.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

Artikel 1 luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 24/10 van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het operationeel korps van de rijkswacht, ingevoegd bij de wet van 24 juli 1992, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 24/10. Onverminderd artikel 24/3, 4°, 8° en 9°, mogen de personeelsleden aansluiten bij beroepsverenigingen naar keuze.»

Art. 2. L'article 24/10 de la loi du 27 décembre 1973 relative au statut du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie, inséré par la loi du 24 juillet 1992, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 24/10. Sans préjudice de l'article 24/3, 4°, 8° et 9°, les membres du personnel peuvent s'affilier à des associations professionnelles de leur choix.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Het tweede lid van artikel 1 van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het operationeel korps, gewijzigd bij de wet van 24 juli 1992, wordt vervangen als volgt:

«Het personeel bedoeld in het eerste lid mag aansluiten hetzij bij een professionele syndicale organisatie van het rijkswachtpersoneel, hetzij bij een syndicale organisatie die aangesloten is bij een in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde syndicale organisatie.»

Art. 3. L'article 1er, deuxième alinéa, de la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie est remplacé par la disposition suivante:

«Le personnel visé au premier alinéa peut s'affilier soit à une organisation syndicale professionnelle du personnel de la gendarmerie, soit à une organisation syndicale affiliée à une organisation syndicale représentée au Conseil national du travail.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Artikel 5 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 24 juli 1992 en 9 december 1994, wordt vervangen als volgt:

«Art. 5. Wordt geacht representatief te zijn om te zetelen in het onderhandelingscomité bedoeld in artikel 3:

1° elke syndicale organisatie erkend in de zin van artikel 12 die aangesloten is bij een syndicale organisatie die in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigd is;

2° de in de zin van artikel 12 erkende syndicale organisatie die het grootst aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst telt onder de andere syndicale organisaties dan die bedoeld in 1°.»

Art. 4. L'article 5 de la même loi, modifié par les lois des 24 juillet 1992 et 9 décembre 1994, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 5. Est considérée comme représentative pour siéger au comité de négociation visé à l'article 3:

1° toute organisation syndicale, agréée au sens de l'article 12, qui est affiliée à une organisation syndicale représentée au Conseil national du travail;

2° l'organisation syndicale agréée, au sens de l'article 12, qui compte le plus grand nombre d'affiliés cotisant en service actif parmi les organisations syndicales autres que celles visées au 1°.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. In artikel 11, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 9 december 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede en het derde lid van § 2 worden opgeheven;

2° het vierde lid van § 2, dat het tweede lid wordt, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«in de plaats van de syndicale organisatie die tot dan toe het grootst aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst telde. De vergelijking wordt gemaakt aan de hand van een onderzoek dat plaatsvindt naar aanleiding van het onderzoek van de nieuwe aanvraag.»

3° er wordt in hetzelfde artikel een § 3 toegevoegd luidend als volgt:

«§ 3. De Koning bepaalt het begrip «bijdrageplichtig lid.»

Art. 5. À l'article 11, de la même loi, modifié par la loi du 9 décembre 1994, sont apportées les modifications suivantes:

1° les alinéas 2 et 3 du § 2 sont abrogés;

2° l'alinéa 4 du § 2, qui devient l'alinéa 2, est complété par le texte suivant:

«à la place de l'organisation syndicale qui, jusqu'alors, comptait le plus grand nombre d'affiliés cotisant en service actif. La comparaison est faite par un examen qui a eu lieu à l'occasion de l'examen de la nouvelle demande.»

3° dans le même article est inséré un § 3, rédigé comme suit:

«§ 3. Le Roi définit la notion d'«affilié cotisant.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. In artikel 12, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt 4° vervangen als volgt:

«4° die in geen enkele vorm verbonden zijn met een andere organisatie erkend met toepassing van dit artikel;»;

2° in het eerste lid wordt 5° vervangen als volgt:

«5° die, met uitzondering van de syndicale organisaties aangesloten bij een syndicale organisatie die vertegenwoordigd is in de Nationale Arbeidsraad:

— uitsluitend de in artikel 1 bedoelde personeelsleden of op rust gestelde personeelsleden als leden groeperen;

— in geen enkele vorm verbonden zijn met organisaties die andere belangen verdedigen dan die van de in artikel 1 bedoelde personeelsleden of op rust gestelde personeelsleden of hun rechthebbenden;

— hun statuten en de lijst van hun verantwoordelijke leiders aangekend toezenden aan de minister van Binnenlandse Zaken.»;

3° in het tweede lid wordt het woord «Landsverdediging» vervangen door de woorden «Binnenlandse Zaken».

Art. 6. À l'article 12 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, le 4° est remplacé par la disposition suivante:

«4° qui ne sont liées sous aucune forme à une autre organisation syndicale agréée en application du présent article;»;

2° à l'alinéa 1er, le 5° est remplacé par la disposition suivante:

«5° qui, à l'exception des organisations syndicales affiliées à une organisation syndicale représentée au Conseil national du travail:

— groupent exclusivement comme membres les membres du personnel visés à l'article 1er ou des membres du personnel retraités;

— ne sont liées sous aucune forme à des organisations qui défendent d'autres intérêts que ceux des membres du personnel visés à l'article 1er ou de membres du personnel retraités ou de leurs ayants droits;

— ont adressé, par pli recommandé, leurs statuts et la liste de leurs dirigeants responsables au ministre de l'Intérieur.»;

3° à l'alinéa 2, les mots «la Défense nationale» sont remplacés par les mots «l'Intérieur».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. In artikel 16 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 24 juli 1992, worden de woorden «de artikelen 24/9 en 24/10» vervangen door de woorden «het artikel 24/9».

Art. 7. À l'article 16 de la même loi, modifié par la loi du 24 juillet 1992, les mots «les articles 24/9 et 24/10» sont remplacés par les mots «l'article 24/9».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. In dezelfde wet wordt een hoofdstuk VIII-*bis* ingevoegd, houdende een artikel 16*bis*, luidend als volgt:

«Hoofdstuk VIII-*bis* — Werking van de syndicale organisaties

Art. 16*bis*. Het is de syndicale organisaties die zich kenbaar maken als syndicale organisatie van het rijkswachtpersoneel verboden werkingsfondsen te verwerven door middel van gelijk welke ronselpraktijk. De niet-naleving ervan leidt tot de intrekking van de erkenning van de syndicale organisatie.»

Art. 8. Dans la même loi est inséré un chapitre VIII-*bis*, comprenant un article 16*bis*, libellé comme suit:

« Chapitre VIII-*bis* — Fonctionnement des organisations syndicales

Art. 16*bis*. Il est interdit aux organisations syndicales, en faisant état de leur qualité d'organisation syndicale du personnel de la gendarmerie, de récolter des fonds destinés à assurer leur fonctionnement, au moyen de pratiques de démarchage, sous quelque forme que ce soit. Le non-respect de cette interdiction entraîne le retrait de l'agrégation de l'organisation syndicale. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. In artikel 1, *a*), van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector en aan de in die sector tewerkgestelde werklozen, gewijzigd bij de wet van 6 juli 1989, zijn de woorden «het operationeel korps van de rijkswacht» vervallen.

Art. 9. À l'article 1er, *a*), de la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public et aux chômeurs mis au travail dans ce secteur, modifié par la loi du 6 juillet 1989, les mots «du corps opérationnel de la gendarmerie» sont supprimés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. Artikel 2, § 3, van dezelfde wet wordt aangevuld met een 6°, luidend als volgt:

« 6° ten opzichte van de personeelsleden bedoeld in artikel 1 van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het operationeel korps, de organisaties die voldoen aan de voorwaarden van artikel 5, 1° of 2°, van die wet. »

Art. 10. L'article 2, § 3, de la même loi, est complété par un 6°, rédigé comme suit:

« 6° à l'égard des membres du personnel visés à l'article 1er de la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie, les organisations qui satisfont aux conditions de l'article 5, 1° ou 2°, de la même loi. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. Deze wet treedt in werking op 19 november 1998.

Vanaf die datum en onverminderd artikel 11, § 2, van de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het operationeel korps, zoals gewijzigd bij deze wet, is de syndicale organisatie die op grond van het bij toepassing van artikel 11, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, in 1998 gevoerde onderzoek, het grootst aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst telt, de representatieve syndicale organisatie bedoeld in artikel 5, 2°, van dezelfde wet.

De commissie bedoeld in voormeld artikel 11, § 1, eerste lid, gaat daartoe bij het in 1998 gevoerde onderzoek na welke de syndicale organisatie is die het grootst aantal bijdrageplichtige leden in actieve dienst telt.

Art. 11. La présente loi entre en vigueur le 19 novembre 1998.

À partir de cette date et sans préjudice de l'article 11, § 2, de la loi du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie, tel que modifié par la présente loi, l'organisation syndicale qui, sur la base de l'examen de 1998 fait en application de l'article 11, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, compte le plus grand nombre d'affiliés cotisants en service actif, est l'organisation syndicale représentative visée à l'article 5, 2°, de la même loi.

La commission visée à l'article 11, § 1er, alinéa 1er, précité, vérifie à cet effet, lors de l'examen de 1998, quelle est l'organisation syndicale qui compte le plus grand nombre d'affiliés cotisants en service actif.

— Aangenomen.

Adopté.

De voorzitter. — De commissie stelt volgend nieuw opschrift voor: Wetsvoorstel tot wijziging van het syndicaal statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht.

La commission propose un nouvel intitulé ainsi rédigé: Proposition de loi portant modification du statut syndical du personnel du corps opérationnel de la gendarmerie.

Is de Senaat het met die tekst eens?

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée? (*Assentiment.*)

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het geheel van het wetsvoorstel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL EN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE UITVOER VAN LANSSEN EN ANDERE BLANKE WAPENS IN 1993 EN 1994»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR ET AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «L'EXPORTATION DE LANCES ET D'AUTRES ARMES BLANCHES EN 1993 ET 1994»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel en aan de minister van Buitenlandse Zaken.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, volgens cijfergegevens afkomstig uit het jongste verslag aan het Parlement over de uitvoer van wapens blijkt dat ons land in 1993 voor 7 613 000 Belgische frank lanssen en andere blanke wapens uitvoerde. Ook in 1994 voerden wij voor 7 387 000 frank blanke wapens uit, terwijl in 1995 dit bedrag daalt tot minder dan een tiende, namelijk 614 000 frank.

Precies in de jaren 1993 en 1994 vonden de voorbereiding en de uitvoering van de genocide in Rwanda plaats, waarbij bijna 1 miljoen mensen de dood vonden. Heel de wereld heeft met afgrijzen kunnen vaststellen dat deze genocide zich voltrok, voornamelijk door het gebruik van blanke wapens. Voor de Rwanda-commissie in de Senaat getuigde de heer Galand, voorzitter van het CNCN en expert in internationale financiële transacties, dat vooral vanaf 1993 Rwandese burgermilities overgingen tot de massale aankoop van blanke wapens, zoals machetes, hakken en messen in proporties die niet overeenstemmen met de voorgaande jaren. Deze expert besluit hieruit dat er wel degelijk een correlatie bestaat tussen deze aankoop en het gebruik van deze wapens voor genocidaire doeleinden.

Kan de minister verduidelijken of Belgische ondernemingen, en zo ja welke, van 1992 tot 1994 blanke wapens uitvoerden naar Rwanda of naar andere Afrikaanse bestemmingen? Wat was de specifieke aard van deze leveringen en hoe groot waren ze? Wat was de exacte bestemming van deze transacties? Werden de bestemmelingen doorgelicht en geëvalueerd en zo ja, op welke manier? Kan de minister zeggen welk lid van de toenmalige regering de diverse uitvoervergunningen voor blanke wapens heeft afgeleverd? Werd dit in de Ministerraad besproken?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, vorige week was ik niet in staat op deze vraag te antwoorden. Samen met de minister van Financiën en Buitenlandse Handel heb ik de zaak inmiddels zorgvuldig bekeken. Ik antwoord bijgevolg uit ons beider naam.

De uitvoercijfers waaraan senator Goris refereert, hebben eigenlijk betrekking op de goederencode 9307 die onder meer slaat op sabels, degens en bajonetten. De goederen die onder deze codes vallen zijn in België noch in andere landen onderworpen aan een uitvoervergunning. Het gaat hier overigens meestal om stukken uit historische collecties.

De uitvoer van materiaal als machetes en hakken wordt opgetekend onder de goederencode 8201, zijnde handgereedschap voor land-, tuin- of bosbouw. Messen vallen onder de codes 8211 of 8214. De producten die onder deze goederencodes vallen, vergen geen vergunning; hun uitvoer wordt dus slechts a posteriori geregistreerd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, dat sorteert onder de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken.

In oktober 1990 heeft de regering beslist voor wapens naar Rwanda niet langer uitvoervergunningen te verlenen. Sedert die datum werd door de bevoegde ministers dan ook geen enkele uitvoervergunning naar Rwanda meer goedgekeurd.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, aangezien deze zaak mij ten zeerste verontrust, zou ik mijn vraag ook aan de minister van Economische Zaken willen stellen.

Minister Derycke heeft de afkomst, noch de bestemming van al die stukken uit historische collecties aangegeven. Zeker is dat het bedrag voor deze transacties in 1993 en 1994 tienmaal hoger ligt dan in andere jaren. Mag ik de minister nogmaals verzoeken om te laten nagaan of deze transacties wel degelijk stukken uit historische collecties betreffen? Ik heb daarover de grootste twijfels. De minister mag geen vrede nemen met het vermelden van de algemene beschrijving van de goederencodes. Zijn diensten zouden moeten nagaan of er onder voormelde codes ook effectief historische verzamelingen werden ingeschreven. In de gegeven omstandigheden is een vertienvoudiging van de uitvoer onrustwekkend en verdient ze al onze aandacht.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES FAUX COMMIS PAR DES FONCTIONNAIRES APRÈS LA SIGNATURE DU TRAITÉ D'AMSTERDAM»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE VALSHEID IN GESCHRIFTE WAARAAN AMBTENAREN ZICH HEBBEN SCHULDIG GEMAAKT NA DE ONDERTEKENING VAN HET VERDRAG VAN AMSTERDAM»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au ministre des Affaires étrangères.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, tous les traités européens C.E.C.A., C.E.E., Euratom, fusion des institutions, Acte unique, Maastricht, ont été signés par nos dirigeants politiques «pour le Royaume de Belgique» avec nos partenaires européens. Tel a été aussi le cas pour le Traité d'Amsterdam, et c'est ainsi que l'entendent nos quatorze partenaires au sein de l'Union européenne.

Il me revient que, subrepticement, après la signature du Traité conclu au nom du Royaume, des fonctionnaires auraient, à l'insu du secrétariat du Conseil, et même du représentant permanent, ajouté, sous la signature — en l'occurrence la vôtre, monsieur le ministre — apposée officiellement et publiquement, que c'était également au nom de la Communauté-Région flamande, de la Région wallonne, de la Région de Bruxelles-Capitale, de la Communauté française et de la Communauté germanophone, que le Traité avait été conclu avec nos partenaires.

Le ministre peut-il confirmer qu'il en est bien ainsi, et comment il compte sanctionner cette grave erreur, d'autant que les arrangements de vote et la répartition des compétences, pour tenir compte de nos réformes institutionnelles, ne peuvent entraîner en rien des conséquences à l'égard de nos partenaires qui ne reconnaissent que le Royaume de Belgique dans les actes internationaux que nous concluons?

M. le président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le président, je tiens d'emblée à rassurer notre collègue Hatry: la présentation des faits tels qu'ils lui ont été rapportés relève du domaine de la fantaisie. Par ailleurs, je ne peux m'empêcher d'exprimer mon étonnement d'entendre qualifier de «faux», l'application correcte de notre Constitution et des lois qui en découlent, ainsi que les accords approuvés par le Parlement.

En effet, M. Hatry n'ignore pas que le 8 mars 1994, en exécution de la Constitution et de la loi spéciale du 5 mai 1993, a été conclu entre le gouvernement fédéral et les communautés et régions un accord de coopération relatif aux modalités de conclusion des traités mixtes. Cet accord a par la suite été approuvé par le Parlement; il s'agit de la loi du 20 août 1996 parue au *Moniteur belge* du 17 décembre 1996.

En exécution de l'article 8 de cet accord, on a convenu au sein de la Conférence interministérielle de politique extérieure des modalités de mise en œuvre du principe de la cosignature des traités mixtes.

Vous vous souviendrez sans aucun doute que, lors de l'examen, au début de 1996, de la loi d'approbation de cet accord de coopération, j'avais, en votre présence, exposé en détail ces modalités, en particulier les formules de signature.

La manière dont j'ai moi-même signé le Traité d'Amsterdam, à savoir au nom du Royaume de Belgique, avec mention des autres entités concernées en dessous de la signature, correspond entièrement au mode de signature des traités mixtes appliqué par la Belgique depuis le 8 mars 1994 dans le cadre de l'Union européenne. Je tiens d'ailleurs à faire remarquer que cette mention figurait déjà en imprimé sur l'exemplaire original du traité que j'ai signé et qu'elle n'a aucunement été ajoutée par la suite par l'une ou l'autre main obscure.

En vue de la transparence sur le plan européen, le mode de signature de traités mixtes par la Belgique fut d'ailleurs publié officiellement dans le *Journal officiel des Communautés européennes* du 23 juin 1995, dont je me ferai un plaisir d'offrir une copie à l'honorable sénateur.

Il s'apercevra que ce texte affirme clairement que cette manière de signer ne porte point préjudice au fait que c'est le Royaume de Belgique qui, en tant que tel, sera dans tous les cas engagé pour l'entièreté de son territoire par les dispositions des accords internationaux qu'il a conclus et que c'est uniquement au Royaume, en tant que tel, qu'incombera la pleine responsabilité du respect des obligations souscrites dans les accords internationaux en cause, tant vis-à-vis des Communautés européennes que des autres États contractants.

Le Traité d'Amsterdam est le premier traité de base de l'Union européenne signé de cette manière par la Belgique depuis la dernière réforme constitutionnelle, de sorte que les garanties mentionnées dans le *Journal officiel* ont été répétées dans le procès-verbal de signature du traité. À toutes fins utiles, nous nous proposons — en concertation avec les communautés et régions — de faire prochainement une nouvelle déclaration au Conseil des ministres de l'Union, similaire à celle de 1995, dont la portée serait étendue à tous les traités dorénavant signés par le

Royaume de Belgique en tant qu'État membre de l'Union européenne, y compris les traités constitutifs et les traités d'adhésion. Cette déclaration sera également publiée au *Journal officiel des Communautés européennes*.

M. le président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je note avec satisfaction que l'émoi manifesté par des hautes personnalités responsables du Traité en ce qui concerne leurs pays respectifs n'était pas fondé.

Dans ce cas, il est évident qu'aucun faux n'a été commis. Cependant, je vous assure qu'à un moment donné — et M. le ministre ne l'ignore pas — il y a eu une vive inquiétude à l'idée que quelqu'un aurait modifié le texte, après la signature, en ajoutant des mentions qui n'auraient pas été portées à la connaissance de nos quatorze partenaires.

M. le président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le président, M. Hatry a parfaitement raison sur ce point. C'est la raison pour laquelle j'ai scrupuleusement vérifié le document avant d'y apposer ma signature.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW CANTILLON AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID, TOEGEVOEGD AAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU, TOEGEVOEGD AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID OVER «DE TEGEMOETKOMING VOOR HULP AAN BEJAARDEN»

QUESTION ORALE DE MME CANTILLON AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ, ADJOINT AU MINISTRE DE L'INTÉRIEUR ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT, ADJOINT AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE, SUR «L'ALLOCATION POUR L'AIDE AUX PERSONNES ÂGÉES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid.

Minister Derycke antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan mevrouw Cantillon.

Mevrouw Cantillon (CVP). — Mijnheer de voorzitter, voor ik mijn kritische vragen stel, wil ik erop wijzen dat het bestuur van de maatschappelijke integratie van het ministerie van Sociale Zaken de voorbije jaren een lovenswaardige vooruitgang heeft geboekt op het vlak van de toekenningstermijn voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Uit nieuwe informatie blijkt dat een aantal bejaarden die nochtans recht hebben op zo een uitkering, daar om een of andere reden geen beroep op doen. Op het ogenblik hebben ongeveer 51 000 bejaarden de uitkering aangevraagd, terwijl ongeveer 120 000 bejaarden er recht op hebben.

Bovendien blijken er zeer grote geografische ongelijkheden te zijn. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld zijn er per 100 65-plussers, 5,25 rechthebbenden terwijl er in Antwerpen slechts 2,76 en in Namen slechts 2,78 zijn.

We kunnen er van uitgaan dat de oorzaak van de onderbenutting en waarschijnlijk ook van de geografische scheeftekening ligt in het feit dat deze uitkering weinig bekend is. Tussen haakjes wil ik even vermelden dat het bedrag van deze uitkering niet gering is. Het gaat gemiddeld om 6 000 frank voor een koppel hulpbehoevende bejaarden.

Mijn vraag is dan ook welke bijsturing de regering overweegt en wat er op het ogenblik reeds wordt gedaan.

Mijn tweede vraag sluit daar onmiddellijk bij aan. Hoe ziet de regering de verhouding tussen de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en de eventuele zorgverzekering waarover op het ogenblik althans in Vlaanderen veel wordt gesproken?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik lees u het antwoord van collega Peeters.

Het probleem van de *non-take up* van sociale prestaties komt terug in alle regelingen van sociale zekerheid en/of sociale bijstand waarbij de toekenning van de prestatie afhankelijk is van de aanvraag van de betrokkene.

In het stelsel van de tegemoetkomingen aan gehandicapten, waartoe de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden behoort, proberen wij dit te verhelpen met een zeer ruime informatieverspreiding. De *Handigids*, die een overzichtelijke beschrijving geeft van de tegemoetkomingen en voordelen voor personen met een handicap en zorgbehoevende bejaarden, blijft beschikbaar voor de bevolking. Hij wordt geregeld geactualiseerd en is op eenvoudige aanvraag gratis te verkrijgen. Dankzij de informatica zal deze gids binnenkort ook toegankelijk zijn voor blinde of slechtziende personen. Daarnaast verspreidt de administratie op grote schaal informatiefolders over het stelsel van tegemoetkomingen aan gehandicapten.

Bovendien zijn de gemeentelijke zitdagen van de maatschappelijk assistenten van de administratie de voorbije jaren sterk in aantal toegenomen. In 1996 hebben de maatschappelijk assistenten in de gemeenten spreekuur gehouden voor een equivalent van 449 werkdagen. Op die manier hebben zij 20 000 personen rechtstreeks te woord gestaan. Deze dienstverlening wordt trouwens nog verder uitgebreid.

Daarnaast staat Handitel ter beschikking. Dit is een automatisch antwoordsysteem waarop de burger 24 uur op 24, 7 dagen op 7, algemene of persoonlijke informatie kan vragen.

Het regeerakkoord bepaalt dat «de regering initiatieven zal nemen teneinde te komen tot een betere dekking van de specifieke risico's die verband houden met de zorgbehoevendheid van bejaarden».

In het kader hiervan is op 1 juli van dit jaar een uitbreiding van het stelsel van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden in werking getreden. Door de creatie van een nieuwe categorie 4 in dit stelsel wordt aan de meest hulpbehoevende bejaarden met een klein inkomen een bijkomende steun van 3 000 frank per maand gegeven.

De minister van Sociale Zaken zal daarenboven invulling geven aan de concrete besteding van het in de begroting van het RIZIV ingeschreven krediet van 1,2 miljard ten behoeve van de chronische patiënten.

Deze maatregelen zullen ook in belangrijke mate ten goede komen aan zorgafhankelijke bejaarden. Het stelsel van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden is geen volwaardig initiatief voor wat doorgaans wordt bedoeld met de «zorgverzekering». De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden is immers een prestatie die zeer selectief wordt toegekend. Zij is gebonden aan een toets van de bestaansmiddelen en helemaal niet gebaseerd op het verzekeringsprincipe.

Weliswaar via een andere techniek wordt wel in belangrijke mate dezelfde doelstelling bereikt als in een zorgverzekering, met name, het verhogen van de levenskwaliteit van hulpbehoevende

bejaarden die vele medische en/of verzorgingskosten hebben. Hun koopkracht wordt immers verhoogd. Beide regelingen kunnen elkaar aanvullen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN HAUTHEM AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «HET VOORNEMEN VAN DE FEDERALE REGERING HET VERLAAGDE BTW-TARIEF IN DE BOUWSECTOR NIET TE VERLENGEN»

QUESTION ORALE DE M. VAN HAUTHEM AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «L'INTENTION DU GOUVERNEMENT FÉDÉRAL DE NE PAS PROLONGER L'APPLICATION DU TAUX RÉDUIT DE LA T.V.A. DANS LE SECTEUR DE LA CONSTRUCTION»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

Minister Derycke antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik betreur dat de vice-eerste minister en minister van Financiën hier niet aanwezig is.

In het kader van de opmaak van de begroting 1998 besliste de regering de maatregel die het BTW-tarief in de bouwsector verlaagde tot respectievelijk 12 % en 6 %, niet meer te verlengen vanaf 1 januari volgend jaar.

Nochtans had deze maatregel zijn nut bewezen wanneer men de effecten ervan nagaat op het sociaal vlak en op het vlak van tewerkstelling. Deze maatregel heeft onweerlegbaar budgettaire gevolgen voor het huisvestingsbeleid van het Vlaams Gewest. Programma's zoals het Sociaal Impulsfonds en Domus Flandria werden opgestart, precies omdat de BTW-tarieven waren verlaagd. Deze programma's lopen ook door na 1 januari 1998. Op 30 april van dit jaar keurde het Vlaams Parlement eenparig een resolutie goed waarin de Vlaamse regering werd opgeroepen er bij de minister op aan te dringen deze sociale maatregel te behouden, eventueel op een selectieve manier. Dit standpunt werd dinsdag nogmaals door het voltallige Vlaams Parlement en de minister-president bevestigd. Op de twee brieven die de Vlaamse minister-president terzake naar de federale regering stuurde, had men zelfs niet de beleefdheid een ontvangstbericht te laten geworden, laat staan erop te antwoorden. Er was bijgevolg geen enkel overleg bij het nemen van de huidige beslissing.

Kan de minister verklaren waarom deze beslissing tot niet-verlenging werd genomen? Heeft men de terugverdieneffecten in acht genomen? Waarom heeft men niet de elementaire beleefdheid opgebracht om te antwoorden op de vraag van de Vlaamse regering, een vraag die werd gesteund door het unanieme Vlaams Parlement? Laat de minister nog ruimte open om over een selectieve verlenging van een verlaagd BTW-tarief te discussiëren of wordt bij voorbaat elk parlementair initiatief terzake de grond ingeboord?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, het koninklijk besluit van 1 december 1995 heeft twee tijdelijke maatregelen ingevoerd tot verlaging van het BTW-tarief van toepassing op sociale woningen. Deze maatregelen waren vanaf de datum van invoering beperkt tot twee volledige kalenderjaren, meer precies van 1 januari 1996 tot 31 december 1997. Bij opmaak van de begroting 1998 heeft de regering beslist deze maatregelen niet te verlengen. Aangezien de

budgettaire ruimte voor 1998 vrij beperkt is, geeft de regering prioriteit aan justitie, gezondheidszorg en de verlaging van de sociale lasten.

De verlenging van het verlaagd BTW-tarief voor de bouwsector zou per jaar ongeveer 6 miljard kosten: 4,5 miljard voor het tarief van 12 % op een schijf van 2 miljoen en 1,5 miljard voor het tarief van 6 % voor de sociale woning in de strikte zin. Deze 6 miljard kunnen geen twee keer worden gebruikt en dus niet worden aangewend voor tewerkstellingsmaatregelen.

Ik herinner eraan dat er voor de bouwsector een nieuwe Mari-beloperatie komt, waardoor de sector zijn positie kan versterken en er meer arbeidsplaatsen kunnen worden gecreëerd.

Inzake de unanieme beslissing van de Vlaamse regering om de aanvraag tot verlenging van het verlaagde BTW-tarief voor de bouwsector te steunen, kan de vraag worden gesteld of ze even unaniem zou reageren indien de federale regering een onderzoek zou vragen naar de mogelijkheid tot vermindering van de registratierechten op de aankoop van bouwgrond met het oog op het bouwen van een eerste woning of op de aankoop van een bestaande woning.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een repliek.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik ben niet van plan te replikeren op het antwoord dat hier werd voorgelezen. Ik zal integendeel een interpellatieverzoek indienen.

Ik heb alle respect voor de minister van Buitenlandse Zaken die de opdracht krijgt hier een antwoord te komen voorlezen, maar naar mijn mening verdient de regering hier een blaam, omdat zij twee ministers naar de Senaat afvaardigt die hier namens alle mogelijke ministers een reeks van antwoorden komen voorlezen. Dit is niet de eerste keer en bovendien is het ditmaal bijzonder frappant. Minister Maystadt beantwoordde vanmiddag in de Kamer wel een aantal mondelinge vragen, maar hier kan hij blijkbaar niet aanwezig zijn. Indien dit zo voortgaat, kan men even goed dit vragenuurtje afschaffen.

De heer Anciaux (VU). — Of de Senaat afschaffen.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Dat men dan inderdaad de Senaat afschaft. Dit kan alleszins niet meer. Op die manier worden de mondelinge vragen in feite gereduceerd tot schriftelijke vragen, want wij krijgen hier hetzelfde antwoord als op een schriftelijke vraag. De minister van dienst kan onmogelijk antwoorden op mijn repliek. Dit is niet eens zijn schuld, het is nu eenmaal niet zijn bevoegdheid. Had ik mijn vraag schriftelijk gesteld dan waren wij nu misschien reeds aan de stemmingen toe. Als men doorgaat met deze spelletjes kan men zwijgen over de herwaardering van de parlementaire instellingen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME MILQUET AU MINISTRE DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE SUR «L'AUTORISATION POUR L'ORGANISATION DU SALON DE L'ARMEMENT»

QUESTION ORALE DE MME SÉMER AU MINISTRE DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE SUR «L'ORGANISATION DU SALON DE L'ARMEMENT»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN WETENSCHAPSBELEID OVER «DE VERGUNNING VOOR HET ORGANISEREN VAN DE WAPENBEURS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW SÉMER AAN DE MINISTER VAN WETENSCHAPSBELEID OVER «HET ORGANISEREN VAN DE WAPENBEURS»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Milquet au ministre de la Politique scientifique.

Je vous propose d'y joindre celle de Mme Sémer qui porte sur le même sujet. (*Assentiment.*)

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, du 28 au 30 octobre devrait se dérouler à Bruxelles, au Palais des Congrès, la bourse aux armements.

Or, il y a deux ans, la Chambre et le Sénat ont adopté des résolutions dans lesquelles il est déclaré que ce type de bourse n'est pas souhaitable, ni éthiquement ni politiquement, en Belgique et dans l'Union européenne.

Même si aucune vente n'y a officiellement lieu, ce salon comporte notamment des démonstrations techniques. Cette bourse est aussi l'occasion, pour des entreprises se concentrant sur les nouvelles technologies d'armement, de se rencontrer. Il est vrai que, dans ce salon, on ne trouve ni grenades ni mitraillettes. Ce qui est en cause, ce sont les dernières trouvailles de la technologie militaire ainsi que les négociations commerciales y afférentes.

Monsieur le ministre, en tant que responsable de la politique scientifique, il vous revient de donner — ou éventuellement de refuser — les autorisations pour le déroulement de ce type de salon qui, à vos yeux, n'est pas une bourse, puisqu'il n'a pas de caractère commercial. Cependant, vu les nombreux contacts qui peuvent y être noués, je pense qu'il possède en réalité un côté commercial. Il permet en effet aux entreprises de se bâtir une réputation et de faire la démonstration de leurs produits, ce qui peut déboucher, après le salon, sur des contrats.

Dans l'organisation d'un tel événement, je vois une contradiction très forte avec la politique menée par notre pays vis-à-vis de régions dévastées par la guerre et la politique de coopération au développement, qui insiste sur la prévention des conflits et le maintien de la paix.

J'aimerais, monsieur le ministre, que vous nous expliquiez votre point de vue sur le sujet, ainsi que les raisons pour lesquelles vous n'avez pas jusqu'à présent refusé que ce type de bourse aux armements se déroule dans notre pays.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Sémer.

Mevrouw Sémer (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de AFCEA-wapenbeurs weer zal plaatsvinden op 28 oktober ondanks het feit dat Kamer en Senaat duidelijk lieten blijken dat wapenbeurzen in België en in de rest van de Europese Unie ethisch en politiek ongewenst zijn. Bovendien wordt deze wapenbeurs voor de tweede maal gehouden in een gebouw van de federale overheid, namelijk in het Congressenpaleis te Brussel. De minister blijft deze wapenbeurs tegen beter weten in een tentoonstelling met symposium noemen, hoewel parlementsleden hebben vastgesteld dat de exposanten wel degelijk commerciële contacten legden met de wapenindustrie en in het bezit waren van catalogi en prijzentabellen. Een cameraploeg van de BRTN leverde trouwens de proef op de som.

Vindt de minister het niet logisch dat bedrijven die actief zijn in de wapenindustrie en die investeren in een zogenaamde tentoonstelling ook hun producten willen verkopen? Denkt de minister dit jaar nog bedrijven te kunnen betrappen op het leggen van contacten voor het verkopen van hun producten, zoals vorig jaar gebeurde? Hoe denkt de minister dit te doen? Indien het geen wapenbeurs betreft, waarom houdt AFCEA dan in die mate vast aan het onbelangrijke tentoonstellingsonderdeel en beperkt het zich niet tot het houden van een symposium? Is de minister bereid de organisatie van de AFCEA-beurs in een gebouw dat onder zijn voogdij valt te verbieden? Is de minister bereid rekening te houden met de resolutie van de Senaat en de motie van aanbeveling van de Kamer?

M. le président. — La parole est à M. Ylief, ministre.

M. Ylief, ministre de la Politique scientifique. — Monsieur le président, je confirme que lors du symposium — c'est la présentation qui m'en a été donnée — qui se tiendra du 28 au 30 octobre au Palais des Congrès de Bruxelles, aucune vente de matériel, en particulier militaire, ne pourra avoir lieu.

De heer Anciaux (VU). — Hoe weet de minister dat? Is hij al op de AFCEA-wapenbeurs geweest? Is hij niet beschaamd hier dergelijke zaken te vertellen!

M. Ylief, ministre de la Politique scientifique. — Plutôt que de m'interrompre, monsieur Anciaux, je vous propose d'attendre la fin de ma réponse, à moins que vous ne la connaissiez, ce dont je doute car il n'y a pas de fuites dans mes services.

Toutes les informations disponibles confirment que les technologies qui y seront présentées peuvent en effet recevoir des applications militaires, mais aussi civiles. C'est pratiquement le cas pour toute application de haute technologie. Ces constatations suffisent à elles seules à nuancer les conclusions de Mmes Milquet et Sémer, qui considèrent que cette manifestation est un salon de l'armement et un événement en contradiction avec la politique menée par notre pays à l'égard de régions dévastées par la guerre.

Je m'attacherai d'abord à répondre à cette seconde considération qui fait partie d'un ensemble bien plus vaste.

In dat verband citeer ik een lid van de Senaat, de heer Staes, die er tijdens de bespreking van de door mevrouw Milquet aangehaalde resolutie aan herinnerde dat men soms ook naar de wapens moet grijpen om de mensenrechten te doen respecteren, zoals ook blijkt uit de gebeurtenissen in ex-Joegoslavië.

D'autres exemples récents, notamment en Afrique centrale, nous rappellent également que des conflits peuvent être dévastateurs sans la mise en œuvre d'armes ou d'engins de haute technologie.

Men verwijt mij hier in het bijzonder dat ik mijn toestemming heb gegeven voor het houden van een wapenbeurs.

Nuance peut-être subtile: je n'ai pas à approuver le déroulement de cette manifestation. Fort heureusement, en effet, le ministre responsable du Palais des Congrès ne fixe ou n'approuve que les règles générales de sa gestion. Il s'agit d'un service d'État à gestion séparée.

Certes — je vous le concède volontiers — je puis parfaitement interdire telle ou telle manifestation dans la mesure où la direction du palais, ou plus précisément du Service national des Congrès, qui fait partie de mon administration et qui est donc soumis à mon autorité, enfreindrait les lois et règlements dans le cadre de l'une ou l'autre manifestation.

La question est donc de savoir si je dois l'interdire et, si oui, sur quelles bases.

Tijdens de bespreking van de resolutie op 29 november 1995 in de Senaat, verklaarde mevrouw Willame dat wegens de aard van het tentoongestelde materiaal dat zowel voor burgerlijke als voor militaire doeleinden kan worden ingezet, de door AFCEA georganiseerde beurs niet kan worden verboden.

Elle souhaitait même qu'«au prochain salon des armements de technique de pointe soient admis seulement les sociétés, les personnes ou les représentants émanant de pays respectant les droits de l'homme». Je pourrais donc en conclure que la poursuite de telles manifestations était loin d'être exclue dans le chef d'une sénatrice qui a voté en faveur de la résolution. Mais je sais, qu'en réalité, madame, vous vous interrogez sur l'opportunité de mettre une infrastructure publique à la disposition d'une organisation qui, selon vos termes, «permettrait aux entreprises de se bâtir une réputation et de faire la démonstration de leurs produits».

S'il fallait bannir l'accès des infrastructures publiques à toute manifestation de ce type, il faudrait sans doute également interdire les meetings de la force aérienne ou bannir d'Internet certains sites commerciaux ou militaires. Ne faudrait-il d'ailleurs pas — je le dis avec un sourire — interdire Internet lui-même, puisque, comme vous le savez, il a été conçu dans le cadre même d'un programme militaire américain?

Laten wij ernstig zijn. De definitie van deze manifestatie, een commerciële beurs of eenvoudigweg een technologische beurs, hangt af van het al dan niet bestaan van handelstransacties.

En cas d'interdiction de cette manifestation, je dois, en vertu de la loi, pouvoir motiver cette décision par des faits objectifs. Cette position est difficile, dans la mesure où elle m'oblige à concilier deux obligations éthiques: celle qu'exprime la résolution du Sénat et celle qui impose que toute décision administrative soit motivée. La seconde étant, de surcroît, une obligation légale, cela m'oblige à ne tenir compte que des faits, même si je comprends, pour ne pas dire partage, votre souhait.

Indien zou blijken dat de bepalingen van de resolutie van de Senaat niet worden nageleefd, zal ik niet aarzelen om de nodige maatregelen te nemen.

De heer Anciaux (VU). — De minister is een marionet van de wapenhandel!

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Sémer voor een repliek.

Mevrouw Sémer (SP). — Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister ontgoochelt mij ten zeerste. Hij blijft spelen met de woorden wapenbeurs, tentoonstelling en symposium. De begripsverwarring wordt hierdoor alsmat groter. We weten allen dat het om een wapenbeurs gaat. Dit is bewezen. De minister zegt dat hij garandeert dat er geen enkele verkoop zal plaatsvinden. Ik begrijp niet hoe hij die garantie kan geven. Er zijn bewijzen dat dergelijke verkopen wel degelijk gebeuren.

Vervolgens vind ik het argument dat wapens moeten worden gebruikt om mensenrechten te verdedigen erg zwak. Dit heeft niets met deze wapenbeurs te maken. De minister gaat volledig voorbij aan de symbolische waarde van een dergelijke beurs in het hart van Brussel. Hierdoor wordt de wapenhandel, die men op de beurs niet kan controleren, gestimuleerd.

Ook de militaire luchtvaartshows en de informatie over bewapening op Internet zijn zeer zwakke argumenten.

Ik weet dat er in verband met de wapenproblematiek heter hangijzers zijn dan een Brusselse wapenbeurs. Ik meen echter dat de minister de invloed van deze beurs en de uitstraling die ervan uitgaat onderschat. Ik roep hem dan ook op zijn verantwoordelijkheid op te nemen, de resolutie van de Senaat in acht te nemen en zich niet te verschuilen achter zijn administratie waarvan hij zegt dat zij beslist waar en wanneer de beurs plaatsvindt. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet pour une réplique.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, j'ai bien entendu les différentes explications du ministre.

Tout d'abord, le fait qu'une sénatrice de mon groupe ait ou non signé un texte, n'a pas beaucoup d'importance dans la question que je pose. Des disciplines de parti existent peut-être chez certains mais pas nécessairement chez d'autres. Nous sommes des parlementaires s'exprimant à titre personnel et librement.

Ensuite, j'ai bien compris, monsieur le ministre, votre argumentation juridique sur le service à gestion séparée et le fait que vous pourriez refuser de donner une autorisation pour autant que vous disposiez d'un motif.

Par ailleurs, les organes gouvernementaux et les institutions sont généralement prolixes quand il s'agit de motivations, et j'en connais certaines, globales et peu étayées, qui passent sans aucun problème.

Dans le cas présent, le seul fait de l'existence d'une résolution et des principes évoqués par Mme Sémer et par moi-même pouvait à suffisance constituer une motivation, même très détaillée, qui, lors d'un éventuel recours, n'aurait pas eu l'air de déplaire au Conseil d'État.

Je pense que la proximité, bien connue, de ce salon de l'armement avec les contacts commerciaux, même si ce n'est pas le but officiel, aurait pu constituer le corps d'une motivation claire.

Reprenant vos exemples, je vous dirai qu'Internet a, certes, des effets pervers mais n'a, jusqu'à présent, encore tué personne; que, par ailleurs, nous sommes occupés à reconstruire une force militaire qui va sauver des vies, parfois grâce à ses avions, et pas nécessairement les tuer. Je crois qu'un salon de l'armement n'a jamais sauvé de vies et, par conséquent, j'estime que votre comparaison est quelque peu malheureuse, monsieur le ministre.

Je persiste à penser que ce type de salon n'est pas souhaitable dans notre pays et que, peut-être, grâce à notre conviction, vous trouverez, l'année prochaine, la motivation qui vous permettra de ne plus l'autoriser.

M. le président. — La parole est à M. Ylief, ministre.

M. Ylief, ministre de la Politique scientifique. — Monsieur le président, partageant largement les commentaires et observations de Mme Milquet et comprenant la position de Mme Sémer, je tiens à dire que le directeur du Palais des Congrès a accordé à l'A.F.C.E.A. une autorisation de tenir un symposium sur l'élargissement de l'O.T.A.N., avec des démonstrations technologiques organisées par de hautes personnalités.

Sur cette base, j'ai moi-même interrogé les organisateurs pour savoir si ce dont ils étaient soupçonnés avait un fondement. Ils ont nié vouloir se prêter d'une façon ou d'une autre à des transactions commerciales.

Le directeur du Palais des Congrès m'a affirmé, à plusieurs reprises et par écrit, qu'il n'était pas question de transactions commerciales. Dès lors, comment voulez-vous que je refuse une autorisation de louer un bâtiment public uniquement sur la base d'un soupçon? Pour le faire à bon droit, il me faut un certain nombre d'éléments, sinon des preuves formellement établies, du moins des présomptions sérieuses.

La seule présomption dont j'ai eu connaissance est une séquence de la B.R.T.N. où un exposant, ayant participé au salon de l'an dernier, reconnaissait que cette participation lui avait permis indirectement de réaliser une transaction commerciale. J'ai exclu cet exposant et sa firme du Palais des Congrès cette année.

Je ne demande qu'à respecter la loi, mais j'ajoute que tout acte administratif doit être motivé et l'être, vous le concéderez, sérieusement et pas n'importe comment.

Mme Milquet (PSC). — Je sais, je suis juriste également.

M. Ylief, ministre de la Politique scientifique. — J'entends en effet éviter que mes décisions soient attaquées devant les juridictions.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Sémer.

Mevrouw Sémer (SP). — Mijnheer de voorzitter, het thema van het symposium van vorig jaar was inderdaad de uitbreiding van de NAVO. Dit lijkt inderdaad een eerbaar thema. Het ligt echter voor de hand dat er in de nieuwe NAVO-Lid-Staten veel geld te verdienen valt met de verkoop van nieuw wapentuig. De uitbreiding is dus niet zo eerbaar als de minister wil doen voorkomen.

Voorts beweert de minister dat hij de exposant die eerlijk bekende dat hij naar de beurs kwam om wapens te verkopen, heeft uitgesloten. Dit is een vrij hypocriete houding want uiteindelijk hebben alle exposanten dezelfde bedoeling. Ik kan de argumenten van de minister dus niet aanvaarden.

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Vous me permettez, monsieur le président, de donner un petit conseil au ministre. Comme nous avons beaucoup parlé de pro-activité, il serait bon, pour l'an prochain, que vous analysiez, monsieur le ministre, ce qui se passe dans ce salon pendant une semaine et le type de discussion qui se trame dans les couloirs.

A.F.C.E.A. est un lobby militaro-industriel qui a des ramifications dans le monde entier et non un club de scientifiques tenant des conversations académiques. Pour éviter que la même situation

ne se reproduise et pour motiver votre éventuel refus, faites examiner par des gens compétents la manière dont cela se passe. Vous glanerez des informations qui ne feront, sans doute, que renforcer nos craintes.

M. Ylieff, ministre de la Politique scientifique. — C'est bien mon intention.

M. le président. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE NIET-TERUGBETALING VAN CORONAIRE STENTS DOOR HET RIZIV»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «LE NON-REMBOURSEMENT PAR L'I.N.A.M.I. DE LA POSE D'UNE PROTHÈSE ENDOLUMINALE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken.

Minister Ylieff antwoordt namens zijn collega.
Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, net zoals de heer Van Hauthem wil ik erop wijzen dat het zeer moeilijk is een repliek te formuleren wanneer de bevoegde minister niet persoonlijk aanwezig is. Ik zal desondanks repliceren omdat minister Ylieff in het verleden voor de *retour du cœur* ging zorgen. Misschien hebben wij de gelegenheid hierover een korte discussie te hebben.

België is het enige land van de Europese Unie waar de ziekenfondsen het aanbrengen van coronaire stents — het gaat jaarlijks om ongeveer 4 000 mensen — niet terugbetalen. Deze stents worden gebruikt om dichtgeslibde en vernauwde kransslagaders weer open te maken door het inbrengen van een roestvrije metalen veer. Men opteert steeds vaker voor stents omdat zij een beter resultaat opleveren dan de klassieke behandeling waarbij de ader wordt verwijd met een ballonnetje.

De ziekenfondsen betalen de ingreep niet terug. Hoewel onvermogen patiënten in dergelijke gevallen een beroep kunnen doen op het solidariteitsfonds van het RIZIV, wordt de aanvraag meestal geweigerd. De criteria voor terugbetaling door het solidariteitsfonds zijn te streng. Ook de hartspecialisten zijn deze mening toegedaan. Men betaalt enkel terug wanneer de patiënt al tweemaal vruchteloos een ballondilatatie heeft gehad. Men kan zich afvragen waarom men zou betalen voor een tweede ballondilatatie wanneer men door het inbrengen van een stent definitief kan worden geholpen. Er wordt eveneens terugbetaald wanneer het bloedvat dichtklapt.

Vroeger diende men in dit geval onmiddellijk te worden geopereerd en moest een bypass worden geplaatst. Nu kan dit probleem in de helft van de gevallen met een stent worden opgelost.

Een derde reden tot terugbetaling is het loskomen van de binnenbekleding van de aders.

Een bijkomende moeilijkheid is dat de beslissing om een stent te plaatsen vaak tijdens de operatie wordt genomen, zodat de patiënt vooraf niet werd ingelicht over de zware kosten van de operatie, met alle gevolgen van dien.

Jammer genoeg gaat het hier om een geneeskunde met twee snelheden, wat niets te maken heeft met kwaliteitsgeneeskunde.

Vandaar mijn vragen.

Ten eerste, is er een grondige reden voor het niet-terugbetalen van coronaire stents?

Ten tweede, is de minister bereid deze mistoestand recht te zetten en, zo ja, binnen welke termijn?

Ten derde, is de minister bereid maatregelen te nemen met het oog op een gemakkelijkere terugbetaling? Zelfs als iemand voldoet aan de strenge terugbetalingscriteria, duurt het vaak nog twee jaar voor de betrokkene het voorgeschoten bedrag wordt terugbetaald.

Ten vierde, België heeft een trieste reputatie inzake de snelheid waarmee de bevolking wordt geholpen met geavanceerde medische technieken en de terugbetaling van nieuwe geneesmiddelen. Welke maatregelen zal de minister nemen om hieraan een einde te maken?

M. le président. — La parole est à M. Ylieff, ministre.

M. Ylieff, ministre de la Politique scientifique. — Monsieur le président, je vous donne lecture de la réponse préparée par Mme la ministre De Galan.

Ik wens eerst en vooral de aandacht van het geachte lid te vestigen op het feit dat de coronaire stents momenteel wel degelijk door de ziekenfondsen worden terugbetaald.

Le remboursement qui s'élève à un montant de 40 000 francs lorsqu'un seul stent est employé et de 50 000 francs dans les cas où deux stents le sont, intervient dans le cadre du Fonds spécial de solidarité, institué par la loi-programme du 22 décembre 1989.

Ce remboursement est accordé dans les cas suivants : premièrement, quand une opération de pontage urgente constitue la seule alternative; deuxièmement, quand il s'agit de la correction d'un échec démontré par angiographie avec dissection stable grave après dilatation conventionnelle par ballonnet; troisièmement, en cas de sténose récidivante d'une artère coronaire, après deux traitements par P.T.C.A. au minimum.

Les demandes de remboursement sont traitées dans le cadre du Fonds spécial de solidarité, afin de garantir tant la nécessaire uniformité des décisions que le respect des limites budgétaires. Pour votre information, je vous signale que la durée moyenne de traitement d'une demande est, pour l'instant, au niveau de l'I.N.A.M.I. d'environ trois mois.

En outre, je vous informe qu'une proposition tendant à introduire les stents coronaires dans la nomenclature des prestations de santé est actuellement à l'étude, ce qui engendrera très certainement une simplification de la procédure de remboursement.

À cet égard, il convient de souligner que le gouvernement est, de manière générale, particulièrement sensible à la problématique du remboursement du matériel endoscopique. C'est ainsi que, lorsqu'il a fixé, au début de ce mois, l'objectif budgétaire annuel de l'assurance soins de santé pour 1998, le gouvernement a veillé à libérer une marge budgétaire de 200 millions de francs en vue d'assurer un meilleur remboursement de ce type de matériel.

Enfin, pour ce qui concerne le remboursement des nouvelles techniques médicales, je ne peux souscrire à l'assertion selon laquelle, comme l'affirme l'honorable membre, «la Belgique aurait une piteuse réputation au niveau de la vitesse avec laquelle elle permet à sa population de bénéficier des nouvelles techniques médicales et de leur remboursement». Au contraire, je pense que l'on peut affirmer que notre système a, jusqu'à présent, remarquablement réussi à mettre les progrès scientifiques à la portée des bénéficiaires de l'assurance soins de santé. Il est toutefois évident que les adaptations du système doivent s'opérer dans les meilleures conditions possibles d'efficacité, d'économie et de qualité. C'est pourquoi elles nécessitent souvent une concertation au sein des organes ad hoc de l'I.N.A.M.I. notamment au sein du Conseil technique médical et du Conseil technique des implants, procédure qui peut durer un certain temps. Il faut bien entendu également être conscient de ce que ces adaptations ne peuvent intervenir que dans les limites d'un cadre budgétaire contraignant, ce qui implique souvent la nécessité d'établir certaines priorités.

Het is de bedoeling dat het nemen van structurele besparingsmaatregelen in verschillende sectoren van de gezondheidszorg budgettaire marges vrijmaakt om de terugbetaling van nieuwe en steeds duurdere technieken en geneesmiddelen mogelijk te maken.»

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor de lectuur van het antwoord.

Er wordt gedeeltelijk aan mijn vraag tegemoetgekomen. Minister De Galan heeft medegegeeld dat er via het Solidariteitsfonds van het RIZIV middelen ter beschikking kunnen worden gesteld, maar voor de specifieke problemen die ik in mijn vraag heb vermeld, wordt in de praktijk geen oplossing gevonden.

Verder heeft minister De Galan ootmoedig toegegeven dat er soms probleemsituaties onopgelost blijven. Dat neemt niet weg dat sommige Europese regelgevingen voor het behandelen van een aanvraag een maximale termijn voorschrijven die driemaal korter is dan de gebruikelijke termijnen in België. Aan de hand van een typisch voorbeeld zal ik minister De Galan daarover interpellieren in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden. Zo heeft het uitblijven van de erkenning van een bestaand geneesmiddel, dat nu via depotwerking verkrijgbaar is, en zo maar om de drie maanden dient te worden aangewend, een besparing van 70 miljoen op jaarbasis onmogelijk gemaakt.

Een snelle besluitvorming kan een gunstige weerslag hebben op de gezondheidseconomie.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DUA AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE STEUN AAN EEN PROJECT VAN BIOLOGISCHE TUINBOUW TE KORTRIJK»

QUESTION ORALE DE MME DUA AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «L'AIDE À UN PROJET D'HORTICULTURE BIOLOGIQUE À COURTRAI»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Dua aan de minister van Landbouw.

Het woord is aan mevrouw Dua.

Mevrouw Dua (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de sector van de biologische tuinbouw in België maakt een zeer moeilijke tijd door en kon tot nu toe op weinig steun rekenen van de overheid of van de grote landbouworganisaties. Ondanks dit gebrek aan steun hebben de biologische boeren en hun organisaties met eigen middelen de nodige know how ontwikkeld en zorgen zij zelf voor de begeleiding van landbouwers die zich willen omschakelen of reeds omgeschakeld zijn.

Enkele weken geleden heeft de minister bekendgemaakt dat hij 1,8 miljoen frank subsidies wil geven aan een proefcentrum voor biologische tuinbouw te Kortrijk met het oog op een sterkere omkadering van wat hij een jonge en toekomstgerichte sector heeft genoemd. Dat is natuurlijk zeer mooi en ik heb dit bericht met verbazing en genoegen gelezen.

Opmerkelijk is dat het centrum wordt opgericht op initiatief van de Boerenbond en dat het dossier in een mum van tijd in orde werd gebracht, terwijl verscheidene organisaties van biologische landbouw al jarenlang wachten op meer ondersteuning.

Het is natuurlijk positief dat nu ook de grootste en machtigste boerenorganisatie eindelijk belangstelling toont voor het bevorderen van een duurzame landbouw, terwijl ze daarvoor in het verleden, om het zacht uit te drukken, zeer weinig interesse had. Ik zou zelfs zeggen dat zij de sector van de biologische landbouw op vele ogenblikken echt heeft tegengewerkt. Deze nieuwe wind is dus verrassend en kan enkel worden toegejuicht.

Toch heerst er grote ongerustheid in de sector, aangezien de minister subsidies belooft voor een project dat niet in de begroting is ingeschreven. Graag vernam ik dan ook van de minister of hij

van plan is de biologische boeren te betrekken bij het beheer van het centrum. Zij beschikken over de nodige kennis en ervaring, terwijl de Boerenbond, voor zover ik weet, niet zo vertrouwd is met deze materie. In hoeverre blijven de bestaande steun aan initiatieven inzake biologische landbouw en tuinbouw en de hectaresteu behouden? Op de begroting werden immers geen extra kredieten ingeschreven.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de voorzitter, allereerst dank ik mevrouw Dua voor haar positieve opmerkingen en woorden van aanmoediging.

Op haar eerste vraag kan ik het volgende antwoorden. Vorige maand heb ik inderdaad mijn principiële goedkeuring gehecht aan de erkenning van een nog op te richten biologisch proefcentrum in de regio Kortrijk. Deze informatie is volledig correct. De aanvraag daartoe werd vóór de zomer ingediend en ik zie geen enkele reden waarom wij aanvragen van burgers en organisaties niet snel zouden afhandelen. Daarom kwam er reeds een eerste evaluatie van het project en het is de bedoeling dat de bevoegde dienst van mijn departement de verdere uitwerking op zich neemt. Eén van de voorwaarden van de erkenning is de samenwerking met bestaande organisaties en verenigingen die op het vlak van biologische productie reeds ervaring hebben opgebouwd. Dit slaat onder meer op de vzw's die door mijn departement erkend en gesubsidieerd worden als houders van een demonstratieproject voor biologische landbouw. Dergelijke instellingen moeten niet alleen vertegenwoordigd zijn in het technisch comité, maar ook in de raad van bestuur, het eigenlijke beslissingsorgaan.

Ik kom nu bij de tweede vraag. Mevrouw Dua vermeldt reeds de huidige steun aan de biologische sector. De situatie is daar als volgt. Sinds 1994 loopt er een vijfjarenprogramma dat twee delen omvat. Enerzijds is er de hectaresteu gedurende een periode van vijf jaar voor biologische landbouwers en tuinders. In het kader hiervan werd vorig jaar 33,5 miljoen frank steun uitbetaald. Zoals u wellicht weet kwam 50% daarvan van de Europese Unie en 50% van het budget van mijn departement. Anderzijds zijn er de demonstratieprojecten die dienen ter omkadering van de sector. Het gaat om een jaarlijks bedrag van 3,5 miljoen waarvan opnieuw de helft van Europa en de helft van België komt. Het programma loopt tot en met 1998. Bovendien werd in de begroting rekening gehouden met het feit dat telers die in de loop van volgend jaar, van 1998 dus, in het systeem stappen ook de vijfjarige steun krijgen.

Op dit moment ligt een eventuele verlenging van het programma ter tafel. Er werd evenwel nog geen beslissing genomen omdat het onduidelijk is welke mogelijkheden wij, inzonderheid met betrekking tot de zogenaamde Agenda 2000 van de Europese Unie, zullen krijgen. Wie zich aanmeldt voor de hectaresteu vanaf 1998, komt in elk geval nog in aanmerking voor vijf jaar. Over de verlenging na 1998 kan ik mij nog niet uitspreken.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Dua voor een repliek.

Mevrouw Dua (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik heb mij positief uitgesproken over dit initiatief. Ik hoop evenwel dat mijn cynische toon de minister niet ontgaan is. Als er geld vrijkomt, is de Boerenbond er als de kippen bij om een graantje mee te pikken. Laten we echter hopen dat het nu om een nieuwe evolutie in de goede richting gaat.

Het antwoord van de minister op mijn tweede vraag is toch wat dubbelzinnig. Ik hoop in ieder geval dat de bestaande projecten, die met zeer veel moeite door biologische boeren en door de organisaties zijn opgezet, niet zullen moeten inboeten omdat grote organisaties proberen subsidies in te pikken.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de voorzitter, ik meen dat mijn antwoord terzake zeer duidelijk was.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE RECOURS AUX INFORMATEURS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET INSCHAKELEN VAN INFORMANTEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre de la Justice.

M. le ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises répond en lieu et place du ministre de la Justice.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, je m'associe aux reproches émis précédemment quant à cette situation. Mon propos ne vise évidemment pas M. Pinxten. À nos yeux, la présence des ministres est indispensable lorsque des questions orales leur sont adressées.

Le ministre de la Justice avait annoncé une étude sur le recours aux informateurs par les services dépendant de son ministère. Celle-ci a-t-elle été déposée? Peut-il nous en communiquer les résultats? A-t-il l'intention de légiférer en cette matière et, le cas échéant, dans quel délai? En outre, j'aimerais savoir si cette question a fait l'objet d'une concertation avec ses collègues de la Défense et de l'Intérieur.

M. le président. — La parole est à M. Pinxten, ministre.

M. Pinxten, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises. — Monsieur le président, je vous donne lecture de la réponse du ministre de Justice: «La question de l'honorable membre porte sur le point du plan d'action du gouvernement contre le crime organisé du 28 octobre 1996 qui annonçait l'élaboration de mesures en matière de techniques d'investigation particulières.

Il faut savoir que M. Bosly, professeur à l'U.C.L. a été chargé d'y consacrer une étude. Celle-ci est aujourd'hui terminée et le rapport vient d'être déposé.

Le groupe de travail «criminalité organisée» installé au sein de mon cabinet est à présent chargé d'analyser ce rapport. Il est en effet important que les personnes sur le terrain — la magistrature et les services de police — puissent également y apporter leur contribution.

Enfin, l'administration de la Législation pénale et des Droits de l'Homme — du département de la Justice — se chargera de rédiger un avant-projet de loi visant à offrir un cadre légal pour les techniques d'investigation particulières.»

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mme Sémer prend la présidence de l'assemblée

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT, ADJOINT AU PREMIER MINISTRE, SUR «LA SUSPENSION IMMÉDIATE DU DIRECTEUR GÉNÉRAL DE L'A.G.C.D.»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, TOEGEVOEGD AAN DE EERSTE MINISTER, OVER «DE ONMIDDELLIJKE SCHORSING VAN DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN HET ABOS»

Mme la présidente. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement.

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Madame la présidente, la presse a fait état de la suspension immédiate de Roger Lenaerts, directeur général de l'A.G.C.D.

Ma question sera brève, monsieur le secrétaire d'État. Pouvez-vous informer le Parlement des raisons qui ont motivé cette suspension immédiate?

Bien entendu, je lis la presse et j'ai donc pris connaissance de certaines raisons que vous ou votre cabinet lui avez communiquées.

On fait état d'une enquête du Comité supérieur de contrôle, des résultats de cette enquête. J'ai également lu que les déclarations émanant de votre cabinet mettent C.M.I. en cause. C.M.I. a déjà démenti ces informations et déclaré qu'ils n'étaient pas impliqués dans cette affaire.

Si je comprends bien, il s'agit d'un problème de locomotives au Malawi qui se couple à des problèmes familiaux.

Quoi qu'il en soit, monsieur le secrétaire d'État, je vous pose cette question afin que le Parlement ait une information claire à ce sujet et ne doive pas se baser sur des extraits de presse pour se forger une opinion sur des problèmes qui paraissent extrêmement délicats. En effet, ils toucheraient — je suis extrêmement prudent, j'utilise le conditionnel — un fonctionnaire dans l'exercice de ses fonctions, mais aussi sa vie privée, puisque la presse évoque sa famille.

Si vous aviez de bonnes raisons de suspendre immédiatement ce fonctionnaire, vous avez bien fait d'agir ainsi. J'estime cependant que le Parlement a le droit d'être informé de manière précise des circonstances et des raisons pour lesquelles vous avez pris cette décision.

Mme la présidente. — La parole est à M. Moreels, secrétaire d'État.

M. Moreels, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, adjoint au Premier ministre. — Madame la présidente, tout d'abord, je peux vous confirmer qu'en date du lundi 20 octobre, j'ai pris la décision de suspendre, dans l'intérêt du service, M. Roger Lenaerts, directeur général à l'A.G.C.D., et ce à partir du mardi 21 octobre.

Vous conviendrez avec moi qu'il serait déraisonnable de traiter plus à fond du dossier ici, d'abord parce qu'il doit encore faire l'objet d'un examen approfondi et ensuite, parce que je ne veux pas qu'il donne lieu à certaines fautes de procédure lors des procédures à venir. L'examen du dossier par le Comité supérieur de contrôle étant encore en cours, la mesure a été prise dans l'intérêt du service.

Sur la base d'un rapport intermédiaire complémentaire du Comité supérieur de contrôle, ayant trait au dossier Malawi Railways, qui m'a été transmis à l'occasion de la demande de missions supplémentaires notamment au Zambie, j'ai pu constater qu'il existait dans le chef de M. Lenaerts de sérieux soupçons en matière de lobbying et de confusion d'intérêts.

Sans me prononcer sur la justesse de ces sérieux soupçons — je ne suis pas juge — je suis d'avis qu'ils sont de nature à placer M. Lenaerts dans l'impossibilité de continuer à fonctionner dans une administration qui, après tant d'années de négligence et de mauvaise gestion, est actuellement l'objet d'un processus de réforme profond et irréversible.

L'arrêté de suspension n'a pas un caractère disciplinaire et les sérieux soupçons existants ne sont pas encore la preuve d'un comportement fautif ou blâmable.

Mme la présidente. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Madame la présidente, je voudrais demander au secrétaire d'État si le dossier a été transmis au parquet et qui assure le remplacement du directeur général qui a été suspendu avec effets immédiats.

Mme la présidente. — La parole est à M. Moreels, secrétaire d'État.

M. Moreels, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, adjoint au Premier ministre. — Le parquet a été saisi de l'affaire dès le 1er juillet.

Dans le cadre de la restructuration transitoire qui a eu lieu après la nomination du commissaire spécial, nous avons déjà un comité de direction composé de plusieurs personnes et non plus des directeurs généraux. Les fonctions des directeurs généraux, si elles subsistaient administrativement, étaient plutôt superflues dans la pratique.

Mme la présidente. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE LOZINGEN VAN DE FRANSE OPWERKINGSFABRIEK COGÉMA EN DE MOGELIJKE ALTERNATIEVEN VOOR HET BELGISCH KERNAFVAL»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES DÉVERSEMENTS EFFECTUÉS PAR L'USINE FRANÇAISE DE RETRAITEMENT COGÉMA ET LES SOLUTIONS DE RECHANGE POSSIBLES POUR LES DÉCHETS NUCLÉAIRES BELGES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mevrouw de voorzitter, bij een schoonmaakoperatie van de lozingspijp van Cogéma werden de milieuvoorschriften niet nageleefd. De Franse regering erkent dit en spreekt bij monde van haar minister van Leefmilieu Voynet over «fouten» die daar werden gemaakt. Na een controle door de overheidsinspectie voor nucleaire veiligheid werd de schoonmaakoperatie gestopt. Minister Voynet kondigde echter aan dat de lozingsvergunning van de opwerkingsfabriek zal worden herzien. Bovendien moet Cogéma in het kader van een MER een optie uitwerken voor een volledige stopzetting van de lozingen.

In La Hague wordt ook Belgisch kernafval verwerkt, onder meer in uitvoering van het opwerkingscontract van 1978 betreffende de splijtstoffen. In 1993 werd met een parlementaire resolutie de verdere uitvoering van het contract toegestaan. De parlementsleden beschikken toen echter niet over de gegevens die, onder meer betreffende de vervuiling van de zeebodem, sindsdien zijn bekendgeraakt.

Men zou andermaal een volgend parlementair debat kunnen afwachten, maar dit lijkt mij echt onverantwoord. De huidige situatie en de reactie van de Franse overheid vragen immers om een duidelijk standpunt van onze beleidsverantwoordelijken. Belgisch afval werd immers op een duidelijk onzorgvuldige manier verwerkt. Cogéma overtrad de toegekende lozingsvergunning op een bijzonder frappante wijze. Bovendien kwam er een belangrijk signaal van Marnix Van Steenberge, directeur van Doel III en IV, die verklaarde dat Doel over de nodige ruimte beschikt om de opgebrande splijtstofstaven langdurig te bewaren. Hij ziet daarvoor geen enkel technisch probleem, maar wel politieke moeilijkheden.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Acht de vice-eerste minister de opschorting van het opwerkingscontract van 1978 mogelijk, al was het maar tot het opnieuw in het Parlement kan worden besproken? Zo neen, waarom niet? Hoe beoordeelt de vice-eerste minister de huidige

situatie en de reactie van de Franse regering? Heeft de Belgische regering reeds een officieel standpunt ingenomen? Gaat de vice-eerste minister akkoord met Electrabel, dat de lozingen en in principe dus ook de gevolgen daarvan als een louter Franse aangelegenheid beschouwt? Hoe staat de vice-eerste minister tegenover de suggestie van de heer Van Steenberge?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de voorzitter, zoals men weet, heeft het Parlement in 1993, in het kader van een grondig debat over het gebruik van Mox-brandstof en de opwerking ervan, een aantal aanbevelingen geformuleerd. Met deze aanbevelingen werd rekening gehouden. Zij werden door de opeenvolgende regeringen ten uitvoer gebracht.

Eén aanbeveling beoogde de verdere uitvoering van het akkoord dat in 1978 tussen Synatom en Cogéma werd gesloten nopens de opwerking van het equivalent van 530 ton opgewerkte uraniumbrandstof die door de Belgische centrales was gebruikt. Nu dit contract grotendeels is afgelopen, wil de regering niet tussenbeide komen, behalve indien haar officieel zou worden meegedeeld dat er een geval van overmacht is.

De Franse regering is bevoegd voor de werkingsnormen en voor de controle op de exploitatie van de Cogéma-fabriek. De Franse overheid moet erop toezien dat Frankrijk de internationale akkoorden en verbintenissen die het ondertekende, eerbiedigt. Zo ondertekende Frankrijk de conventie van Oslo-Parijs, OSPAR genaamd, met betrekking tot de lozingen in zee van radioactief materiaal.

Ten slotte is de heer Van Steenberge alleen verantwoordelijk voor zijn verklaringen. Naar mijn weten beschikt de kerncentrale van Doel inderdaad over de nodige ruimte om gedurende een redelijk lange termijn gebruikte splijtstofstaven op te slaan.

Het opslaan is evenwel maar een tijdelijke oplossing. De Belgische regering moet daarnaast ook lange termijn oplossingen ontwikkelen en voorstellen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn antwoord. Het lijkt mij belangrijk het vierde opwerkingscontract, dat in 2000 afloopt, op te schorten. Er zijn een aantal argumenten die hiervoor pleiten.

De opwerking verloopt geheel volgens schema en een opschorting van het contract zou bijgevolg geen onoverkomelijke vertraging van de opwerking veroorzaken. Een opschorting zou ook beletten dat Cogéma het Belgische Parlement voor voldongen feiten plaatst. Zonder opschorting is het immers moeilijk te beletten dat Cogéma de opwerking zodanig opvoert dat er over niets meer te discussiëren valt.

Staatssecretaris Peeters heeft bij de Franse regering aangedrongen op duidelijkheid inzake de Cogémaperikelen. Het is dan ook logisch dat België het contract met het Franse bedrijf opschort totdat de Franse regering ons een geruststellend antwoord kan geven. Wachten op de parlementaire discussie van 1998 is bovendien, gezien de onrustwekkende onderzoeksresultaten, onverantwoord.

Informatie van Greenpeace, die door de Franse regering werd erkend, toont aan dat het moreel onverantwoord is deze zaak als een buitenlands probleem af te wimpelen. De opmerking van de heer Van Steenberge is niet onbelangrijk. Ook de vice-eerste minister erkent dat Doel over de nodige ruimte beschikt om gedurende een vrij lange periode gebruikte splijtstofstaven te kunnen opslaan. De Belgische overheid kan ondertussen zoeken naar een degelijke oplossing. Het is onlogisch dat zij zegt dat het lozingsprobleem van Cogéma in Frankrijk ons helemaal niet aangaat. Het gaat hier om een collectieve verantwoordelijkheid. Wanneer de Belgische regering haar contract met Cogéma niet tijdelijk opschort, is zij medeverantwoordelijk voor de milieuramp die zich in Frankrijk voltrekt.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER D'HOOGHE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET TIJDSTIP VAN DE INWERKINGSTREDING VAN DE WET BETREFFENDE DE VALUTADATUM VAN BANKVERRICHTINGEN»

QUESTION ORALE DE M. D'HOOGHE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LE MOMENT DE L'ENTRÉE EN VIGUEUR DE LA LOI RELATIVE AUX DATES DE VALEUR DES OPÉRATIONS BANCAIRES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie.

Het woord is aan de heer D'Hooghe.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, juist vóór het zomerreces werd de wet betreffende de valutadatum van bankverrichtingen goedgekeurd. Artikel 7 van deze wet bepaalt dat de wet uiterlijk op 1 januari 1999 van kracht zal worden, maar dat ze vervroegd uitwerking kan krijgen door een koninklijk besluit. Men kent de reden voor deze bepaling. Er kon op het ogenblik van de behandeling in de Senaat immers moeilijk worden voorspeld hoeveel tijd de Kamer nodig zou hebben om het wetsontwerp te behandelen. De Kamer heeft vrij snel gewerkt en ik vraag mij dus af waarom de minister van Economische Zaken nog altijd geen koninklijk besluit klaar heeft.

Tijdens de bespreking in de Senaat werd gewezen op het gevaar dat de bankinstellingen hun inkomstenverlies via andere mechanismen zouden trachten te recupereren. Deze prognose wordt thans bewaarheid. Bepaalde bankinstellingen hebben de valutadatum nog niet afgeschaft, maar hebben wel al een nieuw tarifieringssysteem uitgewerkt. Ze slagen er bovendien nog in dit nieuwe systeem als een positieve maatregel te verkopen aan het publiek. Ze beweren dat het bedrag dat de banken zullen terugverdienen door het gewijzigde tarifieringssysteem, kleiner zal zijn dan de inkomsten die zij zullen verliezen door het afschaffen van het systeem van de valutadata.

Toen de jongste maatregelen van de banken werden bekendgemaakt, bleven de reacties niet uit. Zowel in de pers, in het Parlement als in bedrijven en aan universiteiten werd fel gereageerd tegen deze onfaire praktijken. Alleen van de minister van Economische Zaken is mij geen enkele reactie bekend. Ik heb bijgevolg ook een aantal vragen.

Welke maatregelen heeft de minister van Economische Zaken reeds genomen om de datum van inwerkingtreding van de wet betreffende de valutadatum van bankverrichtingen vast te leggen?

Wat deed de minister van Economische Zaken om afwentelingsmechanismen ten laste van het bankcliënteel te voorkomen?

Werd er met de banksector structureel overleg gepleegd over de wijzigingen van het tarifieringssysteem? Zo ja, wat was hiervan het gevolg?

Dat structureel overleg is zeker nuttig, omdat de maatregelen toch ook een aantal problemen meebrengen voor het personeelsbestand in de sector.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de voorzitter, de wet van 10 juli 1997 betreffende de valutadatum van bankverrichtingen

zal op 1 januari 1999 in werking treden. Zoals ik reeds in de Senaat heb gezegd, leek het mij niet opportuun om de datum van inwerkingtreding te vervroegen. Het verheugt mij dat bepaalde instellingen hun voornemen hebben bekendgemaakt om de wet vroeger toe te passen, namelijk van 1 januari 1998 af. Een aantal instellingen zal deze beweging hoofdzakelijk om technische redenen helaas niet kunnen volgen. De uiterste datum van inwerkingtreding blijft dus 1 januari 1999.

Het was voorspelbaar dat de banken de opgelopen inkomstenverliezen die voortvloeien uit de afschaffing van het stelsel van valutadata op een of andere manier aan hun klanten zouden terugwinnen. Dit ontkennen zou getuigen van hypocrisie of een enorme naïefiteit.

Het systeem van de valutadatum was eigenlijk een tarifiering die verbonden was aan de zichtrekening. Deze tarifiering was echter duister en onbegrijpelijk voor de consumenten. Alleen al om deze reden moest men ervan afstappen. Om te vermijden dat dergelijke beslissing op de cliënten wordt afgewenteld, zou men een regelgeving betreffende de banktarieven kunnen overwegen.

La question qui se pose est dès lors la suivante : est-il opportun de réactiver la réglementation des prix dans ce secteur ?

Actuellement, la concurrence entre établissements bancaires paraît suffisamment active pour que l'on ne doive pas revenir à un contrôle des prix sous la forme d'une demande préalable d'autorisation de hausse de prix. En effet, certaines banques — je pense particulièrement à La Poste — ne réclament quasiment rien à leurs clients pour la gestion de leur compte tandis que d'autres exigent des sommes très importantes. Le choix offert au consommateur est donc réel.

J'ajouterai, pour être complet, que la F.G.T.B. a demandé au président de la Commission des prix de mettre à l'agenda la problématique de la tarification bancaire. L'objectif est d'analyser la possibilité de soumettre à nouveau au contrôle des prix les tarifs des services bancaires courants.

Je crois savoir que le Conseil de la consommation va également entamer une réflexion globale sur cette problématique. Une des idées mises sur la table serait d'imposer un paquet minimum d'opérations gratuites qui correspondent aux besoins actuels des consommateurs. Il va de soi que je serai très attentif aux résultats des travaux de ces organes de concertation avant de prendre des décisions.

À ce stade de ma réflexion, plutôt que d'intervenir directement dans la fixation des tarifs bancaires, il m'a paru préférable de permettre au consommateur de jouer un rôle actif dans le jeu de la concurrence en choisissant une banque en fonction de la qualité des services offerts mais aussi des prix pratiqués. À cette fin, la transparence du marché devrait être améliorée par une meilleure information du consommateur sur les tarifs bancaires.

Je propose à cet effet une modification de l'arrêté royal du 23 mars 1995 relatif à l'indication des services financiers, et ce sur quatre points : l'information du client en cours de contrat sur les modifications de prix intervenues ; l'envoi systématique du tarif au client, au moins une fois par an ; l'obligation d'afficher le tarif des services à un endroit visible de l'extérieur ; enfin, la délivrance d'un document récapitulatif annuel reprenant le détail des montants imputés au cours de l'année écoulée, à titre de paiement des diverses opérations.

Ce projet d'arrêté royal est actuellement soumis au Conseil d'État. Une concertation avec l'Association belge des banques a bien entendu eu lieu.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer D'Hooghe voor een repliek.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik kan de houding van de minister van Economische Zaken niet begrijpen. Hoewel hij toegeeft dat er inzake valutadata een occulte praktijk wordt gehanteerd, beweert hij verheugd te zijn dat een beperkt aantal banken het systeem vroeger afschaffen en acht hij het niet

nodig zelf een koninklijk besluit uit te vaardigen om de inwerkingtreding te vervroegen. De argumentatie dat sommige banken niet zijn opgewassen tegen de programmawijziging betekent eigenlijk het verlenen van een premie van onbekwaamheid. Banken die deze programmawijziging niet binnen een beperkte termijn kunnen realiseren, zijn vermoedelijk evenmin in staat andere diensten op een adequate manier te verlenen.

Het is spijtig dat het cliënteel hiervan het slachtoffer wordt. De mensen zijn zich ervan bewust dat de dienstverlening van de Belgische banken beter is dan die van de banken in de ons omringende landen. Zij zijn ook bereid voor deze dienstverlening te betalen, maar niemand wil met de rug tegen de muur worden geplaatst. De toepassing van valutadata en het systeem van de tarifiering geeft echter wel dat gevoel.

Ik stel daarom voor het probleem globaal te bekijken. De banken worden geconfronteerd met een aantal ernstige problemen zoals de invoering van de Euro en de automatiseringsproblemen die hiermee gepaard gaan. Er zijn eveneens sociale problemen door de afvloeiing van personeel. Sommige kranten beweren dat hierbij tot 30 000 personen zijn betrokken.

De minister van Economische Zaken moet een globaal overleg op gang brengen en de totaliteit van de problematiek bestuderen teneinde te vermijden dat de cliënt met de rug tegen de muur wordt geplaatst.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een motie van orde.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, voor de zoveelste keer hebben wij moeten meemaken dat ministers het antwoord op een mondelinge vraag die gericht is aan een van hun collega's, komen aflezen. Ik geef toe dat dit soms niet kan worden vermeden, maar vandaag was het meer dan overdreven. Dit is niet meer aanvaardbaar. Wanneer mondelinge vragen worden gesteld is het toch de bedoeling dat er kan worden gerepliceerd op het antwoord van de minister, waardoor er een soort van beperkt minidebat ontstaat tussen het parlementslid en de betrokken minister. Wanneer ministers het antwoord van hun collega voorlezen, wordt dit uiteraard onmogelijk. Hierdoor wordt de zin van het stellen van mondelinge vragen uitgehold. Ik kon niet repliceren op het antwoord dat mij werd gegeven omdat de minister van Buitenlandse Zaken niet bevoegd is voor de materie waarover mijn vraag handelde. Voortaan kunnen de ministers hun antwoord misschien beter faxen. Het resultaat is dan immers hetzelfde.

Mijnheer de voorzitter, het is niet de eerste keer dat wij te maken hebben met dit probleem. Vandaag was het echter bijzonder frappant. Ik ben ook niet de enige die hiertegen heeft geprotesteerd.

Ik dring erop aan dat de controlerende taak van de Senaat in het bureau ter sprake wordt gebracht. Ofwel wil de Senaat een controlerende functie ten opzichte van de regering op zich nemen en in dat geval moet zij haar prerogatieven verdedigen; ofwel beschouwt de Senaat dit niet langer als zijn taak. Op het ogenblik is het niet duidelijk welke optie men verkiest. Dit leidt tot de kafkaïaanse toestanden die wij vandaag hebben kunnen meemaken.

Ik verzoek u nogmaals met het bureau van gedachten te wisselen over de controlerende taak van de Senaat. In het verleden is meermaals gebleken dat u een voorvechter bent van de prerogatieven van de parlementsliden. Het heeft echt geen zin meer nog op deze manier te functioneren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik sluit me hierbij volmondig aan. Deze namiddag liep het, om een scheepsterm te gebruiken, inderdaad de spuigaten uit.

De voorzitter. — Ik kan begrip opbrengen voor deze opmerkingen. Het bureau van de Senaat zal binnenkort een speciale vergadering wijden aan de evaluatie van onze nieuwe toestand. Onder meer de mondelinge vragen en de vragen om uitleg zullen dan ook uitdrukkelijk ter sprake komen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, volgende week zijn er geen openbare vergaderingen in de Senaat.

Ik neem aan dat u bereid bent het aan uw voorzitter over te laten de agenda van de eerstkomende vergadering vast te leggen.

Mesdames, messieurs, la semaine prochaine, il n'y aura pas de séance plénière.

Je présume que le Sénat laissera à son président le soin de fixer l'ordre du jour de la prochaine séance. (*Assentiment.*)

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een motie van orde.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, bij ordemotie heb ik er in het begin van de vergadering op aangedrongen dat de Senaat u zou machtigen een schrijven te richten tot minister Ylief in verband met het organiseren van de wapenbeurs. Ik weet dat heel wat collega's mijn bezorgdheid terzake delen. In uw brief haalt u aan dat u nog niet over een machtiging beschikt om in naam van de Senaat een schrijven te richten aan de minister van Wetenschapsbeleid over het organiseren van de wapenbeurs, die niet alleen wordt toegelaten, maar bovendien plaatsvindt in lokalen van de federale overheid, wat flagrant in strijd is met de door de Senaat unaniem goedgekeurde resolutie.

De voorzitter. — Mijnheer Anciaux, ik herinner u eraan dat ik deze namiddag reeds antwoordde dat ik de destijds door de Senaat unaniem goedgekeurde resolutie onmiddellijk aan de bevoegde minister heb bezorgd. Ik kan hem nogmaals aan de resolutie van de Senaat herinneren. Daarvoor heb ik geen machtiging nodig. Een speciale demarche van de voorzitter van de Senaat is echter eerder ongewoon.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Dat is mogelijk, maar dat is de situatie ook. Het is immers ongewoon dat de minister van Wetenschapsbeleid licht met de wensen, aanbevelingen, beslissingen en resoluties van de Senaat, en overigens ook van de Kamer. Het misprijzen van sommige ministers tegenover het Parlement is inderdaad ongewoon.

De voorzitter. — Mijnheer Anciaux, ik meen de gewone regels te moeten volgen. Ik kan de minister in een schrijven herinneren aan de unaniem door de Senaat goedgekeurde resolutie en hem eventueel een kopie bezorgen, indien hij ze verloren zou hebben.

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik ben het volkomen eens met uw standpunt. In dat schrijven kan u misschien ook verwijzen naar het debat en het antwoord dat de minister heeft gegeven, niet heeft gegeven of meende te moeten geven. Ik weet niet hoe ik dat moet interpreteren.

De voorzitter. — Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord?

Dan is aldus besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET SYNDI-
CAAT STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET
OPERATIONELE KORPS VAN DE RIJKSWACHT

Stemming

PROPOSITION DE LOI PORTANT MODIFICATION DU
STATUT SYNDICAL DU PERSONNEL DU CORPS
OPÉRATIONNEL DE LA GENDARMERIE

Vote

De voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

Het woord is aan de heer Buelens voor een stemverklaring.

De heer Buelens (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Blok zal zich bij de stemming over dit wetsontwerp onthouden.

We hebben enkele goede inhoudelijke verbeteringen kunnen noteren zoals het scheppen van gelijke rechten voor rijkswachters en politie. Het wegwerken van deze discriminatie was immers een noodzaak in het kader van de door iedereen allicht met de mond nagestreefde samenwerking tussen de verschillende korpsen.

Het door de minister bepleite en verkregen aantal erkende en representatieve syndicaten vormt meteen de liquidatie van de kleinere syndicaten.

Het stakingsrecht dat nog bestaat bij de politie, blijft een lacune bij de rijkswacht.

Het Vlaams Blok heeft weliswaar niets tegen de syndicaten, maar vindt dit voorstel halfslachtig. Tijdens de hoorzittingen heb ik onder andere de heer Van Keer horen fulmineren tegen extreem-rechts gedachtengoed, zodat de bestaande syndicaten ook zelf nog een negatief argument hebben aangebracht. Op mijn vraag naar hun opvatting over het lidmaatschap van één of meerdere Vlaams Blokbers antwoordden alle zeven aanwezige, al dan niet representatieve syndicatenleiders, bezorgd voor hun democratisch imago, dit lidmaatschap af te wijzen.

Nu de liefde slechts van één kant blijkt te komen, voelen we ons niet geroepen dat soort van syndicaten te steunen. We troosten ons met de gedachte dat bij de vakbondsleden zelf en vooral dan in het stembokje dergelijke overwegingen inzake zogenaamde politieke correctheid, niet meespielen.

Gelukkig maar.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, wij zijn dit voorstel nogal genegen. Wel vrezen wij dat het te verwachten gelijktijdig van kracht worden van dit voorstel en van de voorgestelde politiehervorming als pervers effect heeft dat de stoel van de heer Van Keer in de toekomstige federale politiestructuur wordt warm gehouden. Ik heb geen argument gehoord om dit te weerleggen. Uit respect voor de oorspronkelijke bedoeling van de indieners van het voorstel zullen wij het niet kunnen goedkeuren.

De voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

49 stemmen ja.

49 votent oui.

11 onthouden zich.

11 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera envoyé à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Thijs, Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans et Weyts.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Daras, Dardenne, Loones, Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vergote et Verreycken.

De voorzitter. — Ik verzoek de heer Vergote de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Vergote (VLD). — Ik ben afgesproken met de heer Bourgeois.

PROPOSITION VISANT À INSTITUER UNE COMMISSION
D'ENQUÊTE PARLEMENTAIRE CONCERNANT LES
ÉVÉNEMENTS DU RWANDA

VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN PARLEMEN-
TAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK BETREFFENDE
DE GEBEURTENISSEN IN RWANDA

M. le président. — Mesdames, messieurs, le mandat de la commission d'enquête parlementaire concernant les événements du Rwanda prendra fin le 31 octobre prochain.

Le bureau du Sénat propose de prolonger le mandat de la commission jusqu'au 2 décembre 1997 au plus tard, en vue d'un débat en séance plénière avant Noël, probablement le 17 ou le 18 décembre 1997.

La commission est autorisée, uniquement pour la rédaction de son rapport, à faire éventuellement usage de ses compétences légales comme commission d'enquête parlementaire, à l'exception d'auditions et de confrontations.

Dames en heren, het mandaat van de parlementaire commissie van onderzoek betreffende de gebeurtenissen in Rwanda neemt een einde op 31 oktober aanstaande.

Het bureau van de Senaat verlengt het mandaat van de commissie tot uiterlijk 2 december 1997 met het oog op een debat in plenaire vergadering voor Kerstmis, wellicht op 17 of 18 december 1997.

De commissie is ertoe gemachtigd uitsluitend voor het opmaken van haar verslag, eventueel verder gebruik te maken van haar wettelijke bevoegdheden als parlementaire onderzoekscommissie, met uitzondering van hoorzittingen en confrontaties.

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ?

Is de Senaat het eens met dit voorstel? (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME DARDENNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LE PROJET DE DIRECTIVE EUROPÉENNE RELATIVE À LA PROTECTION JURIDIQUE DES INVENTIONS BIOTECHNOLOGIQUES, PLUS SPÉCIFIQUEMENT CONCERNANT LE PROBLÈME DU BREVETAGE DU VIVANT»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET ONTWERP VAN EUROPESE RICHTLIJN MET BETREKKING TOT DE JURIDISCHE BESCHERMING VAN BIOTECHNOLOGISCHE UITVINDINGEN, EN IN HET BIJZONDER OVER HET PROBLEEM VAN HET OCTROOI OP LEVENDE WEZENS»

Stemming over de gewone motie

M. le président. — Deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de Mme Dardenne.

Tot besluit van de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par M. Moens, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de Mme Dardenne et la réponse du vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications,

Passe à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par Mme Dardenne, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de Mme Dardenne, sénatrice, ainsi que la réponse de M. Di Rupo, vice-Premier ministre, à propos de brevetage du vivant,

Demande au gouvernement de mettre tout en œuvre et de déposer des amendements à la directive COM(97) 446 lors du Conseil des ministres européens du 27 novembre 1997:

— Afin d'exclure des procédures de brevetage le corps humain et ses composants, même isolés, les espèces végétales et animales;

— Afin de protéger la diversité biologique des peuples du Sud et de leur en garantir l'accès;

— Afin d'assurer aux agriculteurs, d'Europe comme du Tiers-Monde, le droit au réensemencement.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Dardenne, senator, en het antwoord van de heer Di Rupo, vice-eerste minister, over het probleem van het octrooi op levende wezens,

Verzoekt de regering alles in het werk te stellen en op de Europese Raad van ministers van 27 november 1997 amendementen op richtlijn COM(97) 446 in te dienen:

— Teneinde het menselijk lichaam en de — zelfs geïsoleerde — delen daarvan, de planten en diersoorten uit de octrooierings-procedures uit te sluiten;

— Teneinde de biologische diversiteit van de volkeren van het Zuiden te beschermen en hun toegang hiertoe te garanderen;

— Teneinde de landbouwers, zowel in Europa als in de derde wereld, het recht op het hergebruik van eigen zaaigoed te garanderen.»

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple.

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de gewone motie.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, je demande le vote nominatif.

M. le président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

35 votent oui.

35 stemmen ja.

25 votent non.

25 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Thijs, Tobbacq, Urbain, Vandenbergh, Mme Van der Wildt et M. Weyts.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bock, Boutmans, Buelens, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Vergote.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA POLITIQUE SUIVIE PAR LE MINISTRE DE LA JUSTICE EN MATIÈRE DE NOMINATIONS AU TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DE BRUXELLES»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. DE DECKER AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ARRIÈRE JUDICIAIRE ET LE MANQUE DE MAGISTRATS À BRUXELLES»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VANDENBERGHE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE FONCTIONNEMENT DU TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DE BRUXELLES»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME WILLAME-BOONEN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ORGANISATION DU TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DE BRUXELLES»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME MILQUET AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'EMPLOI DES LANGUES AU TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DE BRUXELLES»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET BELEID VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE INZAKE DE BENOEMINGEN BIJ DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG VAN BRUSSEL»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER DE DECKER AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE GERECHTELIJKE ACHTERSTAND EN HET TEKORT AAN MAGISTRATEN TE BRUSSEL»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VANDENBERGHE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE WERKING VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG VAN BRUSSEL»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW WILLAME-BOONEN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE ORGANISATIE VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG VAN BRUSSEL»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET GEBRUIK DER TALEN IN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG VAN BRUSSEL»

Stemming over de gewone motie

M. le président. — Trois motions ont été déposées en conclusion des demandes d'explications de MM. Desmedt, De Decker, Vandenberghe, et de Mmes Willame et Milquet, au ministre de la Justice.

Tot besluit van de vragen om uitleg van de heren Desmedt, De Decker, Vandenberghe en de dames Willame en Milquet aan de minister van Justitie werden drie moties ingediend.

La première, pure et simple, déposée par Mme Lizin et MM. Erdman et Guy Charlier, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de MM. Desmedt, De Decker, Vandenberghe, de Mmes Willame et Milquet, et la réponse du ministre de la Justice,

Passé à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heren Desmedt, De Decker, Vandenberghe en van de dames Willame en Milquet en het antwoord van de minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

La deuxième, déposée par Mmes Willame et Milquet et par MM. Foret et Destexhe, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de MM. Desmedt et De Decker et de Mmes Willame et Milquet au ministre de la Justice concernant la situation au Tribunal de première instance de Bruxelles, et la réponse du ministre de la Justice,

Invite le ministre à procéder immédiatement aux nominations nécessaires afin de compléter le cadre du tribunal de façon à ce que tous les justiciables voient leurs dossiers traités dans des délais raisonnables et conformes à une bonne administration de la justice.»

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heren Desmedt en De Decker en van de dames Willame en Milquet aan de minister van Justitie over de toestand bij de Rechtbank van Eerste Aanleg van Brussel, en het antwoord van de minister,

Nodigt de minister uit onmiddellijk tot de nodige benoemingen over te gaan om de formatie van de rechtbank aan te vullen opdat de dossiers van de rechtzoekenden binnen redelijke termijnen en conform de beginselen van een goede rechtsbedeling worden behandeld.»

De derde, ingediend door de heer Van Hauthem, luidt :

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heren Desmedt, De Decker en Vandenberghe, en van de dames Willame en Milquet en het antwoord van de minister van Justitie,

Verzet zich tegen de eventuele wijziging en/of uitholling van de taalwetgeving inzake gerechtszaken om het probleem van de gerechtelijke achterstand in het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde te verhelpen.»

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de MM. Desmedt, De Decker et Vandenberghe et de Mmes Willame et Milquet et la réponse du ministre de la Justice,

Refuse de voir éventuellement modifier et/ou vider de sa substance la législation linguistique en matière judiciaire pour remédier au problème de l'arriéré judiciaire dans l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde.»

Mme Milquet a retiré sa signature sous la motion pure et simple.

Mevrouw Milquet heeft haar handtekening onder de gewone motie ingetrokken.

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple.

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de gewone motie.

La parole est à M. Desmedt pour une explication de vote.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, lors de la séance du 16 octobre, diverses demandes d'explications ont permis de développer un intéressant débat sur la situation actuelle au Tribunal de première instance de Bruxelles. Tous les groupes ont eu l'occasion de s'exprimer.

À l'issue du débat, des sénateurs PRL-FDF et PSC ont déposé une motion extrêmement modérée demandant au ministre de la Justice de procéder aux nominations nécessaires afin de compléter le cadre du tribunal, de façon à ce que tous les justiciables voient leurs dossiers traités dans des délais raisonnables et conformes à une bonne administration de la Justice.

En effet, il faut savoir que le cadre du tribunal, déjà insuffisant en soi, n'arrive plus à être rempli en raison d'une application sélective de la législation sur l'emploi des langues en matière judiciaire par le ministre de la Justice, application dont les justiciables francophones sont, pour l'essentiel, les victimes. La situation vient d'ailleurs encore de s'aggraver puisque le *Moniteur belge* paru ce jour publie les arrêtés de nominations de deux juges francophones du tribunal qui sont promus à la cour d'appel. De ce fait, il manque actuellement neuf juges francophones au tribunal de première instance de Bruxelles.

Il aurait été intéressant de permettre au Sénat de se prononcer sur cette situation et donc sur la motion motivée. Malheureusement, une partie de la majorité a déposé une motion pure et simple, ce qui a pour effet d'empêcher qu'une conclusion soit

donnée à notre débat. Nous en sommes réduits, une fois de plus, à déplorer l'usage abusif de la motion pure et simple alors que, en toute hypothèse, notre assemblée n'a plus aucune compétence pour mettre en cause l'existence du gouvernement. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een stemverklaring.

De heer Van Hauthem (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, uit het debat en vooral uit het antwoord van de minister van Justitie op de verschillende vragen om uitleg is duidelijk gebleken dat niet zo zeer de huidige taalwetgeving de oorzaak is van de gerechtelijke achterstand in Brussel in het algemeen en bij de rechtbanken van eerste aanleg in het bijzonder.

De minister moet de oplossing niet zoeken in een wijziging of een uitholling van de huidige taalwetgeving, die toch een verworven recht is. Volgens ons moet de taalwetgeving niet wijken voor de intellectuele luiheid van een bepaalde kaste, die zich niet afvraagt waarom ze niet meer aan de taalvoorwaarden kan voldoen, en de voorwaarden dan maar zelf op de helling zet.

Bovendien vind ik het toch bijzonder vreemd dat de gemotiveerde motie werd ondertekend door de PRL en door de PSC en dat de gewone motie onder meer eveneens werd ondertekend door de PSC. Er is dus verdeeldheid bij de meerderheid. Een gedeelte van de meerderheid met name de PSC, sluit zich aan bij een motie van de PRL die in de vraag om uitleg uitdrukkelijk aan de minister gevraagd heeft, niet alleen de taalwetgeving te versoepelen, maar de taalwetgeving gewoonweg te negeren teneinde de achterstand zo vlug mogelijk weg te werken.

Collega Erdman merkte trouwens ook op dat dit niet kan en dat de minister van Justitie de wet moet toepassen. Ik had liever gezien dat men zich over de gemotiveerde motie had kunnen uitspreken, dan zou er tenminste duidelijkheid zijn. Ik ben het inhoudelijk wel niet eens met de heer Desmedt, maar ik moet hem gelijk geven als hij zegt dat de eenvoudige motie hier opnieuw wordt misbruikt deze keer om een duidelijk meningsverschil binnen de meerderheid te camoufleren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksunie sluit zich uitdrukkelijk aan bij de bezorgdheid om de organisatorische problemen bij de rechtbanken in Brussel niet op te lossen door een ingreep op de taalwetgeving. Er is daarop aangedrongen in één van de moties, maar ook door collega Vandenberghe. In zijn vraag om uitleg poneerde hij immers dat de taalwetgeving te duur bevochten en te gevoelig is in België om ze zomaar op te offeren voor, zij het dan voor ernstige, problemen bij de rechtbanken te Brussel.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, Agalev en Écolo zullen tegen de gewone motie stemmen omdat wij vinden dat het principe van de gewone moties een misbruik is van de positie van de meerderheid en een totale ontwaarding is van de Senaat. Dat houdt echter geen steun in aan de ene gemotiveerde motie, en noch minder aan de andere. Welke de ene is en welke de andere, laat ik daarbij in het midden.

De voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

61 leden zijn aanwezig.
61 membres sont présents.
32 stemmen ja.
32 votent oui.
25 stemmen neen.
25 votent non.
4 onthouden zich.
4 s'abstiennent.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Thijs, Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt et M. Weyts.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Boutmans, Buelens, Coene, Mme Cornet d'Elzium, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goosens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Hotyat, Lallemand, Mme Milquet et M. Vergote.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, d'après sa réponse, le ministre semble vouloir rapidement résoudre le problème qui se pose à Bruxelles. Toutefois, M. Hotyat et moi-même nous sommes abstenus car nous tenons à attirer l'attention sur la situation qui demeure grave.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, pour rester cohérente avec moi-même, et pour les mêmes raisons que celles exposées par M. Lallemand, je me suis abstenue.

J'estime que la motion était motivée, que les réponses obtenues étaient satisfaisantes, mais que la problématique reste néanmoins entière. La situation du Tribunal de Bruxelles est, je crois, préoccupante. On parle de «nouvelle culture politique»; il faudrait aussi mettre ces idées en pratique.

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

M. le président. — Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Ces propositions sont donc prises en considération et envoyées aux commissions indiquées.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de in-overwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau. (*Instemming*).

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verzonden.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verzonden, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 6 novembre 1997 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op donderdag 6 november 1997 om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 19 heures.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 19 uur.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstellen:

Artikel 81

1° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 51 van de faillissementswet van 8 augustus 1997 met het oog op de afschaffing van het wettelijke monopolie van de Deposito- en Consignatiekas (van de heer Hatry);

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

2° Wetsvoorstel tot opheffing van de artikelen 35, eerste lid, en 36 van het Veldwetboek (van de heer Boutmans en mevrouw Dardenne).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

B. Voorstel van resolutie:

1° Voorstel van resolutie betreffende het voorstel van richtlijn van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen (van mevrouw Dardenne).

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

C. Voorstel tot herziening van het reglement:

1° Voorstel tot wijziging van artikel 69 van het reglement van de Senaat (van de dames Leduc en Nelis-Van Liedekerke).

— Verzending naar het bureau.

Liste des propositions prises en considération:

A. Propositions de loi:

Article 81

1° Proposition de loi modifiant l'article 51 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites en vue de supprimer le monopole légal de la Caisse des dépôts et consignations (de M. Hatry);

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

2° Proposition de loi abrogeant les articles 35, alinéa 1er, et 36 du Code rural (de M. Boutmans et Mme Dardenne).

— Envoi à la commission de la Justice.

B. Proposition de résolution:

1° Proposition de résolution concernant la proposition de directive du Parlement européen et du Conseil relative à la protection juridique des inventions biotechnologiques (de Mme Dardenne).

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

C. Proposition de révision du règlement:

1° Proposition de modification de l'article 69 du règlement du Sénat (de Mmes Leduc et Nelis-Van Liedekerke).

— Envoi au bureau.